



โครงการวิจัยพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม

เสถียรภักดิ์ มุขดี และคณะ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ประจำปีงบประมาณ 2561

พ.ศ. 2561

บทคัดย่อ

เส้นทางพัฒนาสู่การเป็นพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม ช่วงก่อนปี 2540 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์มีผลงานที่ร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นที่มีคุณค่าควรแก่การสานต่อจำนวนมากแต่ส่วนใหญ่ขึ้นกับบุคคล ขาดการบ่มเพาะสานพลังต่อเนื่อง จุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ ปี 2540-2550 มหาวิทยาลัยได้ทุนวิจัยเชิงกลยุทธ์เพื่อประเมินสถานภาพองค์ความรู้และพัฒนาชุดโจทย์วิจัยที่สนองต่อเป้าหมายวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ 1. จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทำให้เกิดเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยฯ กับภาคี ทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรมเป็นจุดเริ่มให้มีการสานต่อการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง และทำให้มหาวิทยาลัยฯ ได้รับงบประมาณสนับสนุนทุนวิจัยที่มีการดำเนินการร่วมกับภาคี เครือข่ายดังนี้ 1. โครงการวิจัยพัฒนาเครือข่ายการวิจัยท้องถิ่นอุดรดิตถ์ แพร่ น่าน 2. โครงการวิจัยพัฒนาระบบประกันคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่นเขตภาคเหนือตอนล่าง 3. โครงการวิจัยการพัฒนาเครือข่ายระหว่างภาครัฐภาคเอกชนและภาคชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรภายใต้นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม 5 จังหวัด ภาคเหนือ 4 และโครงการวิจัยรูปแบบการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

ปี 2551-2554 มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาวะเพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนโดยความร่วมมือขององค์กรท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์ และโครงการสร้างเสริมสุขภาวะจังหวัดอุดรดิตถ์ : ทว่าเหนือเมืองน่านอยู่จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายภายนอก จากการออกแบบการทำงานเพื่อสร้างกลไกเชิงระบบที่เชื่อมงานประกันคุณภาพองค์กรกับการพัฒนาพื้นที่ที่เกิดจากโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์โดยกระบวนการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วมเป็นการลดช่องว่างที่เคยขาด การเชื่อมต่อสิ่งดี ๆ จากประสบการณ์คนรุ่นเก่า ให้มีการสานพลังจากทุกคณะร่วมกับองค์กรภาคี ช่วยกันสานเครือข่ายสิ่งดีเข้าด้วยกันให้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน โดยมีการพัฒนากระบวนการคิด วิถีทางของมหาวิทยาลัยกับองค์กรภาคี เริ่มจากทีมงานที่มีจิตวิญญาณทำงานเพื่อชุมชน ส่งผลให้เกิดการสานพลังทำงานสู่เป้าหมายร่วมกันของพื้นที่ทั้งระดับตำบลและจังหวัด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้การพัฒนา นวัตกรรมการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่โดยความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคีอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงการจัดการงานวิจัยของทุกคณะ กับงานพัฒนาตำบลโดยหน่วยจัดการงานวิจัยและทีมงานที่เชื่อมกับตำบลของแต่ละคณะจะเชื่อมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่เพื่อการวิจัยและปฏิบัติพันธกิจแบบบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมกับเครือข่ายองค์กรภาคี องค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารจัดการ มี 4 ด้านหรือที่เรียกว่า RICN Model ได้แก่ 1) การสร้างองค์ความรู้และการจัดการความรู้ควบคู่กับการทำงาน (Research : R) 2) การบูรณาการพันธกิจและศาสตร์ทุกสาขากับปัญหาในพื้นที่ (Integration : I) 3) การไหลเวียนของข้อมูลเพื่อการสื่อสารที่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อใช้ประโยชน์ (Communication : C) และ 4) เครือข่ายการเรียนรู้และการทำงานทั้งภายในและภายนอกสู่เป้าหมายร่วมพัฒนา (Network : N) ผลงานดังกล่าวจึงเป็นรูปแบบเฉพาะเป็นพี่กล่าวนานและศึกษาดู

งานของมหาวิทยาลัยอื่นมาอย่างต่อเนื่อง คือ การดำเนินงานแบบบูรณาการพันธกิจแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพื้นที่ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “อูตรดิตถ์โมเดล” โดยในปัจจุบันการทำงานในรูปแบบของอูตรดิตถ์โมเดลทุกคณะในมหาวิทยาลัยได้นำไปดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: พันธกิจสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอูตรดิตถ์กับสังคม



กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ต้องขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ที่ให้ทุนสนับสนุนและอนุเคราะห์ให้เวลาให้กับนักวิจัยสำหรับการลงพื้นที่ในการดำเนินโครงการ ขอขอบคุณคณบดีนักวิจัยที่สละเวลาในการร่วมเรียนรู้การทำงานวิจัยเชิงพื้นที่ ขอขอบคุณสายสนับสนุนที่ให้ความเอื้อเฟื้อด้านเอกสาร ขอขอบคุณคณะนักศึกษาในการช่วยปฏิบัติงานนอกสถานที่และร่วมเรียนรู้พร้อมกับคณะอาจารย์ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยเชิงพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและตัวอย่างในการดำเนินการระบบบริหารจัดการชุดโครงการ

คณะผู้จัดทำ



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
บทที่ 4 ผลการวิจัย	38
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	80



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีพันธกิจที่สนองต่อปรัชญาของมหาวิทยาลัยในการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2557 มาตรา 7 ที่ระบุให้ “มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เสริมพลังปัญญาของแผ่นดิน พัฒนาพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน” โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สอน วิจัย บริการวิชาการ แก่สังคมและปรับปรุงถ่ายทอดพัฒนาเทคโนโลยี ทั้งนี้ ในมาตรา 8 ได้กำหนดแนวการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังกล่าว โดยกำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยให้มีหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน และนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ประสาน ความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติการกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

เส้นทางพัฒนาสู่การเป็นพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม ช่วงก่อนปี 2540 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์มีผลงานที่ร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นที่มีคุณค่าควรแก่การสานต่อจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่ขึ้นกับบุคคล ขาดการบ่มเพาะสานพลังต่อเนื่อง จุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ ปี 2540 –2550 มหาวิทยาลัยได้ทุนวิจัยเชิงกลยุทธ์เพื่อประเมินสถานภาพองค์ความรู้และพัฒนาชุดโจทย์วิจัยที่สนองต่อเป้าหมายวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ 1. จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทำให้เกิดเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยฯ กับภาคี ทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรมเป็นจุดเริ่มให้มีการสานต่อการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง และทำให้มหาวิทยาลัยฯ ได้รับงบประมาณสนับสนุนทุนวิจัยที่มีการดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่าย ดังนี้ 1. โครงการวิจัยพัฒนาเครือข่ายการวิจัยท้องถิ่นอุดรดิตถ์ แพร่ น่าน 2. โครงการวิจัยพัฒนาระบบประกันคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ และองค์กรท้องถิ่นเขตภาคเหนือตอนล่าง 3. โครงการวิจัยการพัฒนาเครือข่ายระหว่างภาครัฐภาคเอกชน และภาคชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรภายใต้นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม 5 จังหวัด ภาคเหนือ 4 และโครงการวิจัยรูปแบบการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

ปี 2551-2554 มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนโดยความร่วมมือขององค์กรท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์ และโครงการสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดอุดรดิตถ์ : ทำเหมื่อนเมืองนำอยู่จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายภายนอก จากการออกแบบการทำงานเพื่อสร้างกลไกเชิงระบบที่เชื่อมงานประกันคุณภาพองค์กรกับการพัฒนาพื้นที่ที่เกิดจากโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์โดยกระบวนการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วมเป็นการลดช่องว่างที่เคยขาด การเชื่อมต่อสิ่งดี ๆ จากประสบการณ์คนรุ่นเก่า ให้มีการสานพลังจากทุกคนร่วมกับองค์กรภาคี ช่วยกันสานเครือข่ายสิ่งดีเข้าด้วยกันให้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน โดยมีการพัฒนาระบบการคิด วิถีงานของมหาวิทยาลัยกับองค์กรภาคี เริ่มจากทีมงานที่มีจิตวิญญาณทำงานเพื่อชุมชนส่งผลให้เกิดการสานพลังทำงานสู่เป้าหมายร่วมกันของพื้นที่ทั้งระดับตำบลและจังหวัด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้การพัฒนา นวัตกรรมการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่โดยความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคีอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงการจัดการงานวิจัยของทุกคณะกับงานพัฒนาตำบลโดยหน่วยจัดการงานวิจัยและทีมงานที่เชื่อมกับตำบลของแต่ละคณะจะเชื่อมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่เพื่อการวิจัยและปฏิบัติพันธกิจแบบบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมกับเครือข่ายองค์กรภาคี องค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารจัดการ มี 4 ด้านหรือที่เรียกว่า RICN Model ได้แก่ 1) การสร้างองค์ความรู้และการจัดการความรู้ควบคู่กับการทำงาน (Research : R) 2) การบูรณาการพันธกิจและศาสตร์ทุกสาขากับปัญหาในพื้นที่ (Integration : I) 3) การไหลเวียนของข้อมูลเพื่อการสื่อสารที่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อใช้ประโยชน์ (Communication : C) และ 4) เครือข่ายการเรียนรู้และการทำงานทั้งภายในและภายนอกสู่เป้าหมายร่วมพัฒนา (Network : N) ผลงานดังกล่าวจึงเป็นรูปแบบเฉพาะเป็นทีกล่าวขานและศึกษาดูงานของมหาวิทยาลัยอื่นมาอย่างต่อเนื่อง คือ การดำเนินงานแบบบูรณาการพันธกิจแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพื้นที่ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “อุดรดิตถ์โมเดล”

จากที่กล่าวมาในวันที่ 31 ตุลาคม – 1 พฤศจิกายน 2558 ณ พรหมพิราม สวนน้ำ แอนด์ กอล์ฟ คลับ อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ได้มีการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคมอย่างเป็นรูปธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ได้จัดการศึกษาตามปรัชญาของอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น โดยยึดหลักการจัดการศึกษาในรูปแบบ **“พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม”** ด้วยการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัยและบริการวิชาการโดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม แก้ปัญหาและชี้นำให้กับท้องถิ่นซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นเพื่อให้การขับเคลื่อนของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมและทุกคณะ/วิทยาลัย ได้ทำการขับเคลื่อนงานพันธกิจอย่างแท้จริง จึงได้พัฒนาโครงการวิจัยพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคมขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้ควบคู่กับการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาท้องถิ่นอย่างแท้จริง และเพื่อสังเคราะห์ระบบกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ของทุกคณะ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติและหลักในการขับเคลื่อนงานพันธกิจได้เป็นรูปธรรม

1.2. วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อสังเคราะห์นวัตกรรมการองค์ความรู้สำหรับแก้ปัญหาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์
- 1.2.2 เพื่อสังเคราะห์ระบบกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม

1.3. ขอบเขต

- 1.3.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่
จังหวัดอุดรดิตถ์
- 1.3.2 ขอบเขตเชิงเนื้อหา
 - 1.3.2.1 พัฒนาศักยภาพองค์ความรู้สำหรับแก้ปัญหาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์
 - 1.3.2.2 สังเคราะห์ระบบกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม หมายถึง วิถีทางงานของมหาวิทยาลัยกับองค์กรภาคี อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงการจัดการงานวิจัยของทุกคณะกับงานพัฒนาตำบลโดยหน่วยจัดการงานวิจัยและทีมงานที่เชื่อมกับตำบลของแต่ละคณะจะเชื่อมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่เพื่อการวิจัยและปฏิบัติพันธกิจแบบบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมร่วมกับเครือข่ายองค์กรภาคี องค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารจัดการ มี 4 ด้านหรือที่เรียกว่า RICN Model ได้แก่ 1) การสร้างองค์ความรู้และการจัดการความรู้ควบคู่กับการทำงาน (Research : R) 2) การบูรณาการพันธกิจและศาสตร์ทุกสาขากับปัญหาในพื้นที่ (Integration : I) 3) การไหลเวียนของข้อมูลเพื่อการสื่อสารที่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อใช้ประโยชน์ (Communication : C) และ 4) เครือข่ายการเรียนรู้และการทำงานทั้งภายในและภายนอกสู่เป้าหมายร่วมพัฒนา (Network : N) ภายใต้หลักการทำงาน 1) ร่วมคิดร่วมทำแบบหุ้นส่วน (Partnership) 2) เกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (Mutual benefits) 3) มีการใช้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Scholarship) 4) เกิดผลกระทบต่อสังคมที่ประเมินได้ (Social impact)

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ได้ค้นคว้าองค์ความรู้สำหรับแก้ปัญหาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์
- 1.5.2 ได้ระบบกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม
- 1.5.3 ได้สร้างคน สร้างงาน และสร้างเครือข่ายภาคีความร่วมมือในการทำงาน
- 1.5.4 ได้ข้อมูลที่ใช้ในการขับเคลื่อนงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคีเครือข่าย
- 1.5.5 เป็นแนวทางในการวางแผนเป้าหมายในระดับจังหวัด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม พ.ศ. 2559-2563

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีพันธกิจที่สนองต่อปรัชญาของมหาวิทยาลัยในการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ที่ระบุให้ “มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เสริมพลังปัญญาของแผ่นดิน พัฒนาพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน” โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สอน วิจัย บริการวิชาการแก่สังคมและปรับปรุงถ่ายทอดพัฒนาเทคโนโลยี ทั้งนี้ ในมาตรา 8 ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังกล่าว โดยกำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยให้มีหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเพื่อช่วยให้นักในท้องถิ่นรู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชนและนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ประสาน ความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการศึกษาวิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติการกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ได้มีการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 และพันธกิจที่กำหนดไว้ ในตลอดระยะเวลา นับตั้งแต่การก่อตั้ง โดยสามารถสรุปเป็นเส้นทางการพัฒนาสู่การเป็นพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เส้นทางการพัฒนาสู่การเป็นพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม

ช่วงก่อนปี 2540 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์มีผลงานที่ร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นที่มีคุณค่าควรแก่การสานต่อจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่ขึ้นกับบุคคล ขาดการบ่มเพาะสานพลังต่อเนื่อง จุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ ปี 2540 – 2550 มหาวิทยาลัยได้ทุนวิจัยเชิงกลยุทธ์เพื่อประเมินสถานภาพองค์ความรู้และพัฒนาชุดโจทย์วิจัยที่สนองต่อเป้าหมายวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ 1. จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทำให้เกิดเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยฯ กับภาคีทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรมเป็นจุดเริ่มให้มีการสานต่อการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง และทำให้มหาวิทยาลัยฯ ก็ได้รับงบประมาณสนับสนุนทุนวิจัยที่มีการดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่าย ดังนี้ โครงการวิจัยพัฒนาเครือข่ายการวิจัยท้องถิ่นอุดรดิตถ์

แพร่ นาน 2. โครงการวิจัยพัฒนาระบบประกันคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่นเขตภาคเหนือตอนล่าง 3. โครงการวิจัยการพัฒนาเครือข่ายระหว่างภาครัฐภาคเอกชนและภาคชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรภายใต้นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม 5 จังหวัดภาคเหนือ 4 และโครงการวิจัยรูปแบบการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

ปี 2551- 2554 มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาวะเพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนโดยความร่วมมือขององค์กรท้องถิ่นจังหวัดอุตรดิตถ์ และโครงการสร้างเสริมสุขภาวะจังหวัดอุตรดิตถ์ : ทำเหนือเมืองนำอยู่ จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายภายนอก จากการออกแบบการทำงานเพื่อสร้างกลไกเชิงระบบที่เชื่อมงานประกันคุณภาพองค์กรกับการพัฒนาพื้นที่ที่เกิดจากโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์โดยกระบวนการจัดการความรู้มีส่วนร่วมเป็นการลดช่องว่างที่เคยขาด การเชื่อมต่อสิ่งดี ๆ จากประสบการณ์คนรุ่นเก่า ให้มีการสานพลังจากทุกคณะร่วมกับองค์กรภาคี ช่วยกันสานเครือข่ายสิ่งดีเข้าด้วยกันให้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน โดยมีการพัฒนากระบวนการคิด วิถีทางของมหาวิทยาลัยกับองค์กรภาคี เริ่มจากทีมงานที่มีจิตวิญญาณทำงานเพื่อชุมชนส่งผลให้เกิดการสานพลังทางานสู่เป้าหมายร่วมกันของพื้นที่ทั้งระดับตำบลและจังหวัด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้การพัฒนา นวัตกรรมการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่โดยความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคีอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงการจัดการงานวิจัยของทุกคณะกับงานพัฒนาตำบลโดยหน่วยจัดการงานวิจัยและทีมงานที่เชื่อมกับตำบลของแต่ละคณะจะเชื่อมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่เพื่อการวิจัยและปฏิบัติพันธกิจแบบบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมกับเครือข่ายองค์กรภาคี องค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารจัดการ มี 4 ด้านหรือที่เรียกว่า RICN Model ได้แก่ 1) การสร้างองค์ความรู้และการจัดการความรู้ควบคู่กับการทำงาน (Research : R) 2) การบูรณาการพันธกิจและศาสตร์ทุกสาขากับปัญหาในพื้นที่ (Integration : I) 3) การไหลเวียนของข้อมูลเพื่อการสื่อสารที่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อใช้ประโยชน์ (Communication : C) และ 4) เครือข่ายการเรียนรู้และการทางานทั้งภายในและภายนอกสู่เป้าหมายร่วมพัฒนา (Network : N) ผลงานดังกล่าวจึงเป็นรูปแบบเฉพาะเป็นที่กล่าวขานและศึกษาดูงานของมหาวิทยาลัยอื่นมาอย่างต่อเนื่อง คือ การดำเนินงานแบบบูรณาการพันธกิจแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพื้นที่ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “อุตรดิตถ์โมเดล”

ผลการพัฒนางานร่วมกันในช่วงปลายปี 2554 ได้มีการออกแบบให้มีการเชื่อมโยงกลไกสนับสนุนวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแต่งตั้งหน่วยจัดการความรู้และวิจัยชุมชนระดับตำบล (TRMU) ของแต่ละตำบลขึ้นเพื่อให้เป็นทีมวิชาการที่เชื่อมการทำงานกับมหาวิทยาลัยและภาคี ผลการดำเนินงานในช่วงปี 2555 - 2557 ทีมมหาวิทยาลัยฯ ได้มีโครงการวิจัยการศึกษาและพัฒนาระบบการจัดการธุรกิจเกษตร : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์กับเครือข่ายเกษตรกร องค์กรท้องถิ่นจังหวัดอุตรดิตถ์ และภาคี และชุดโครงการบูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาจังหวัดต้นแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น จังหวัดอุตรดิตถ์ ทำให้เห็นถึงพัฒนาการที่แสดงถึงความก้าวหน้า ที่ชี้ไปถึงคุณค่าและความสำคัญของ หน่วยจัดการ

ความรู้และวิจัยชุมชนระดับตำบล (TRMU) ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยจัดการงานวิจัย(RMU) ของแต่ละคณะจะเชื่อมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่เพื่อปฏิบัติพันธกิจแบบบูรณาการร่วมกับภาคี ช่วยให้เกิดการพัฒนาและขยายผลเต็มพื้นที่ทั้งจังหวัด โดยมีกลไกการบริหารจัดการที่เป็นระบบเชื่อมโยงงานประกันคุณภาพขององค์กร มีรูปธรรมผลงานทั้งเชิงพื้นที่และเชิงประเด็น โดยสรุปแสดงดังภาพ



ภาพที่ 2.1 เส้นทางพัฒนาพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับ อปท. และภาคี

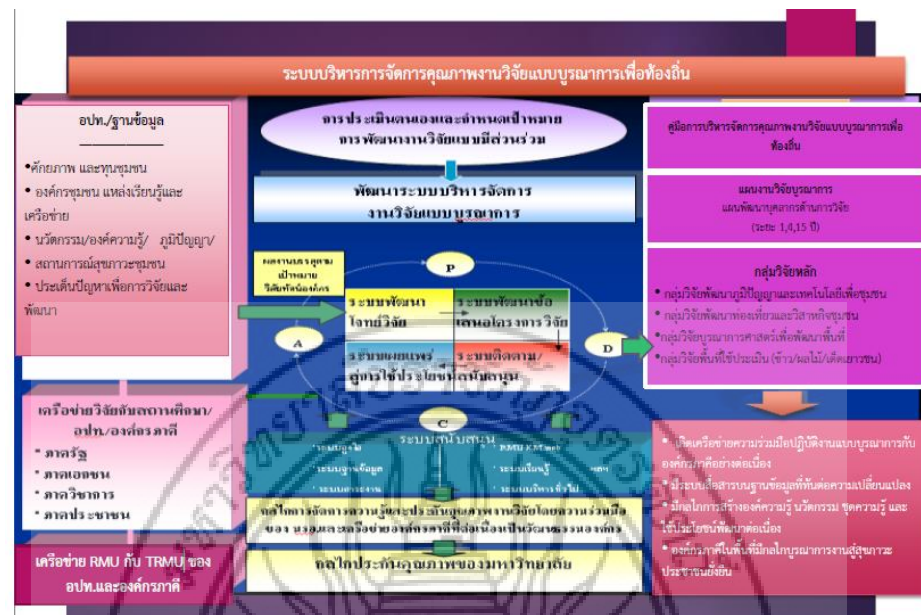
ช่วงปี 2557 – 2559 การขับเคลื่อนงานแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเป็นที่ยอมรับทั้งภายในภายนอกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นความสำเร็จจากการสานต่องานวิจัยเชิงพื้นที่ที่ผ่านมา และมหาวิทยาลัย ยังได้มีการดาเนินการ เพื่อการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมให้กับกลไกหลักที่เป็นหน่วยสำคัญในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ คือ หน่วยจัดการงานวิจัย (RMU) โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติ “พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการงานวิจัยสำหรับนักจัดการงานวิจัยและหน่วยจัดการงานวิจัย (RMU) เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยรับใช้สังคม” การนาแนวทางการขับเคลื่อนพันธกิจสัมพันธ์นาเสนอต่อที่ประชุมผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยฯ ทั้งในที่ประชุมสภาคณาจารย์ สภาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัยฯ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการดาเนินงาน การกำหนดนโยบายการบริหารงานของมหาวิทยาลัยในการเป็นพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมจากทุกคณะและทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยเพื่อใช้เป็นแนวในการพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย พัฒนาศักยภาพบุคลากร ศิษย์เก่า ชุมชนท้องถิ่นและเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียน การสอน ผลงานวิชาการ จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเชื่อมโยงแนวคิดงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม (University

Engagement) ซึ่งมหาวิทยาลัยมีต้นทุนการทำงานด้านนี้มากกว่า 15 ปี และจากข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการสภาวิชาการมหาวิทยาลัยฯ 11 ที่ว่าควรมีถอดบทเรียนอุตรดิตถ์โมเดลและนำมาพัฒนาต่อยอดกับงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์กับสังคม ศูนย์บูรณาการงานวิจัยและวิชาการเพื่อรับใช้สังคม สถาบันวิจัยและพัฒนา จึงได้ร่วมกับคณะ/หน่วยงานในการถอดบทเรียนการดำเนินงานอุตรดิตถ์โมเดลที่ผ่าน เพื่อเป็นการทบทวนสถานภาพ ศักยภาพ จุดเด่น องค์กรความรู้ ประสพการณ์ความสำเร็จที่เป็นต้นแบบที่ดีเพื่อให้เห็นถึงระบบ กลไก และรูปธรรมผลงานการขับเคลื่อนงานที่สร้างการเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดกรอบการดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยในช่วงต่อไปของมหาวิทยาลัยฯ

ส่วนที่ 2 ระบบ กลไก และรูปธรรมผลงานการขับเคลื่อนงานที่สร้างการเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์มีกลไกสนับสนุนการปฏิบัติพันธกิจแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่นเพื่อให้สนองต่อนโยบายอย่างหลากหลาย มีผลงานที่ชี้ชัดถึงประสพการณ์ความสำเร็จ มีการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นระดับหนึ่ง ที่เป็นต้นแบบพร้อมต่อยอดและขยายผลหรือที่เรียกว่าอุตรดิตถ์โมเดล (Uttaradit Model) จึงกำหนดให้มีการถอดบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดกับงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์กับสังคม ปรากฏผลงานโดยสรุป ดังนี้

1. ระบบการบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์มีกลไกสนับสนุนการปฏิบัติพันธกิจแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่นเพื่อให้สนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยซึ่งมุ่งเน้นการบูรณาการงานสอน วิจัย บริการวิชาการเพื่อชุมชนท้องถิ่นนำอยู่อย่างหลากหลาย เช่น การกำหนดตัวชี้วัดให้มีระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่เอื้อต่อการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทุกคณะและการเสริมแรงโดยให้รางวัลงานวิจัยที่บูรณาการพันธกิจทั้งสอน วิจัย และบริการวิชาการกับสถานการณ์ปัญหาในชุมชน การปฏิบัติพันธกิจแบบ บูรณาการเพื่อชุมชนท้องถิ่นของทุกคณะมีกลไกการบริหารจัดการที่เป็นระบบไม่ขึ้นกับตัวบุคคลอย่างเป็นวัฒนธรรมองค์กร มีประสพการณ์การทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่นโดยมีกระบวนการ/วิธีการ มีนโยบายสนับสนุน มีองค์ความรู้ มีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาพื้นที่ ซึ่งเป็นศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการที่จะก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยเพื่อรับใช้สังคม ทาหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน เชื่อมโยงการจัดการงานวิจัยของทุกคณะกับงานพัฒนาพื้นที่ โดยหน่วยจัดการงานวิจัย และมหาวิทยาลัยเน้นการพัฒนาบุคลากรในมหาวิทยาลัยให้มีอุดมการณ์ มีความรู้และทักษะในการทำงานวิชาการเพื่อสังคม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการออกแบบการทำงานเพื่อสร้างกลไกเชิงระบบที่เชื่อมงานประกันคุณภาพองค์กรกับการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้มีการสานพลังจากทุกคณะร่วมกับองค์กรภาคี มีการยกระดับคุณภาพงานวิชาการเพื่อรับใช้สังคม และเกิดการพัฒนากระบวนการรับรองคุณภาพงานวิชาการเพื่อสังคม เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากรโดยการสนับสนุนบุคลากรในการขอตำแหน่งทางวิชาการรับใช้สังคม



ภาพที่ 2.2 ระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่น

2. นวัตกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่ โดยมีสถาบันวิจัยและพัฒนา และหน่วยจัดการงานวิจัยระดับคณะ/หน่วยงาน ที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อข้อมูลสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่ เพื่อการวิจัยของบุคลากรในหน่วยงานโดยหน่วยจัดการงานวิจัยจะเป็นกลไกที่ช่วยเรื่องฐานข้อมูลงานวิจัย และงานบริการวิชาการ รวมทั้งเป็นกลไกในการพัฒนานักวิจัย ในการเป็นมหาวิทยาลัยพันธกิจสัมพันธ์กับ สังคม และร่วมออกแบบระบบกลไกของหน่วยงานร่วมกับมหาวิทยาลัยเพื่อให้เกิดการบูรณาการ การเรียนการสอน งานบริการวิชาการ และงานวิจัยเข้าด้วยกัน และมหาวิทยาลัยฯ ได้มีการจัดสรรงบประมาณ ให้คณะสำหรับการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อให้คณะสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการงานวิจัย ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้เกิดกลไกในการบริหารจัดการงานวิจัยในพื้นที่ คือ หน่วยจัดการความรู้และวิจัยชุมชน (TRMU) ซึ่งเป็นหน่วยประสานงานระหว่างมหาวิทยาลัยฯ กับพื้นที่ และในยุคปัจจุบันซึ่งก้าวสู่ยุคของการ สร้างกระบวนการ กลไก และระบบเพื่อพัฒนาการเชื่อมโยงประสานการทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาพื้นที่ของ หน่วยจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย (RMU) และหน่วยจัดการความรู้และวิจัยชุมชน (TRMU) โดยให้ สอดคล้องกับพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย คือ สอน วิจัย บริการวิชาการ และทานุบรุงศิลปวัฒนธรรม ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน



ภาพที่ 2.3 โครงสร้างการบริหารจัดการหน่วยจัดการความรู้ และวิจัยชุมชนระดับตำบล (TRMU)

3. มีภาคีเครือข่ายเป็นกลไกการทำงานเพื่อสนับสนุนข้อมูล โจทย์หรือประเด็นสำคัญของพื้นที่ จาก การขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ทำให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคีโดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมี หน่วยจัดการความรู้และวิจัยชุมชน (TRMU) เป็นแกนหลักในการส่งต่อข้อมูล โจทย์หรือประเด็นสำคัญใน พื้นที่ให้กับหน่วยจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยซึ่งองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการที่สนองต่อปัญหาความต้องการในชุมชนท้องถิ่นของตำบล เกิดเครือข่ายการทำงานเชิงประเด็น ร่วมกับภาคประชาชน (NGO) 7 เครือข่าย (เครือข่ายเกษตรทางเลือก เครือข่ายสวัสดิการชุมชน เครือข่าย การจัดการที่ดิน เครือข่ายท่องเที่ยวสีเขียวและวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายเด็กและเยาวชน เครือข่ายท้องถิ่น -ท้องถิ่น และเครือข่ายการเรียนรู้) และยังมีเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภาคีสนับสนุนทั้งภายใน และภายนอก ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สภาเกษตรกรจังหวัด เกษตรจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด หอการค้า พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด พลังงานจังหวัด การท่องเที่ยวและกีฬา และพัฒนาชุมชนจังหวัด ภาคสนับสนุนภายนอก ได้แก่ สำนักงานหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ สำนักงานกองทุนการสร้างเสริม สุขภาพ (สสส.) เป็นต้น

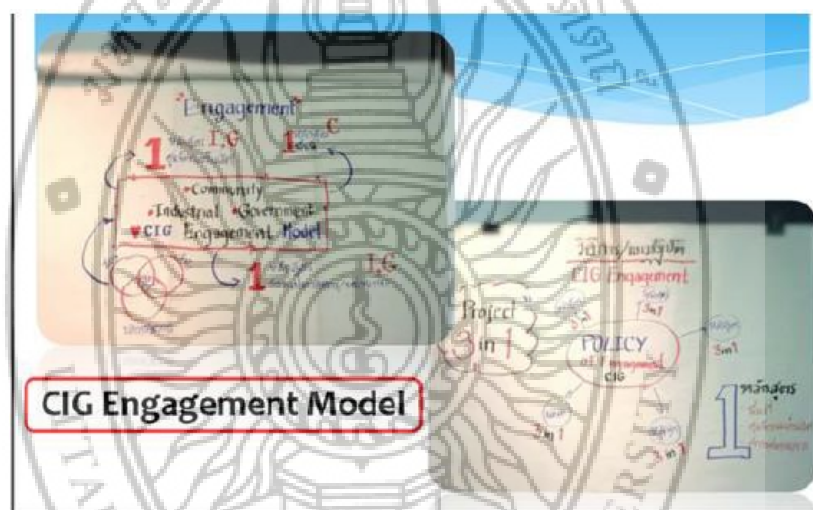
4. องค์ความรู้และนวัตกรรม และเพื่อการพัฒนาพื้นที่ในรูปแบบชุดโครงการและโครงการ ได้แก่ องค์ความรู้และนวัตกรรมของชุดโครงการสร้างเสริมสุขภาวะเพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชน โดยความร่วมมือ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์ : ตำบลนาคู ได้แก่ องค์ความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดการ สุขภาวะโดยชุมชน ประกอบด้วย ระบบการจัดการสุขภาวะโดยชุมชนรายตำบล กลไกการจัดการ(แผน/

ประชาคม) คู่มือ เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานในชุมชน (เช่น บัญชีครัวเรือน แผนชุมชน) ชุดโจทย์วิจัยและพัฒนาชุดองค์ความรู้จากงานวิจัยและพัฒนา องค์ความรู้จากรายงานผลการวิจัยจากทุกตำบลที่เป็นเครือข่าย และแนวทางการพัฒนาศักยภาพและพัฒนาหลักสูตร องค์ความรู้และนวัตกรรมของชุดโครงการสร้างเสริมสุขภาวะจังหวัดอุตรดิตถ์ : ทำเหนือเมืองน่าอยู่ ได้แก่ ชุดความรู้เกี่ยวกับเกษตรทางเลือก การจัดสวัสดิการชุมชน การจัดการที่ดิน การท่องเที่ยวสีเขียวและวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายเด็กและเยาวชน เครือข่ายท้องถิ่น-ท้องที่ และเครือข่ายการเรียนรู้ องค์ความรู้และนวัตกรรมของชุดโครงการวิจัยการบริหารแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมธุรกิจเกษตรข้าวอินทรีย์ ซึ่งประกอบด้วยโครงการวิจัย 27 โครงการย่อย ได้แก่ องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมธุรกิจเกษตรข้าวอินทรีย์ การจัดการธุรกิจเกษตรข้าวอินทรีย์ของเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก การจัดการเรียนรู้เพิ่มขีดความสามารถธุรกิจเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรและภาคี การใช้ข้อมูลและพัฒนาฐานข้อมูล และการพัฒนานวัตกรรม องค์ความรู้และภูมิปัญญา และนอกจากนี้ยังมีนวัตกรรมที่เป็นเครื่องมือในการลดต้นทุนการผลิตข้าวอินทรีย์ ได้แก่ เครื่องโรยดิน เครื่องหยอดเมล็ดข้าวนาโยน เป็นต้น องค์ความรู้และนวัตกรรมของชุดโครงการบูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อการพัฒนาจังหวัดต้นแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้แก่ ชุดความรู้และนวัตกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และในปัจจุบันมหาวิทยาลัยฯ ก็กำลังดำเนินการชุดโครงการวิจัยการบริหารแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมการจัดการธุรกิจเกษตรของเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนหลงลับแลจังหวัดอุตรดิตถ์กับภาคีเบื้องต้นมีงานวิจัยจำนวน 20 เรื่อง

6. การมีนโยบาย ระบบ กลไกและรูปธรรมผลงานที่ชัดเจนในดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมของคณะ/หน่วยงานจากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถอดบทเรียนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏกับสังคมของคณะ/หน่วยงาน ในช่วงเดือนธันวาคม 2558 – มกราคม 2559 ที่ผ่านมามีพบว่าคณะ/หน่วยงาน ของมหาวิทยาลัยฯ มีการกำหนดนโยบาย กลไกการขับเคลื่อนงาน และรูปธรรมผลงาน ที่จะเป็พื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์กับสังคม โดยสรุปดังนี้

6.1 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีนโยบายการทำงานที่เน้นการบูรณาการงานวิจัยและบริการวิชาการกับการเรียนการสอน ตามแนวคิด “ห้องเรียนสอนทฤษฎี พื้นที่คือห้องปฏิบัติการ” เน้นการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน และใช้พื้นที่เป็นห้องปฏิบัติการโดยการกำหนดให้นักศึกษาของคณะทุกคนต้องผ่านงานค้นคว้าพิเศษหรือภาคินพนธ์โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ลงพื้นที่หาสภาพปัญหาของท้องถิ่นและนำมาดำเนินการในรูปแบบของงานวิจัย และต้องนำเสนอการถ่ายทอดหรือนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นอกจากนี้คณะยังได้มีการกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ที่เรียกว่า ICIG Engagement Modelb โมเดล โดยจะดำเนินการ ขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ในมิติของ 1. Community Engagement 2. Industry Engagement 3. Government Engagement และ 4. International Engagement ซึ่งมีการกำหนดนโยบาย 1 หลักสูตร 1 พื้นที่ / 1 หลักสูตร 1 ศูนย์ความเป็นเลิศ /1 หลักสูตร 1 สถานประกอบการ และมีการทำความร่วมมือกับต่างประเทศในการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอน การทางานวิจัย และการบริการวิชาการ กลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนในการบูรณา

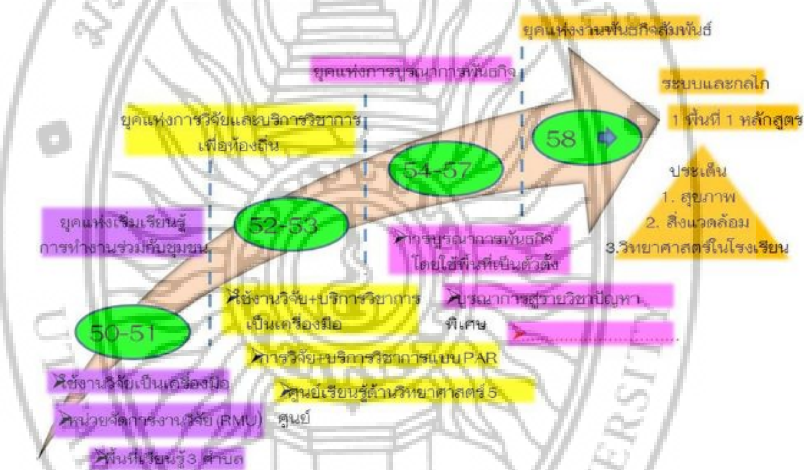
การพันธกิจของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เน้นการขับเคลื่อนงานผ่านบริการวิชาการจากโดยการส่งต่อจากฐานสู่รุ่นให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร ผ่านการเชื่อมประสานของหน่วยจัดการงานวิจัย (RMU) ที่ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างโดดเด่น จากผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย และได้รับรางวัลหน่วยจัดการวิจัยเด่นประจำปี 2558 ในการประชุมวิชาการวิจัยระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ การเน้นการทำงานแบบบูรณาการศาสตร์เพื่อตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่และหน่วยงาน (สถานประกอบการ) และมีการจัดตั้งศูนย์วิจัยและบริการทางวิศวกรรม (E-Tech) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงาน โดยจัดทำประกาศและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ทุกหลักสูตรต้องนํานักศึกษาลงพื้นที่เพื่อบูรณาการงานวิจัยและงานบริการวิชาการร่วมกับท้องถิ่น



ภาพที่ 2.4 CIG Engagement Model

กรณีตัวอย่างผลงานที่มีการบูรณาการพันธกิจกับการทำงานในพื้นที่ เช่น การพัฒนานวัตกรรมเครื่องโรยเมล็ดพันธุ์ข้าวสำหรับกลั่นาโยน ซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นผลงานพันธกิจสัมพันธ์ระดับประเทศจากสถาบันคลังสมองของชาติ ในปี พ.ศ. 2558 การวิจัยการใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าเปลือกเม็ดมะม่วงหิมพานต์ที่เหลือทิ้งจากการแปรรูปของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เม็ดมะม่วง หิมพานต์ อาเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์ โครงการวิจัยวัสดุควบคุมกัลลิ่งต่ำ (CLSM) จากกาก ของเหลือในอุตสาหกรรมดินขาว โครงการทดสอบเหล็กกล้าพีเชิงวิศวกรรมเพื่อการเปรียบเทียบเหล็กกล้าพีกับคุณสมบัติของเหล็กชุบแข็ง การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปเม็ดมะม่วงหิมพานต์ อาเภอท่าปลา และหมู่บ้านผ้าทอสุภาพ อ.ฟากท่า จ.อุดรดิตถ์ เป็นต้น

6.2 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีนโยบายการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์อย่างมีส่วนร่วมกับองค์กรภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และองค์กรท้องถิ่น เพื่อสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมเพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดสู่ผู้ใช้ประโยชน์ เน้นการใช้ศาสตร์เข้าไปแก้ปัญหาในพื้นที่ เนื่องจากคณะมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์ในแต่ละหลักสูตร โดยเน้นการดำเนินงานการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์ 1 พื้นที่ 1 หลักสูตร มีระบบกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนในการบูรณาการพันธกิจ โดยผ่านการเชื่อมประสานของหน่วยจัดการงานวิจัยและบริการวิชาการ (RMU) เพื่อให้เกิดขับเคลื่อนการวิจัยและศูนย์บูรณาการงานวิจัยและวิชาการเพื่อรับใช้สังคม บริการวิชาการลงสู่ชุมชนของแต่ละหลักสูตร เชื่อมโยงและส่งต่อประเด็นปัญหาที่มีความเฉพาะของศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่ และบูรณาการประเด็นย่อยสู่การเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาลงพื้นที่ทำการศึกษาวิจัยร่วมกับชุมชนท้องถิ่น เมื่อได้องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่จะนำกลับไปบริการวิชาการให้ชุมชนท้องถิ่นต่อไป



ภาพที่ 2.5 พัฒนาการการทำงานเชิงพื้นที่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กรณีตัวอย่างผลงานที่มีการบูรณาการพันธกิจกับการทำงานในพื้นที่ เช่น รูปแบบการถ่ายทอดความรู้เรื่องผักพื้นบ้านที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคของผู้ป่วยเบาหวาน ซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นผลงานพันธกิจสัมพันธ์ระดับประเทศ จากสถาบันคลังสมองของชาติ ในปี พ.ศ. 2558 โครงการเกี่ยวกับมารับอาหารในผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเบาหวาน รวมถึงอาหาร 3 วัฒนธรรม การสำรวจเชื้อและการแยกเลี้ยงเชื้อเอไอโมคอร์ไรซาของเห็ดถอบ การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์ในน้ำหมักชีวภาพในเขตพื้นที่อำเภอตรอน โครงการความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์เทคนิคปฏิบัติการพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนห้องพิเศษโรงเรียนอุดรดิตถ์ดรุณี โครงการพัฒนากลไกและระบบสนับสนุนวิชาการเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การศึกษาวิจัยองค์ประกอบขยะเพื่อหาแนวทางการจัดการขยะในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าปลา อำเภอท่าปลา จังหวัดอุดรดิตถ์ โครงการสารสนเทศ

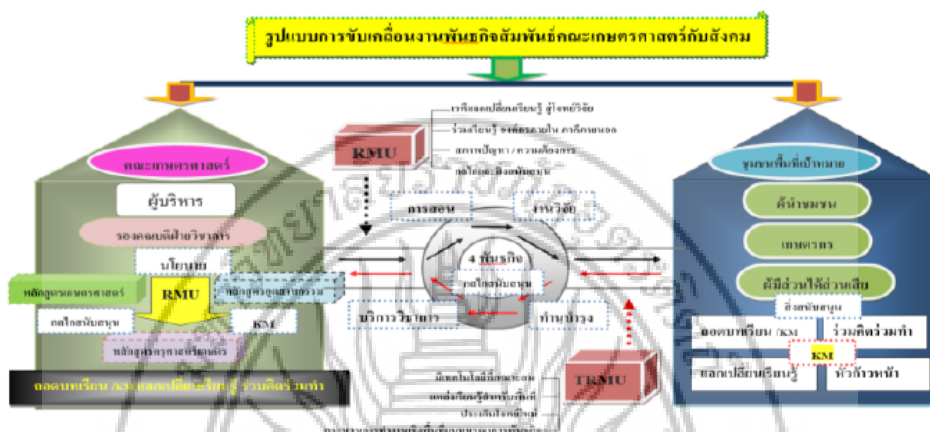
ภูมิศาสตร์(GIS-Web) เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลนากกก อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นต้น

6.3 คณะครุศาสตร์ มีปรัชญาของหน่วยงาน คือ “ผลิตบัณฑิตและพัฒนาครูสู่สังคม” โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ “เป็นสถาบันต้นแบบด้านการผลิตและพัฒนาวิชาชีพครู บริการวิชาการ และพัฒนาท้องถิ่นให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน พร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียน” โดยมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยในชั้นเรียน ศาสตร์การสอน เทคนิควิธีการสร้างสื่อการสอนและการถ่ายทอดความรู้ และมีความหลากหลายของหลักสูตรสาขา คณะครุศาสตร์มีแนวคิดในการทำงานโดยอาศัยพื้นฐานของงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชุมชนที่มีอยู่เน้นการบูรณาการศาสตร์ของการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่คณะมีความเชี่ยวชาญประกอบเข้ากับสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนในการบูรณาการพันธกิจของคณะครุศาสตร์ผ่านการเชื่อมประสานของหน่วยจัดการงานวิจัย และประธานหลักสูตรเพื่อการวิจัยในงาน คือ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร และนำไปสู่การให้บริการวิชาการในพื้นที่บริการ โรงเรียนเครือข่ายต่างๆ เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และภาคอื่นๆ มีการเชื่อมประสานการทำงานของระดับบริหารและระดับปฏิบัติการให้ทำงานสอดคล้องกันในทิศทางเดียวเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่ายอย่างสูงสุด

กรณีตัวอย่างผลงานเด่นในการบูรณาการพันธกิจ ที่มีการบูรณาการศาสตร์กับการทำงานในพื้นที่และเป็นที่ยอมรับของชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง เช่น มีเครือข่าย ICT โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งเป็นโครงการในพระราชดำริใน 5 จังหวัด ได้แก่ พะเยา สุโขทัย แพร่ น่าน และอุตรดิตถ์ และได้รับรางวัลผลงานดีเด่นระดับประเทศ กรณีศึกษาพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาบูรณาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันปัญหาการตั้งครม.ในวัยรุ่น จังหวัดอุตรดิตถ์ซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นผลงานพันธกิจสัมพันธ์ระดับประเทศ จากสถาบันคลังสมองของชาติ ในปี พ.ศ. 2558 ที่ทำให้เกิดโรงเรียนต้นแบบเพชฌัญญุศึกษา 5 แห่งและโรงเรียนเครือข่ายอีกขยายผล 12 แห่ง การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวอินทรี การพัฒนาหลักสูตรชาวอินทรี จังหวัดอุตรดิตถ์ การพัฒนาบทเรียนท้องถิ่นที่เน้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการทางวิทยาศาสตร์เพื่อการยั่งยืน มีเครือข่ายสถานศึกษาในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน มีเครือข่ายเด็กเยาวชนและเครือข่ายศิษย์เก่าอีกเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

6.4 คณะเกษตรศาสตร์ มีนโยบายให้ทุกหลักสูตรมีการบูรณาการการสอน วิจัย บริการวิชาการกับพันธกิจสังคมตามพันธกิจหลักของคณะเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อนักศึกษาและผู้รับบริการ เน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่เป็นหลักภายใต้กรอบประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาวัฒนธรรมสีเขียวของอาหารปลอดภัยในโซ่อุปทาน กลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนการบูรณาการพันธกิจของคณะเกษตรศาสตร์ จะเน้นการทำงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการพันธกิจภายใต้วัฒนธรรมองค์กรแบบพี่น้อง ร่วมคิดร่วมทำ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยมีหน่วยจัดการงานวิจัย เป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงประสานระดับบริหารและปฏิบัติการ โดยใช้เป้าหมายของคณะเป็นตัวกำหนดพันธกิจ และยึดหลักการบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง มีการทำหน้าที่ในการสนับสนุนกระบวนการทำงานเชิงพื้นที่ ซึ่งได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการจากคณะ ได้แก่ การมีนโยบายการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร (คณบดี) การยืดหยุ่นกฎระเบียบข้อบังคับบางประการเพื่อให้

เกิดความคล่องตัวในการลงพื้นที่ มีการจัดสิ่งสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/เทคโนโลยี ฐานข้อมูล ด้านวิชาการผ่านระบบสารสนเทศภายในของคณะ มีการเชื่อมโยงแหล่งทุนวิจัยภายในและภายนอก โดยมีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรจากองค์กรภาคีและชุมชนเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน

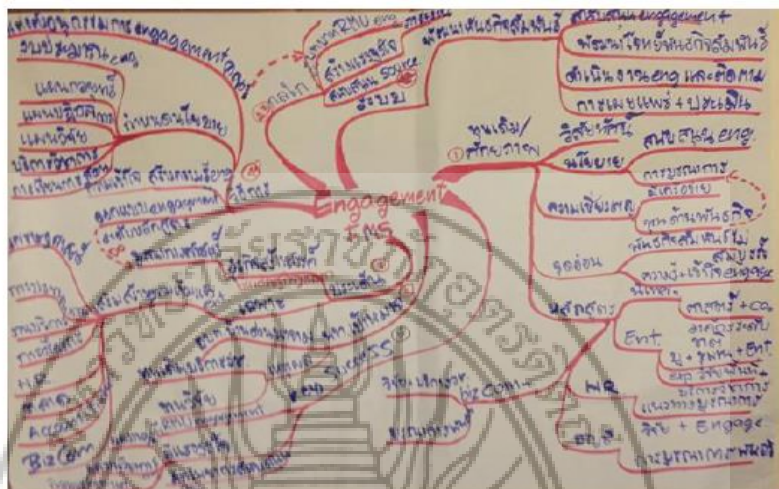


ภาพที่ 2.5 รูปแบบการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์คณะเกษตรศาสตร์กับสังคม

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการบูรณาการศาสตร์กับการทำงานในพื้นที่ เช่น โครงการวิจัยรูปแบบที่เหมาะสมในการผลิตแก๊สชีวภาพจากมูลโคแบบครบวงจรสำหรับชุมชนบ้านห้วยบง ซึ่งได้รับการคัดเลือกเป็นผลงานพันธกิจสัมพันธ์ระดับประเทศ จากสถาบันคลังสมองของชาติ ในปี พ.ศ. 2558 โครงการวิจัยรูปแบบการพัฒนาคุณภาพทุเรียนหลงลับแล-หลินลับแลในระบบวนเกษตรอาเภอลับแล จังหวัด อุตรดิตถ์ ลักษณะและการพัฒนาพันธุ์ทุเรียนจังหวัดอุตรดิตถ์ โครงการหมู่บ้านแม่ข่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี : หมู่บ้านวิทยาลัยววิทยา โครงการธนาคารมูลโคบ้านห้วยบง (หมู่ 7) สุขภาวะชุมชนตำบลป่าเป้า ผลการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้โครงการ "วิทยาลัยววิทยา บ้านห้วยบง" ได้รับรางวัลอันดับที่ 1 ของประเทศ ประจำปี 2557 ตามหลักตามธรรมชาติ : การส่งเสริมอาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้านข้าวแคบ บ้านยางกะไดใต้ ตำบลศรีพนมมาศ อาเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ และโครงการวิจัยการผลิตไซรัปจากมะม่วงหิมพานต์ เป็นต้น

6.5 คณะวิทยาการจัดการ ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาของคณะวิทยาการจัดการเป็นองค์กร ขึ้นมาด้านการจัดการของมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคเหนือ มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีความหลากหลายหลักสูตรซึ่งแต่ละหลักสูตรมีทุนเดิมด้านการบูรณาการการเรียน การสอน การวิจัย การบริการ วิชาการและการบำเพ็ญประโยชน์ที่สอดคล้องกับหลักพันธกิจสัมพันธ์อยู่ระดับหนึ่ง เช่น ด้านการวิจัยเชิงพื้นที่ ประสบการณ์ในการทำงานด้านสื่อและประชาสัมพันธ์ในองค์กรระดับประเทศ กลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนในการบูรณาการพันธกิจของคณะวิทยาการจัดการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยและบริการวิชาการ (RMU) ที่ขับเคลื่อนการวิจัยและบริการวิชาการบูรณาการในรูปแบบของ

Community Government Industry Engagement ลงสู่แต่ละหลักสูตร มีการกำหนดพื้นที่ในการทำงานของคณะ



ภาพที่ 2.6 รูปแบบการบริหารจัดการขับเคลื่อนงานพันธกิจ คณะวิทยาการจัดการ

กรณีตัวอย่างผลงานเด่นที่สนับสนุนการบูรณาการศาสตร์กับการทำงานในพื้นที่ เช่น การศึกษาประสิทธิภาพและความสามารถเชิงสมรรถนะของภาคีในการใช้ระบบสารสนเทศทางธุรกิจเพื่อการจัดสินใจในการส่งเสริมและลงทุนธุรกิจการค้าชายแดน : กรณีศึกษาจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ จังหวัดอุดรดิตถ์ ประเทศไทย - แขวงไชยบุรีลี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การสร้าง การรับรู้โดยการโฆษณาออนไลน์ของธุรกิจบุญดำรงค์ โครงการหมู่บ้านมดหมี่กึ่งล้านช้าง กลุ่มทอผ้ามดหมี่ ตาบลนาขุม อาเภอบานโคก จังหวัดอุดรดิตถ์ โครงการร่วมกับกรมการปกครองจังหวัดอุดรดิตถ์ ภายใต้โครงการบูรณาการการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนเพื่อสร้างรอยยิ้มแก่ชุมชน (ตาบลหาดล้า อาเภอตรอน และตาบลบ่อเปี้ย) เป็นต้น

6.6 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิสัยทัศน์และนโยบายของผู้บริหาร คือ ต้องการนำองค์ความรู้ทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปศาสตร์มาบูรณาการร่วมกันและไปหนุนเสริมการทำงานร่วมกับชุมชนแบบบูรณาการเพื่อให้สามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืนและสามารถใช้งานวิจัยการขึ้นาสังคมในภาพรวมได้ โดยมีอัตลักษณ์ที่สำคัญคือ การบูรณาการองค์ความรู้ทุกหลักสูตรสาขาวิชามาปฏิบัติตามพันธกิจอย่างมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น กลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนในการบูรณาการพันธกิจของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จะผ่านโครงสร้างสายงานลำดับชั้น คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการที่ปรึกษาหน่วยจัดการงานวิจัย คณะกรรมการทำงานหน่วยจัดการงานวิจัย ทาหน้าที่ตามภาระงานมอบหมายโดยการร่วมดำเนินการผ่านอาจารย์ผู้อาวุโส/พี่เลี้ยงภายในสาขาวิชาเพื่อหานักวิจัยรุ่นใหม่ และผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิจัยแต่ละสาขาวิชา มีการชักชวนและร่วมการดำเนินงานทาให้เห็นประโยชน์ของงาน

จากตัวนักศึกษาจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักศึกษามีส่วนร่วม เพื่อนำพาทางงานบริการวิชาการเพื่อเป็นพื้นฐานวิจัยเพื่อชุมชน



ภาพที่ 2.7 รูปแบบการบริหารจัดการขับเคลื่อนงานพันธกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการบูรณาการศาสตร์กับการทำงานในพื้นที่ เช่น การศึกษาสถานการณ์ปัญหาและศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ในจังหวัดอุดรดิตถ์เพื่อจัดการฐานข้อมูลและสร้างเครือข่าย การบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์หลักสูตรการพัฒนาชุมชนกับสังคม (Community Development Programme Engagement) โครงการศึกษาและพัฒนากิจการธุรกิจเกษตรเพื่อลดความเสียหายของเกษตรกร ในกลไกตลาดข้าวอินทรีย์และทุเรียนหลงลับแลจังหวัดอุดรดิตถ์ การบูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาจังหวัดต้นแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครกในวัยรุ่น จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นต้น

6.7 วิทยาลัยน่าน เป็นหน่วยจัดการศึกษาที่อยู่นอกพื้นที่ที่ตั้งที่มีปัญหานานแน่วแน่ที่จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในการเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยบูรณาการตามพันธกิจอย่างมีส่วนร่วม มีวิสัยทัศน์ คือ บริหารจัดการด้วยคุณภาพและมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา มีบทบาทในการชี้นำและร่วมมือกับท้องถิ่นเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและก้าวร่วมประชาคมอาเซียน กลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนในการบูรณาการพันธกิจของวิทยาลัยน่านเน้นการขับเคลื่อนงานตามพันธกิจโดยมีหน่วยจัดการงานวิจัยเป็นหลักในการเชื่อมประสานกับภาคีในพื้นที่บูรณาการเข้ากับการเรียน การสอน การวิจัยและบริการเพื่อสร้างชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการบูรณาการศาสตร์กับการทำงานในพื้นที่ที่เกิดขึ้น ได้แก่ การดำเนินพันธกิจสัมพันธ์วิทยาลัยน่านกับสังคม ที่มีการลงนามความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 17 แห่ง ในเขตอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โครงการวิจัยปัจจัยส่งเสริมคุณภาพการวางแผนชุมชนในเขตอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน โครงการจัดการและการควบคุมปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน ในพื้นที่ภาคเหนือ

บ้านสามขา อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง กิจกรรมงานอนุรักษ์ มรดกไทย มรดกน่านเพื่อการขยายผล การจัดทาหลักสูตรฝึกอบรมการอนุรักษ์พลังงานแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ และนอกจากนี้ วิทยาลัยน่านยังได้ดำเนินการจัดหาฐานข้อมูลเกี่ยวกับการเกษตร ดิน น้ำ ป่าไม้ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม ร่วมกับโครงการปิดทองหลังพระตามแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการต่อยอดขยายผลเพื่อการพัฒนาต่อไป เป็นต้น



ภาพที่ 2.8 การลงนามความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยน่านและภาคีเครือข่าย

6.8 วิทยาลัยนานาชาติ มีปรัชญา การจัดการศึกษานานาชาติสร้างโอกาสท้องถิ่นสู่สากล โดยมีวิสัยทัศน์ คือ จะเป็นองค์กรจัดการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ บูรณาการวิชาการแก่ท้องถิ่นและภูมิภาคอาเซียนให้มีมาตรฐานในระดับสากล กลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนในการบูรณาการพันธกิจของคณะผ่านหน่วยจัดการงานวิจัยผ่านหลักสูตรโดยกำหนดให้ขับเคลื่อนงาน 1 พื้นที่ 1 หลักสูตร ในการเชื่อมประสานกับภาคีในพื้นที่บูรณาการเข้ากับการเรียน การสอน การวิจัยและบริการเพื่อสร้างชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร และหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ ในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ ได้แก่ หลักสูตรศิลปศาสตร(เกาหลีสู่ธุรกิจ) หลักสูตรนานาชาติการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Hospitality) ร่วมกับมหาวิทยาลัยพันธมิตรใหม่ Hanyang University และ Gwangju National University of education โดยความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยนานาชาติกับประเทศจีน และประเทศเกาหลี การจัดกิจกรรมเสริมศักยภาพทางด้านภาษาให้กับผู้ประกอบการ การจัดค่ายภาษาในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ทุกปี โครงการพัฒนาจังหวัดต้นแบบป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นโดยการสนับสนุนของ สสส. มีเครือข่ายเด็กเยาวชน ทุนภายนอก 1 โครงการ (โครงการ Widow II (สกว.+ มรอ.)) เรื่อง การพัฒนาศักยภาพโฮมสเตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ บ้านต้นเกลือ อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์ รูปแบบการพัฒนาแบบ

บูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน การเป็นที่ปรึกษาเครือข่ายเด็กและเยาวชนอาสา ทำเหมืองเมือง น้อยอยู่ หมู่บ้านจัดการขยะเพื่อสุขภาวะและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป็นต้น

6.9 บัณฑิตวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินการประสานงานและให้บริการเพื่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีมาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น โดยจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ทาหน้าที่ประสานงาน และดำเนินการงานให้บริการ ตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาอันเป็นภาระรับผิดชอบของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจามหาวิทยาลัย ตรวจสอบและกำกับมาตรฐานการจัดบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ประสานงานการจัดการศึกษาร่วมกับองค์กร ในท้องถิ่นและสถาบันอื่น ตามข้อผูกพัน ยุทธศาสตร์ของจังหวัดและชาติ

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร และหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ ในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ ได้แก่ การพัฒนาระบบสารสนเทศบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อสืบค้นและผลักดันให้เกิดการนำสู่ชุมชน การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร การบริหารจัดการองค์ความรู้ และการปฏิบัติงานด้วยกระบวนการจัดการความรู้ การจัดทำวารสารบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ เป็นต้น

6.10 ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นหน่วยงานสนับสนุนและให้บริการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้มาตรฐานและประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมในเชิงพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิทยาศาสตร์ประยุกต์ กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร และหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ ในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ ได้แก่ การบริการส่งเสริม สนับสนุนการวิเคราะห์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่เป็นผลงานเชิงประจักษ์กับการพัฒนาเชิงพื้นที่ ได้แก่ หมู่บ้านวิทยาศาสตร์ คลินิกเทคโนโลยี และงานบริการวิเคราะห์ทดสอบ และมีเครือข่ายงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกที่เข้มแข็ง ด้วยกลไกการจัดการความรู้ (KM) เป็นต้น

6.11 ศูนย์บูรณาการงานวิจัยและวิชาการเพื่อรับใช้สังคม สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เพื่อทำงานเชิงรุกเพื่อการพัฒนาพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เป็นศูนย์ประสานงานเพื่อการบูรณาการ เชิงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน หน่วยงานภาคี และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและเป็นศูนย์ประสานการสนับสนุนทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกเพื่อพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคมในเขตพื้นที่บริการ (อุดรดิตถ์ แพร่ น่าน และสุโขทัย) 2) เป็นศูนย์รวบรวมสารสนเทศ องค์ความรู้นวัตกรรม งานวิจัย เพื่อพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม และ 3) เป็นศูนย์ประสานงานเพื่อพัฒนากลไกและระบบสนับสนุนการวิจัยและบริการวิชาการเพื่อพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม

การทำงานเพื่อการขับเคลื่อนพันธกิจของศูนย์บูรณาการฯ ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการเป็นประธานดำเนินงาน มีผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาเป็นเลขานุการ โดยมีทีมวิชาการซึ่งเป็นอาจารย์ และบุคลากรจากแต่ละคณะและหน่วยงานในมหาวิทยาลัยร่วมทีมวิชาการในการขับเคลื่อนงานตามศาสตร์ ตามศักยภาพ และสาขาที่มีความถนัดและเชี่ยวชาญโดยเน้นการบูรณาการงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร และหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ ในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ ได้แก่ การสนับสนุนทุนวิจัยในชุดโครงการพัฒนาศักยภาพจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ จังหวัดอุดรดิตถ์ การบริการวิชาการที่ครอบคลุมในทุกมิติเพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน เช่น โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ภาษากฎหมายและวัฒนธรรมลาวเพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน” โครงการถวายความรู้แด่พระสังฆาธิการ พระสงฆ์และผู้ปฏิบัติด้านพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ น่าน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนาเครือข่าย Mr.Phudoo ร่วมกับภาคีเครือข่ายภายนอก เช่น หอการค้าจังหวัดอุดรดิตถ์ สมาอุตสาหกรรมจังหวัดอุดรดิตถ์ พาณิชย์จังหวัดอุดรดิตถ์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์เพื่อการพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ และการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเตรียมพร้อมสู่สังคมอาเซียน เป็นต้น

6.13 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรดิตถ์ (อพ.สธ.มรอ.) เป็นหน่วยงานที่สนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่มีการดำเนินงานมา ต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ และได้เป็นศูนย์ประสานงาน อพ.สธ.ภาคเหนือตอนล่าง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนองพระราชดำริ และเป็นศูนย์ประสานงานของคณะที่ปรึกษา และประสานงานกับหน่วยงานที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริตามโครงการฯ ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ขณะเดียวกันเพื่อเป็นเครือข่ายในการศึกษาวิจัยงานอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ของ อพ.สธ. และเพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร และหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ ในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ ได้แก่ การสอดแทรกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนสู่การเรียนการสอนตลอดจนการบูรณาการทางวิชาการ ในแต่ละสาขาของคณะต่างๆ การให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางสนองพระราชดำริ อพ.สธ. สำหรับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดอุดรดิตถ์ และจังหวัดใกล้เคียง ร่วมกับวิทยาลัยน่านในการการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคม พื้นที่ต้นแบบน่าน จำนวน 1700 หลังคาเรือนใน 3 อำเภอ 20 หมู่บ้านเพื่อจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นระดับตำบล ร่วมกับโรงเรียน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การอบรมเชิงปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนร่วมกับกลุ่มโรงเรียนดาราจระเขยแดนภาค 3 การสนับสนุนให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรเป็นสมาชิกงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ศูนย์วิจัยความหลากหลายชีวภาพ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เป็นต้น

6.14 ศูนย์สหกิจศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องการจัดและการบริหารงาน หรือพบเห็นปัญหาต่างๆ ที่แท้จริงของการปฏิบัติงานในสถานประกอบการและสามารถคิดค้นวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้และรู้จักปรับตัว ให้เข้ากับสังคมในสถานประกอบการ ทั้งด้าน บุคลิกภาพและหน้าที่ความรับผิดชอบ เกิดการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและทางสังคมอย่างมีระบบตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ เกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถานประกอบการ ในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การวิจัยและนวัตกรรม ยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยฯ ต่อ บุคคล และหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอก และเพิ่มโอกาสการมีงานทำของนักศึกษา โดยเน้นการบูรณาการ

การเรียนการสอนกับการทำงาน (Work Integrated Learning : Wil) แบบมีส่วนร่วมระหว่าง สถานศึกษา ได้แก่ นักศึกษา คณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับสถานประกอบการ

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร และหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ ในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ ได้แก่ การส่งนักศึกษาไปฝึกงานและได้รับการบรรจุเข้าทำงานเป็นพนักงานของสถานประกอบการแห่งนั้น การได้รับรางวัลผลงานโครงการสหกิจศึกษาดีเด่นระดับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่างปี 2558 จากสถานประกอบการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ adiCET 3 รางวัล WD 1 รางวัล GISTDA 1 รางวัลโรงพยาบาลอุตรดิตถ์ 1 รางวัล และสำนักงานพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์ 1 รางวัล เป็นต้น

6.15 อุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เป็นจุดศูนย์กลางการเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกสำหรับภาคอุตสาหกรรมและการเชื่อมโยงกับภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (University Industry Linkage : UIL) โดยเป็นศูนย์บริการที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรในการส่งเสริมสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ภาคอุตสาหกรรม และหน่วยงานภายนอก ในการพัฒนาความร่วมมือในด้านการวิจัยร่วม การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี การสร้างนวัตกรรม และโอกาสทางธุรกิจร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมรวมถึงการตลาด ออกแบบนวัตกรรม การขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาและธุรกิจนวัตกรรม

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร และหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ ในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ ได้แก่ โครงการบ่มเพาะธุรกิจวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ พัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางตาบลึงดิน การพัฒนาผลิตภัณฑ์กาแฟพร้อมดื่มผสมกาบา การพัฒนาผลิตภัณฑ์มะขามก้านสำเร็จรูป การพัฒนาเชื้อราและหัวเชื้อยีสต์ที่คัดแยกจากกากมันสำปะหลังในการบำบัดของเสียจากโรงงานและแปรรูปของเสียเป็นเอทานอล โครงการส่งเสริมบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการจัดการจากภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในภาคการผลิตและบริการ (Talent Mobility) ซึ่งได้รับการสนับสนุนของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ที่ได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก เป็นต้น

6.16 หน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เป็นหน่วยงานบ่มเพาะศักยภาพทางวิชาการ งานวิจัย และนวัตกรรมแก่นักศึกษา บัณฑิต และผู้สนใจสู่การเป็นนักธุรกิจที่พร้อมจะพัฒนาเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษาในการประกอบธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่แบบครบวงจร

กรณีตัวอย่างผลงานที่สนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร และหน่วยงานของมหาวิทยาลัยฯ ในการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ ได้แก่ โครงการคัดกรองแผนธุรกิจผู้ประกอบการ จัดกิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐ และเอกชน ชมรมผู้ประกอบการรุ่นใหม่และนักวิจัยชุมชน “URUBI CLUP” มีสมาชิกชมรม จำนวน 1,112 คน สร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่และการบริหารธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

ส่วนที่ 3 การขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นโดยการบูรณาการพันธกิจการวิจัย การบริการวิชาการ และการเรียนการสอน โดยใช้หลักการทำงานแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่ (RICN Model) จนเกิดเป็นรูปธรรมผลงานเป็นที่ยอมรับและต้นแบบการเรียนรู้ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ และเครือข่ายมหาวิทยาลัยเอกชน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและกลไก การสนับสนุนตั้งแต่การจัดการ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำเพื่อยกระดับคุณภาพสู่การเป็นต้นแบบพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัย (University Engagement) โดยต่อยอดจากทุนเดิมและศักยภาพ ในเชิงนโยบาย ความหลากหลายและ เชี่ยวชาญของศาสตร์วิชา องค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-based collaborative research : ABC) ซึ่งมีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคเอกชน และ ภาควิชาการ และยังมีพื้นที่ต้นแบบสำหรับการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการพันธกิจ การวิจัย การบริการวิชาการ และการเรียนการสอน

ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานที่พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ณ พรหมพิราม สวนน้ำ แอนด์ กอล์ฟคลับ รีสอร์ท อาเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เพื่อกำหนดระบบบริหารจัดการองค์กรภายใน มหาวิทยาลัยฯ ให้สอดคล้องกับพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมและแนวยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2559- 2563 (31 พฤศจิกายน – 1 ธันวาคม 2558) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์จึงกำหนดนโยบาย ให้ “ทุกหน่วยงานในสถาบัน คณะ วิทยาลัย หน่วยสนับสนุนต้องปฏิบัติหน้าที่พันธกิจกับสังคม” และกำหนดมาตรการขับเคลื่อน พร้อมกับออกแบบการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมไว้ 3 ระดับ คือ ระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ/วิทยาลัย และระดับหน่วยงานสนับสนุน ซึ่งแต่ละระดับจะมีระบบ และกลไกในเชิงนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อน มีโครงสร้างการบริหารจัดการ มีการส่งเสริม และสนับสนุนการขับเคลื่อน และการกำกับติดตามแบบเสริมแรง เพื่อขับเคลื่อนแบบบูรณาการพันธกิจให้เกิดรูปธรรมผลงานในทุกระดับและจากการถอดบทเรียนการงานพันธกิจสัมพันธ์ทั้งในระดับคณะและ หน่วยงานช่วยให้ได้ภาพรวมข้อสรุปประเด็นการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ กับสังคมที่เน้นการต่อยอดจากจุดเด่นและทุนเดิมของแต่ละหน่วยงาน โดยกำหนดประเด็นการขับเคลื่อน งานพันธกิจสัมพันธ์ไว้ 2 ส่วน ดังนี้

1. ประเด็นการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ในระดับ คณะและวิทยาลัย โดยขับเคลื่อนต่อยอดจากศักยภาพและทุนเดิมบนความเฉพาะและความเชี่ยวชาญของ ศาสตร์วิชา ทำให้เกิดประเด็นการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมที่หลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปเป็น ประเด็นหลักได้ 8 ประเด็น และประเด็นมุ่งเป้าได้ 11 ประเด็น โดยมีพื้นที่หลักในระดับตำบล 8 ตำบล ระดับอาเภอ 3 อาเภอ และระดับหน่วย 12 โรงเรียน ซึ่งครอบคลุมจังหวัดอุดรดิตถ์ แพร่ น่าน
2. ประเด็นการสนับสนุนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมของหน่วยงานสนับสนุนใน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 8 หน่วยงาน โดยมีการดำเนินงานตามพันธ กิจเฉพาะที่สามารถสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมได้อย่างเป็น รูปธรรม โดยสรุปการสนับสนุนเป็นประเด็นหลักได้ 3 ประเด็นหลัก คือ สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และ

นวัตกรรม สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาและยกระดับ และสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ และประเด็นย่อยตามพันธกิจเฉพาะของหน่วยงานได้ทั้งหมด 18 ประเด็น



ภาพที่ 2.10 แนวทางการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการเป็นต้นแบบพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม (Uttaradit Rajabhat University Engagement)

การก้าวเข้าสู่การเป็นต้นแบบพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคมจำเป็นต้องมีระบบ กลไก และปัจจัยหนุนเสริมเพื่อให้เกิดรูปธรรมผลงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมตามหลักการพื้นฐาน 4 ประการ คือ 1) ร่วมคิดร่วมทำแบบหุ้นส่วน (Partnership) 2) เกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (Mutual benefits) 3) มีการใช้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Scholarship) และ 4) เกิดผลกระทบต่อสังคมที่ประเมินได้ (Social impact) โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์เป็นสถาบันอุดมเพื่อท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมแบบมีส่วนร่วมที่ทุกหน่วยงานในสถาบัน คณะ วิทยาลัย และหน่วยสนับสนุน ปฏิบัติหน้าที่พันธกิจกับสังคมด้วยการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัยและบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมโดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม แก้ปัญหา และชี้แนะให้ท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และพร้อมเป็นต้นแบบขยายผลเพื่อสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

มหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้งานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมเป็นนโยบายเร่งด่วนของมหาวิทยาลัยที่ทุกหน่วยงานต้องดำเนินการ แต่ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความชัดเจนของระบบและกลไกการขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติการ และระดับสนับสนุน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมให้มีความชัดเจน เหมาะสม และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. พัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อนระดับมหาวิทยาลัย มุ่งเน้น “การพัฒนาระบบและกลไกในเชิงนโยบาย” เพื่อกำหนดทิศทางการขับเคลื่อน แนวปฏิบัติ มาตรการ การสนับสนุน การกำกับติดตามและเสริมแรง โดยต่อยอดจากศักยภาพและทุนเดิมที่มีอยู่ทั้งด้านความเชี่ยวชาญบนความหลากหลายของศาสตร์ วิชา องค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาและยกระดับ ฐานข้อมูลชุมชนท้องถิ่น ภาวศึเครือข่ายความร่วมมือ พื้นที่ต้นแบบการเรียนรู้ และกลไกสนับสนุนการปฏิบัติที่น้อมนาแนวพระราชดำริและยึดหลักปรัชญา วิสัยทัศน์การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่นที่เน้นการบูรณาการพันธกิจสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดให้มีระบบและกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมใน 3 ระดับ คือ ระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะ/วิทยาลัย และระดับหน่วยงานสนับสนุน ที่มีกลไกการบริหารจัดการและกลไกสนับสนุนตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางโดยมีการกำกับติดตามแบบเสริมพลังเพื่อให้เกิดระบบและกลไกการบริหารงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม ที่มีรูปธรรมผลงานตามหลักการพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม และเป็นต้นแบบสามารถขยายผลเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน



ภาพที่ 2.11 แนวทางพัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมระดับมหาวิทยาลัย

2. วิจัยเพื่อการพัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคม การพัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมสามารถพัฒนางานในรูปแบบของการวิจัยในงานปกติ (Routine to Research : R2R) เพื่อเพิ่มคุณค่าของงานโดยการสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์การทำงาน ซึ่งมีตัวอย่างประเด็นวิจัยพัฒนาดังนี้

2.1 การพัฒนาระบบสนับสนุนพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม (ระบบบริหารงบประมาณ/กฎระเบียบ/ประกาศที่เกี่ยวข้อง)

2.2 การพัฒนาระบบบริหารแบบบูรณาการพันธกิจมหาวิทยาลัยกับสังคม (ด้วยกระบวนการจัดการความรู้)

2.3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยแบบบูรณาการพันธกิจกับสังคม

2.4 การพัฒนาระบบเสริมแรงบุคลากรและองค์กรที่มีรูปธรรมผลงาน

2.5 การพัฒนาระบบจัดการเครือข่ายฐานข้อมูลท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา

2.6 การเสริมสมรรถนะกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคม (หน่วยจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ (การบริหารงานวิจัยแบบบูรณาการพันธกิจกับสังคม) นักวิจัยเชิงพื้นที่ (ที่ปรึกษาวิชาการวิจัยเชิงพื้นที่)

3. มีการถอดบทเรียนประสบการณ์ความสำเร็จต่อยอดขยายผลจากทุนเดิมที่เป็นจุดแข็งโดยเฉพาะการพัฒนาระบบและกลไกการสนับสนุนการหาหน้าที่พันธกิจสัมพันธ์ และจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิบัติการพันธกิจสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับศักยภาพของหน่วยงานที่จะนำไปสู่การขึ้นแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่นและสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่ประชาคมอาเซียน ตามศาสตร์และศักยภาพของหน่วยงานระดับคณะ

4. มีการสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการงานวิจัยและบริการวิชาการเพื่อการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์อย่างมีส่วนร่วม ที่นำไปสู่การขึ้นแก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่น และสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่ประชาคมอาเซียน

5. มีการจัดทำคู่มือและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม ที่จะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นและการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่ประชาคมอาเซียนทั้งระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะและหลักสูตร

6. พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการปฏิบัติงาน เช่น

6.1 การเสริมสมรรถนะนักบริหารงานวิจัยเพื่อสนับสนุนการทำงานแบบบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์ตั้งแต่ต้นทางทาง กลางทาง และปลายทาง

6.2 การเสริมสมรรถนะบุคลากรด้านการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์อย่างมีส่วนร่วมทั้งด้านการสอน การวิจัยและการบริการวิชาการ

7. จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบและกลไกงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมในระดับคณะ วิทยาลัย และหน่วยงานสนับสนุน ให้มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

8. มีการพัฒนาเครือข่ายระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการงานวิจัยในมหาวิทยาลัยโดยการพัฒนาฐานข้อมูลด้านการวิจัยและบริการวิชาการที่มีการยกระดับต่อเนื่อง (Data Base Development) ที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ทั้งของมหาวิทยาลัยและชุมชนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการต่อยอดขยายผลสู่การจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน

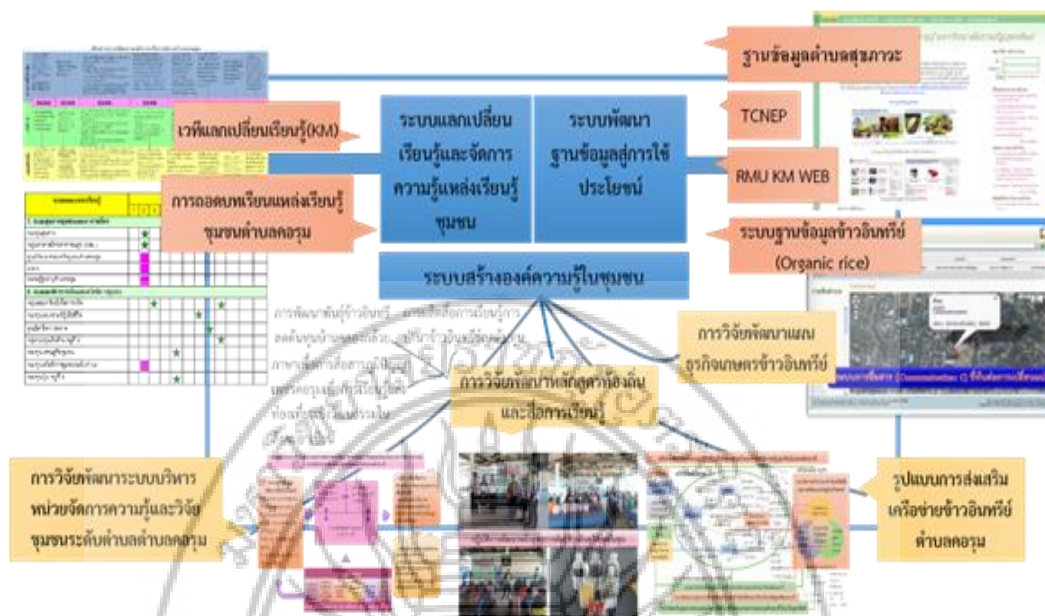
9. มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานวิจัยให้กับหน่วยจัดการงานวิจัยระดับคณะ/หลักสูตร เพื่อให้เกิดการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์อย่างมีส่วนร่วมสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

10. มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์ประสานงานในการเชื่อมระบบเครือข่ายการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย (ระดับมหาวิทยาลัย คณะ หลักสูตร หน่วยงานสนับสนุน) ทาหน้าที่เป็นศูนย์กลางการจัดการความรู้ การบ่มเพาะ สะสม สานต่อองค์ความรู้ ฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ โดยใช้เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชื่อมประสานทุกเครือข่ายสู่เป้าหมายร่วมพัฒนาทั้งการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยกับชุมชนท้องถิ่นให้ทำงานตามพันธกิจที่ประกันคุณภาพ ตามมาตรฐานตัวชี้วัดขององค์กร รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะการพัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมที่สอดคล้องกับศักยภาพ สถานการณ์ปัญหาและความต้องการของ หน่วยงาน/องค์กรให้เพื่อให้เกิดกลไกเชิงระบบที่เป็นภาพรวมการขับเคลื่อนงานที่มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน ของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 รูปธรรมผลงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับชุมชนท้องถิ่น

2.1 ศูนย์เรียนรู้ชุมชน ตำบลคอรุม

ปลายปี พ.ศ. 2551 องค์การบริหารส่วนตำบลคอรุม ได้เข้าร่วมโครงการสร้างเสริมสุขภาวะ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนโดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เครือข่ายองค์กรท้องถิ่น จังหวัดอุดรดิตถ์และเครือข่ายภาคเหนือ ที่เน้นการพัฒนากำลังกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์ องค์การการศึกษาและองค์กรในพื้นที่ ที่มีบทบาททั้งทางตรงและทางอ้อมในการสร้างเสริมสุขภาวะชุมชนให้ ได้ร่วมมือเพื่อสร้างต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน และสถานศึกษาในพื้นที่ชุมชน เพื่อการพัฒนากำลังคนและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนสู่การอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลคอรุม เป็นหนึ่งใน 30 ตำบล นำร่องด้วยการร่วมออกแบบดำเนินการกับมหาวิทยาลัยและ ภาควิชาเครือข่ายเชื่อมโยงการทำงานกับตำบลและเครือข่ายภาคประชาชนจากเดิมที่ยังไม่มีความชัดเจนใน ระบบฐานข้อมูลขาดกลไกที่เป็นระบบในการเชื่อมข้อมูลการทำงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาควิชา เครือข่าย แต่จากกระบวนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมกับคู่ความร่วมมือมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์และ ภาควิชา ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันนำสู่การพัฒนาการทำงานอย่างเป็นระบบมีหน่วยจัดการงานวิจัยของคณะ เป็นแกนเชื่อมกับทีมวิชาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาชน ภาควิชาภาค สนับสนุนและผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ซึ่งตำบลคอรุมเป็นพื้นที่ดำเนินงานของหน่วยจัดการงานวิจัย คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่เชื่อมการดำเนินงานร่วมกับทีมวิชาการของตำบล



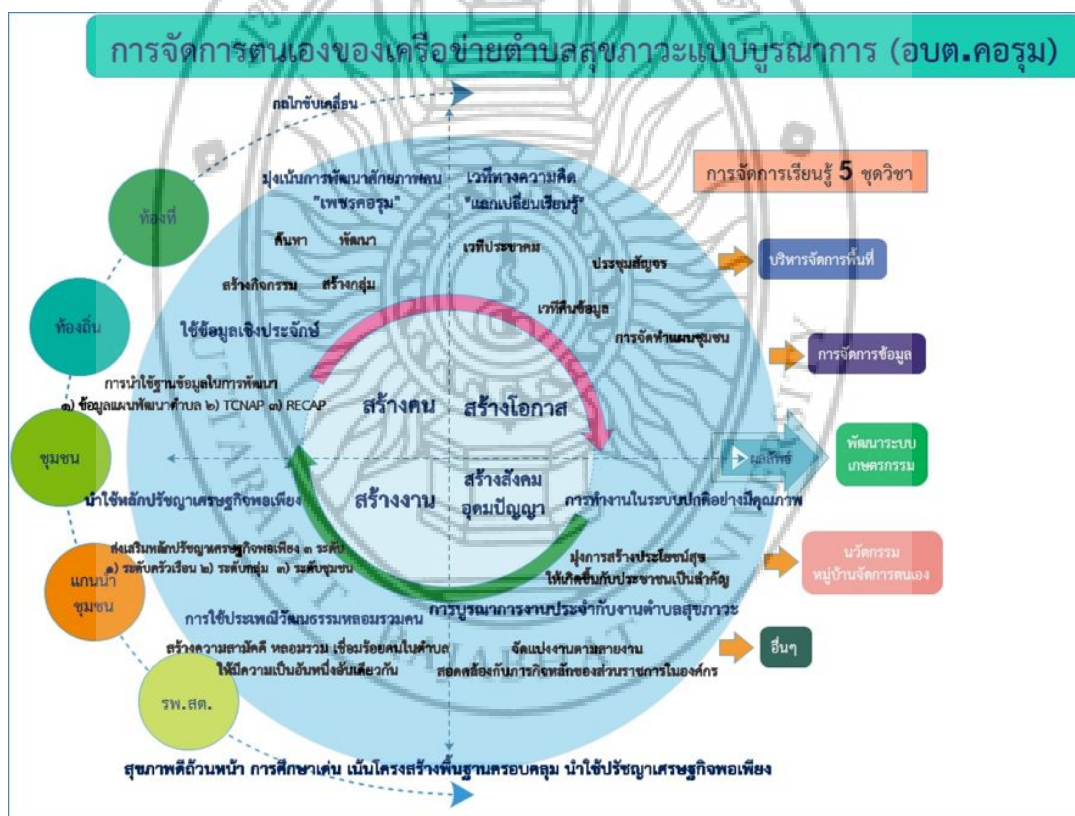
ภาพที่ 2.12 รูปธรรมผลงานเด่นระบบบริหารจัดการความรู้และวิจัยชุมชนตำบลคลองกรูม (TRMU)

ช่วงแรก (พ.ศ. 2552 – 2553) ของการดำเนินงานได้เน้นการสร้างความรู้เข้าใจแก่ชุมชน และการดำเนินนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดเก็บข้อมูลและสถานการณ์สุขภาพของชนในตำบลและนำมาจัดทำระบบฐานข้อมูล RECAP และ TCNAP ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลทุนและศักยภาพชุมชน ข้อมูลแผนชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน นอกจากนั้นตำบลยังได้มีการเปิดศักยภาพตำบลโดยได้มีกิจกรรมค้นหาแหล่งเรียนรู้และถอดบทเรียนประสบการณ์ความสำเร็จ และได้จัดเป็นระบบต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันทั้งตำบล จากนั้นก็ได้นำข้อมูลปัญหาความต้องการที่มีอยู่มาจัดทำแผนพัฒนาตำบลเพื่อนำสู่การปฏิบัติ

ผลการดำเนินงานได้ทำให้ชุมชนได้เรียนรู้และเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง เกิดระบบฐานข้อมูลชุมชนในเรื่องสุขภาพ และเกิดการพัฒนาที่มิใช่การของ องค์การบริหารส่วนตำบลที่เชื่อมกับมหาวิทยาลัยและภาคีอย่างเป็นระบบมีทีมแกนนำขับเคลื่อนระบบหน่วยจัดการความรู้และวิจัยชุมชน (TRMU) ที่เป็นต้นแบบที่ดี ที่คอยประสานการทำงานร่วมกับหน่วยจัดการงานวิจัย (RMU) ของมหาวิทยาลัยในการร่วมกันพัฒนาโครงสร้างองค์กรด้านสุขภาพชุมชน มีกรณีตัวอย่างผลงานเด่นมากมาย เช่น กิจกรรมการสร้างสุขภาวะวัยเตาะแตะในศูนย์เด็กเล็กชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว กิจกรรมการท่องเที่ยวเครือข่ายสีเขียวและวิสาหกิจชุมชน การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประชุมสัมมนา ส่งผลให้เกิดการยกระดับคุณภาพในทุกมิติ เกิดการขยายผลการดำเนินงานต่อเนื่อง

ปี พ.ศ. 2556 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกรูม ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตำบลต้นแบบสุขภาพ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ทำหน้าที่เป็น “เจ้าภาพหลัก” ในการขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งใช้แหล่งเรียนรู้ของระบบการจัดการสุขภาพชุมชนโดยชุมชนในพื้นที่เป็นฐานการเรียนรู้ของเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครใจเข้าร่วมเรียน

รู้จำนวน 10 รุ่น ๆ ละ 3 แห่ง โดยการใช้ศักยภาพของคนในตำบลที่มาจากการค้นหา พัฒนาเพื่อเสริมศักยภาพ ที่เรียกว่า “โครงการเพชรคอรุม” มีการใช้เวทีทางความคิดเพื่อให้ได้ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาตำบลโดยมีประเด็นที่เป็นเป้าหมายร่วมกับภาคีเครือข่ายจากทุกภูมิภาค คือ การทำเกษตรปลอดภัย และประเด็นอื่นๆ โดยมีการพัฒนาตามความรู้ความชำนาญของกลุ่มต่างๆ ที่ร่วมกับกลุ่มเพชรคอรุม การดำเนินการเน้นการใช้ประโยชน์จากระบบที่มีอยู่เพื่อการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย และมีการใช้ทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมหลอมหลอมคนในตำบลให้เกิดการร่วมกันพัฒนาจนกลายเป็น “ศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลคอรุม” ที่เป็นต้นแบบที่ดีขององค์กรชุมชนจัดการเรียนรู้คู่กับภาควิชาการและภาคีที่มี TRMU เชื่อมกับ RMU ของคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ที่มีกลไกเชิงระบบพัฒนาต่อเนื่อง โดยการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับองค์กรภาคีเน้นการบูรณาการกับพันธกิจปกติขององค์กร



ภาพที่ 2.13 การจัดการของเครือข่ายตำบลสุขภาวะแบบบูรณาการ อบต.คอรุม

ปี พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์มีนโยบายให้ทุกคณะมีพื้นที่ดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์กับพื้นที่คณะละอย่างน้อย 1 อำเภอ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนจังหวัดต้นแบบบูรณาการ ที่เชื่อมภาคีวิชาการกับทุกภาคส่วน โดยคณะมนุษยศาสตร์ฯ ได้กำหนดให้ตำบลคอรุมเป็นพื้นที่ต้นแบบในอำเภอพิชัยซึ่งเป็นอำเภอในความรับผิดชอบของคณะมนุษยศาสตร์ฯ ดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์ของคณะที่มีหน่วยจัดการงานวิจัยของคณะ (RMU) ดำเนินงานร่วมกับหน่วยจัดการความรู้และวิจัยชุมชนระดับตำบล (TRMU) ร่วมกันออกแบบการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ของคณะโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งภายใต้ชุดโครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏและภาคี และการจัดการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวชุมชนพื้นที่ตำบลคอรุม อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ทำงานเป็นคู่ความร่วมมือที่หนุนเสริมซึ่งกันและกัน มีเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกพื้นที่อย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับพันธกิจหลักของหน่วยงานส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

2.2 ชุมชนจัดการเรียนรู้สู่สุขภาวะยั่งยืน : วิทยาลัยววิวิทยา

เริ่มต้นจากตำบลป่าเป้า ซึ่งเป็นที่ตั้งของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ตำบลนี้เป็น 1 ใน 3 ตำบลที่เป็นพื้นที่เป้าหมายหลักที่คณะเกษตรศาสตร์รับผิดชอบทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคี ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จากการลงพื้นที่สำรวจ พบว่าในชุมชนบ้านห้วยบง ชาวบ้านมีฐานะค่อนข้างยากลำบาก มีอาชีพเลี้ยงวัวกันเป็นส่วนใหญ่

ช่วงก่อนปี 2552 ใครมีธุระต้องขับรถผ่านไปมาในที่แห่งนี้ต้องคิดหนักเพราะหลบขี่วัวยาก ปัญหาขี่วัวจึงเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ติดอันดับต้นเมื่อทีมวิชาการของคณะเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ลงไปสำรวจสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ร่วมกับทีมของเทศบาลตำบลป่าเป้า ในช่วงต้นปี 2552 อาจารย์ในคณะเกษตรศาสตร์ลงพื้นที่จัดเวทีวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขร่วมกับชุมชนโดยมีทีมหน่วยจัดการงานวิจัยของคณะและภาคีที่เกี่ยวข้องร่วมเวทีด้วยหลายครั้ง บางครั้งต้องไปเย็นๆ ค่ำๆ ตามที่ชาวบ้านสะดวก การจัดเวทีแต่ละครั้งที่ทีมวิชาการของคณะกับทีมแกนนำในพื้นที่ต้องเตรียมศึกษาข้อมูลอย่างดี

ในช่วงแรกของการดำเนินงานเป็นการสำรวจข้อมูลสภาพบริบทสถานภาพศักยภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนแบบร่วมมือกับชุมชนและภาคีที่เกี่ยวข้อง จัดเวทีค้นหาศักยภาพของชุมชน วิเคราะห์ข้อมูล และวางแผนเป้าหมายการพัฒนา ด้วยการสร้างแกนนำชุมชนได้ร่วมกันคิด พัฒนาโจทย์และออกแบบทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาผ่านการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้พร้อมทั้งเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภาคีวิชาการ คนในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มาเรียนรู้ในสภาพจริงของชุมชน ซึ่งแรกเริ่มต้องยอมรับว่าการจะให้ชาวบ้านเข้าใจด้านวิชาการนั้นเป็นไปได้ยาก อีกทั้งเมื่อนักวิจัยเสนอทางเลือก มูลวัวสามารถนำไปทำแก๊สใช้ในครัวเรือนได้ ชาวบ้านไม่เชื่อและกลัวว่าจะระเบิด แต่โชคดีที่แกนนำชุมชนให้ความร่วมมือและเห็นด้วยที่จะร่วมกับมหาวิทยาลัยสร้างแก๊สจากมูลวัว หลังจากนั้นเมื่อมหาวิทยาลัยทำให้เห็นว่าแก๊สจากมูลวัวใช้ได้จริง

ปลอดภัย ชาวบ้านใน ครอบครัวอื่นๆ ก็จะร่วมมือ นอกจากนี้นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์เองก็ได้เรียนรู้จากของจริงแม้เราจะมีห้องแล็บที่ทันสมัยเพียงใด แต่มันต้องออกมาดูข้างนอกบ้าง ส่วนเกษตรกรเองก็โชคดี มีห้องแล็บที่ทันสมัยในคณะเกษตรไว้ทำงาน

ผลจากการทำงานดังกล่าวทำให้เกิดแกนนำชุมชนและนักวิจัยชุมชนได้เรียนรู้การค้นหาปัญหาและวิธีการจัดการร่วมกัน จนเกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงาน จนเกิดการขยายผลและนักวิจัยท้องถิ่นได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 10 คน นำการวิจัยและพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติ ตลอดจนได้ถ่ายทอดความรู้ในฐานะ “วิทยากรท้องถิ่น” โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงความรู้และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังพื้นที่ต่างๆ ของชุมชน จนกระทั่งรวมตัวกันจัดตั้งและจดทะเบียนเป็น “กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์พลังงานบ้านห้วยบง” เพื่อพัฒนานวัตกรรมชุดค่าจัดก๊าซไฮโดรเจนเซลล์ไฟต์ในก๊าซชีวภาพร่วมกับองค์ประกอบของส่วนท้องถิ่น และภาควิชาการ และขยายผลสู่ชุมชนอื่นด้วยวิธีการเพื่อนช่วยเพื่อน เช่น ชุมชนยางกะไต้ ตำบลศรีพนมมาศ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งยกระดับหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านข้าวแคบประหยัดพลังงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีกองทุนพลังงานและได้รับรางวัล Thailand Energy Awards เป็นต้น

ปี 2558 – 2561 แกนนำชุมชนกับนักวิจัยชุมชน และเกษตรกรห้วยบงได้ทำการขยายผลของการจัดการการผลิตด้วยการสมดุระบบนิเวศเกษตรในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ผ่านสื่อต่างๆของหมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอุตรดิตถ์ สื่อสารสนเทศของสื่อสารมวลชนทั้งในรูปของเว็บไซต์ และสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลภายนอกได้รับทราบ เช่น หนังสือพิมพ์มติชน วารสารเกษตรกรรมธรรมชาติ



ภาพที่ 2.14 รูปแบบการบูรณาการเพื่อการบริหารสาธารณะของเทศบาลตำบลป่าเช่า

หนังสือชุมชนไบโอแก๊ส และสถานีโทรทัศน์ Thai PBS เป็นต้น รวมไปถึงการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้หลักในตำบลที่ได้รับความสนใจในการเป็นแหล่งศึกษาดูงานขององค์กรต่างๆ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ มากกว่า 50,000 รายในแต่ละปี กลไกคู่ความร่วมมือมหาวิทยาลัยกับเทศบาลตำบลป่าเซ่ามีผลงานที่เป็นรูปธรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเทศบาลตำบลป่าเซ่าได้ลงนามความร่วมมือกับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์เป็นคู่ความร่วมมือที่เชื่อมโยงเป็นกลไกเชิงระบบเชื่อมโยงภาคีที่เกี่ยวข้องช่วยให้เกิดระบบสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่ชัดเจน เช่น ได้รับการส่งเสริมของภาครัฐ เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และกระทรวงพลังงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งกลุ่มธุรกิจความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR : Cooperate Social Responsibility) สนับสนุนให้ชุมชนมีพลังงานทางเลือกไว้ใช้ โดยลงทุนร่วมกับชุมชนในการสร้างสังคมสีเขียว จนกลายเป็นชุมชนต้นแบบในการจัดการปัญหาความยากจนด้วยการจัดการการผลิตด้วยการสมดุระบบนิเวศเกษตร โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

2.3 ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรรมยั่งยืนที่เมืองจัง

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจัง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดน่าน ตำบลเมืองจัง เป็นชุมชนขนาดกลาง มีจำนวนประชากร 5,994 คน มีเนื้อที่ประมาณ 86.38 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำน่านมีภูเขาล้อมรอบ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ทำไร่ ทำนา ทำสวนไม้ผลมะม่วง ลิ้นจี่ ลำไย มีทุนศักยภาพเด่นด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชนท้องถิ่น เช่น ระบบเหมืองฝายระบบกักน้ำ มาผสานกับระบบสมัยใหม่คือการใช้ระบบ Solar cell มาช่วยในการจัดการน้ำ มีการกำหนดกติกาการใช้น้ำแต่ละระบบ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการน้ำโดยมี องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจัง และศูนย์การเรียนรู้โจ้โก้เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุน แต่ปัญหา คือ การกระจายของข้อมูล ที่สามารถสนับสนุนการตัดสินใจในการวางแผนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรได้อย่างเป็นระบบ

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจัง ร่วมกับ ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญด้านการบริหารจัดการน้ำ นักวิชาการด้านทรัพยากรแหล่งน้ำ นักวิชาการด้านการเกษตรของหน่วยงาน ร่วมวางแผนการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาฐานข้อมูล โดยมีทีมนักวิจัย นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ในการพัฒนาโปรแกรมให้เรียกใช้ข้อมูลมาใช้งานได้อย่างสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง โดยทีมนักวิจัยในพื้นที่มีหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเติมข้อมูลลงในระบบฐานข้อมูลการจัดการน้ำเชิงพื้นที่เพื่อใช้ในการเกษตร ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูลทรัพยากรน้ำ (ประเภทแหล่งน้ำ ที่ตั้ง พิกัด ความจุปริมาณน้ำ) ข้อมูลความต้องการใช้น้ำในกิจกรรมต่างๆ ข้อมูลผู้ใช้น้ำระบบสารสนเทศและข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน (พื้นที่นาไร่ ไร่พืชไร่ ไม้ยืนต้น สิ่งปลูกสร้าง แหล่งน้ำ)



ภาพที่ 2.15 ระบบการจัดการความรู้และวิจัยชุมชนระดับตำบล (TRMU) อบต.เมืองจัง

ผลจากการพัฒนาระบบฐานข้อมูลร่วมกันทำให้ ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล และชาวบ้านตระหนักและเห็นความสำคัญของข้อมูลเกิดการต่อยอดงานเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และตรงกับความต้องการใช้งานจริงของพื้นที่ คือให้ระบบมีความสามารถในการวิเคราะห์การใช้น้ำกับการเพาะปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวันทำให้เกิด Model การวิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำเพิ่มเติมเข้ามาโดยประยุกต์ใช้กับการบริหารจัดการจัดสรรทรัพยากรน้ำสำหรับการเพาะปลูกพืชทางการเกษตรทั้งในเขตชลประทานและเขตนอกชลประทานเพื่อจัดสรร และให้บริการทรัพยากรน้ำในเขตชลประทานโดยให้ระบบสารสนเทศวิเคราะห์ทรัพยากรออกมาว่าสามารถใช้ได้จำนวนกี่แปลง ได้พื้นที่กี่ตารางกิโลเมตร ส่วนในเขตนอกชลประทานมีแนวคิดจะทำสารสนเทศที่ได้ไปใช้กำหนดเชิงนโยบายด้านการวางแผน การจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการหรือกำหนดโครงการด้านทรัพยากรน้ำในอนาคต อีกทั้งมีการเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเครือข่ายในการขับเคลื่อนนโยบายระดับจังหวัดอีก 8 พื้นที่โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจันทเป็นพื้นที่ต้นแบบ

2.4 ศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะเพื่อสขภาวะและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

พื้นที่ตำบลปาคา อำเภอนาทม จังหวัดน่าน มีหมู่บ้านทั้งหมดจำนวน 7 หมู่บ้าน ในหลายปีที่ผ่านมาถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลปาคา จะเห็นความสำคัญและยกให้ปัญหาขยะเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการแก้ไข โดยมีการจัดโครงการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนัก รวมทั้งรณรงค์ในหลากหลายวิธีเพื่อให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะและกำจัดขยะแต่ละชนิดอย่างถูกวิธี แต่ตำบลปาคาก็ยังประสบปัญหาการมีปริมาณขยะทั้งตำบลเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 80,736 กิโลกรัม/ปี (ประมาณ 1,682 กิโลกรัม/คน/สัปดาห์) โดยทาง องค์การบริหารส่วนตำบลปาคา ต้องดำเนินการจัดรถจัดเก็บขยะ 4 วัน/

สัปดาห์ และสูญเสียประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษา รถ รวมทั้งค่าบุคลากรในการจัดเก็บขยะมากถึง 5 แสนบาท/ปี

การออกแบบการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับองค์การบริหารส่วนตำบลป่าคาและเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคี ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่เริ่มต้น ส่งผลให้เกิดการนั่งคุยกันเพื่อหาสาเหตุหรือจุดคานงัดที่แท้จริงของปัญหาขยะที่เกิดขึ้นในชุมชนตำบลป่าคาทั้งระบบ ผลจากการพูดคุยพบจุดคานงัดสำคัญที่ “คน” ถ้าสามารถลดขยะที่เกิดจาก “คน” ขยะของครัวเรือน หมู่บ้าน ตำบล จังหวัด และประเทศ ก็จะลดลงได้อย่างแน่นอน ดังนั้นการทำงานร่วมกันจึงมุ่งไปที่การสร้าง **“วิทยากรแกนนำชุมชน จัดการชุมชน เพื่อชุมชน”** ซึ่งทางมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ได้นำองค์ความรู้ทางวิชาการ ผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการ “พัฒนารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างวิทยากรแกนนำการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย” ผลจากการใช้รูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างวิทยากรแกนนำการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายร่วมกับการนำใช้นวัตกรรมองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะชุมชนทั้งหมด 15 ชิ้นงานภายใต้ชุดโครงการวิจัยก่อให้เกิด **“ต้นแบบศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะชุมชน บ้านต้นฮ้าง ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน”** ขึ้น โดยทาง องค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา ได้ผนวกศูนย์ดังกล่าวเข้ากับระบบบริหารจัดการของหน่วยงาน และระบบการสร้างวิทยากรแกนนำของชุมชนจึงส่งผลให้วิทยากรแกนนำของชุมชนสามารถขยายความรู้และแนวคิดการบริหารจัดการขยะไปยังคนในชุมชนท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

ผลจากการเก็บข้อมูลของ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา หลังการพัฒนาวิทยากรแกนนำขึ้นในชุมชนพบว่า คนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการคัดแยกขยะมากขึ้น รวมทั้งการออกแบบการทำงานดังกล่าวยังก่อให้เกิด **“เครือข่ายผู้ประกอบการรับซื้อขยะจากชุมชน”** โดยมีระบบการบริหารจัดการผูกกับระบบการส่งเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีการกำหนดราคารับซื้อและวันที่ผู้ประกอบการจะเข้าไปรับซื้อในชุมชนร่วมกัน ส่งผลให้คนในชุมชนลดต้นทุนค่าเดินทางมาขายขยะรีไซเคิลแก่สถานประกอบการจากผลการดำเนินงานดังกล่าวทำให้ปริมาณขยะของ อบต.ป่าคา มีจำนวนลดลงจากสถิติที่ลงเก็บขยะและชั่งปริมาณขยะในชุมชนในปี 2560 ที่ผ่านมา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลป่าคา ในปี 2560 มีปริมาณขยะประมาณ 1,047 กิโลกรัม/สัปดาห์ เป็นปริมาณที่ลดลงจากปี 2559 (1,682 กิโลกรัม/สัปดาห์) 37.75% ซึ่งมากกว่าร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2559 สามารถตอบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง อบต.ป่าคา ยังสามารถลดจำนวนที่ร่ว่งไปเก็บขยะจาก 4 วัน เหลือเพียง 3 วัน ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีต้นทุนการเก็บขยะลดลงประมาณ 125,000 บาท (ร้อยละ 25) และสามารถให้พนักงานไปช่วยหนุนเสริมในงานอื่นๆ ได้



2.16 ต้นแบบศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะชุมชนบ้านต้นช้าง ตำบลป่าคา อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดน่าน

นอกเหนือจากความรู้ ความเข้าใจ ที่ลงสู่ชุมชนก่อให้เกิดคนในชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะด้วยตนเองมากขึ้น จนส่งผลให้เกิดข้อตกลงร่วมกันในการสร้าง **“ธรรมนูญสุขภาพ ตำบลป่าคา”** อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดน่านขึ้น โดยมีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะและบทลงโทษที่จะได้รับเมื่อฝ่าฝืนข้อตกลง จากความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมก่อให้เกิดการต่อยอดขยายผลรูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างวิทยากรแกนนำไปยังเครือข่ายต่างๆ โดยในปัจจุบันได้มีการขยายเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะชุมชน โดยมีเครือข่ายภายใน อำเภอดำรงวิทยะ จำนวน 10 แห่ง และเครือข่ายภายนอก จำนวน 5 แห่ง รวมทั้งเกิดการลงนามข้อตกลงความร่วมมือการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเสริมสร้างชุมชนจัดการเรียนรู้แบบคู่ความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาควิชาการและเครือข่าย **“ศูนย์การเรียนรู้การจัดการขยะเพื่อสุขภาพและเศรษฐกิจสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม”** โดยมีเครือข่ายทั้งสิ้น 16 องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น และ 5 หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของจังหวัดน่าน และจังหวัดเชียงราย

2.5 การจัดการแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายที่เข็ญน้อย

พื้นที่ตำบลเข็ญน้อยเป็นชุมชนมั่งที่มีรายงานผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกจำนวนมากทุกปี ใน 2559 มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสูง 491 ราย ส่งผลให้ องค์การบริหารส่วนตำบลเข็ญน้อยใช้งบฉุกเฉินควบคุมโรคไข้เลือดออกในช่วงเวลาการระบาดสูงถึงล้านกว่าบาท

องค์การบริหารส่วนตำบลเข็ญน้อย ร่วมกับ นักวิจัยและนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น โรงเรียนบ้านเข็ญน้อย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเข็ญน้อย อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และแกนนำชุมชนเพื่อออกแบบการดำเนินงานวิจัยเพื่อควบคุมแหล่ง

แพะพันธุ์ยุงลายที่เชื่อมกับการเรียนการสอนในโรงเรียนบ้านเข็กน้อย โดยจัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนจำนวน 113 คน โดยแบ่งเป็น 5 ห้องๆ ละ 22-23 คน คละชั้น ป. 4- ม.6

สาระหลักของหลักสูตรอบรมคือ (1) ความรู้โรคไข้เลือดออก (2) ยุงลายและวงจรชีวิตของยุงลาย และ (3) การสำรวจแหล่งแพะพันธุ์ยุงลายการกำจัดลูกน้ำและแหล่งแพะพันธุ์ยุงลาย (4)การปฏิบัติการภาคสนามที่ในชุมชนใกล้เคียง โรงเรียนบ้านเข็กน้อย การฝึกอบรมใช้เวลา 8 ชั่วโมง เนื้อหาความรู้ภาคทฤษฎีและปฏิบัติอ้างอิงจาก กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข หลังจากอบรมภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ได้มอบหมายให้นักเรียนกลับไปสำรวจแหล่งแพะพันธุ์ยุงลายที่บ้านของตนเองทุกวันเสาร์-อาทิตย์ และจดบันทึกจำนวนแหล่งแพะพันธุ์ยุงลายลงในแบบสำรวจที่ได้เรียนรู้และฝึกหัดแล้ว ส่งแบบสำรวจแหล่งแพะพันธุ์ยุงลายทุกวันจันทร์ หรือวันแรกของสัปดาห์เปิดเรียนให้กับคุณครูประจำชั้น ทีมวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม รับแบบสำรวจจากคุณครูประจำชั้นทุกวันอังคาร เพื่อนำมาคำนวณค่าดัชนีความชุกแหล่งแพะพันธุ์ยุงลายในแต่ละสัปดาห์ และแจ้งผลการดำเนินงานให้กับภาคีเครือข่ายได้รับทราบทาง LINE กลุ่ม และ ทุกวันอังคารช่วงเวลา 15.30-16.30 น. นักวิจัยจะพบนักเรียนหมู่ที่ 10 ทุกสัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั้นเรียน เพื่อพูดคุยปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

หลังจากครบกำหนด 3 เดือนทางนักวิจัยได้คืนข้อมูลให้กับชุมชน ซึ่งพบว่าในพื้นที่หมู่ที่ 10 นักเรียนสามารถทำลายแหล่งแพะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายได้หลักพันชิ้น (1,876 ชิ้น) ส่งผลถึงการกำจัดลูกน้ำยุงลายได้หลายแสนตัว เมื่อเทียบกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ พบว่า นักเรียนสามารถทำลายแหล่งแพะพันธุ์ได้ มากกว่าเจ้าหน้าที่ 15.45 เท่า ทำให้ องค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนตระหนักและเห็นความสำคัญจึงบรรจุในแผนประจำปีงบประมาณ 2561 เกิดกลไกเชิงระบบการจัดการแหล่งแพะพันธุ์ยุงลายแบบมีส่วนร่วมมีผู้รับผิดชอบดำเนินงาน คือ โรงเรียนบ้านเข็กน้อย ร่วมกับ กองสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย และ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) เข็กน้อย ดำเนินงานโดยสภาเด็กและเยาวชน ตำบลเข็กน้อย เป็นหลักในการดำเนินงานโครงการวิจัย มีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นภาคีสนับสนุนด้านวิชาการทั้งเชิงรุกและเชิงรับเพื่อให้เกิดการขยายผลการดำเนินงานในประเด็นอื่นอย่างต่อเนื่องต่อไป



2.17 รูปแบบการจัดการแหล่งแพะพันธุ์ยุงลายที่เข็กน้อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

การพัฒนาแบบประกันคุณภาพงานวิจัยของหน่วยจัดการงานวิจัยระดับคณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการ สัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อค้นหาข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการทำประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยจัดการงานวิจัยของทุกคณะในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ รวมทั้งรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 ประชากร

ประชากรในการดำเนินการวิจัยนี้เป็นหน่วยจัดการงานวิจัยของทุกคณะ/วิทยาลัย ได้แก่ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติ และ วิทยาลัยน่าน

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนและวิธีการในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามีดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูล องค์ประกอบองค์กร นำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยเตรียมความรู้ในเรื่องระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จรรยาบรรณของนักวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างถูกต้องและครอบคลุมประเด็นที่ ต้องการจะศึกษาให้มากที่สุด
3. ผู้วิจัยได้สร้างแนวคำถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) กับ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งมีแนวคำถามการสัมภาษณ์ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลของหน่วยงาน ได้แก่ คณะหรือหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารที่รับผิดชอบใน การก กับ ติดตามการประกันคุณภาพของหน่วยงาน ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 9 องค์ประกอบตามคู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ปี 2553 ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการด าเนินการ องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย องค์ประกอบที่ 5 การบริการวิชาการแก่สังคม องค์ประกอบที่ 6 การท านูป รุงศิลปและวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ องค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

โดยในแต่ละองค์ประกอบได้ให้ผู้ตอบคำถามระบุตำแหน่งของผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละองค์ประกอบ รวมทั้งประสบการณ์ในการท างานด้านการประกันคุณภาพของผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ และระบุปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นใน แต่ละด้าน ตามการวิเคราะห์องค์ประกอบขององค์กร โดยใช้กรอบแนวคิดของ McKinsey ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกำหนดกรอบคำถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคอย่างครอบคลุม โดยความหมายของปัญหาและอุปสรรคในแต่ละด้านมีดังนี้ 1. ด้านกลยุทธ์ (Strategy) กล่าวถึงการวางแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับนโยบายด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาของสถาบัน 2. ด้านรูปแบบการบริหาร (Style) กล่าวถึง การผลักดันและสนับสนุนด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจาก ผู้บริหารของหน่วยงาน 3. ด้านค่านิยมร่วม (Shared Value) กล่าวถึงค่านิยมของทุกคนภายในหน่วยงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา 4. ด้านโครงสร้าง (Structure) กล่าวถึง โครงสร้างตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพว่ามี การ กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละองค์ประกอบอย่างชัดเจนหรือไม่ 5. ด้านระบบการปฏิบัติงาน (System) กล่าวถึง กระบวนการท างานที่ชัดเจน มีระบบงานรองรับการ ปฏิบัติงานตามแต่ละองค์ประกอบ 6. ด้านบุคลากร (Staff) กล่าวถึง จ ำนวนของผู้ปฏิบัติงานมีความเหมาะสม รวมทั้งมีการคัดเลือก และการ สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานกับการปฏิบัติงานในแต่ละองค์ประกอบอย่างเหมาะสม 7. ด้านทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skills) กล่าวถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อ กำหนด ตามเกณฑ์มาตรฐานของการประกันคุณภาพ รวมทั้งเข้าใจในข้อมูล และระบบในการจัดเก็บข้อมูลที่มาใช้ปฏิบัติงาน

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การทบทวนข้อมูลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review) และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data) โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ท ำการศึกษาเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อน ำมา กำหนดขอบเขตของงานวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย 2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field Data) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่างจากผู้บริหารและบุคลากร ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพการศึกษา จากคณะและส านักต่าง ๆ รวมทั้งหมด 15 หน่วยงาน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง โดยให้แต่ละคณะและส านักท ำการเขียนตอบในรูปแบบของแบบสอบถาม และท ำการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 20 พฤษภาคม พ .ศ. 2557 – 6 มิถุนายน พ .ศ.2557 จากนั้นจึงรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อจับประเด็นปัญหาและ อุปสรรคที่สำคัญ และท ำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้มีส่วนรับผิดชอบในแต่ละองค์ประกอบในระดับสถาบัน เพื่อขอความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องในมุมมองของสถาบัน และสรุปข้อมูลดังกล่าวในภาพรวมของสถาบัน ต่อไป 3.4 ความเชื่อถือได้ของงานวิจัย ผู้วิจัยมีกระบวนการเพื่อตรวจสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้ 1. ความเชื่อถือได้ (Credibility) ผู้วิจัยได้ท ำการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ศึกษา โดยน ำไปทดลองสอบถามโดยใช้การ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ได้ออกแบบไว้ เพื่อน ำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงข้อคำถามในการสัมภาษณ์

2. การถ่ายโอนผลการวิจัย (Transferability) โดยท การศึกษาข้อมูลงานวิจัยที่คล้ายคลึงกัน และเพิ่มความน่าเชื่อถือของงานวิจัยเพื่อ โดยเขียนระเบียบวิธีการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและบริบทที่ต้องการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อเป็น การเพิ่มความน่าเชื่อถือของการวิจัย ในกรณีที่มีผู้วิจัยอื่น ๆ การน าผลการวิจัยไปใช้ในบริบทที่ใกล้เคียงกัน 3. การพึ่งพากับเกณฑ์อื่น (Dependability) โดยผู้วิจัยได้ท การตรวจสอบข้อมูล การทบทวนวรรณกรรม การ จัดท าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยร่วมกันว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยและมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ 4. การยืนยันผล (Confirmability) ผู้วิจัยยืนยันความถูกต้องของข้อมูลโดยการน าข้อมูลที่ได้รวบรวม สรุปล และส่งกลับไปผู้ให้ข้อมูลยืนยันความถูกต้องว่าข้อมูลเป็นมีความถูกต้อง ครบถ้วนหรือไม่ 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยด าเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและจากภาคสนามและน ามาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยวิเคราะห์การน าข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์จากเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถาบัน น าข้อมูลที่มีความสอดคล้องกันมารวบรวม และสรุปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อสร้าง แนวปฏิบัติที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน โดยน าเสนอในรูปแบบของข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการวิจัยพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนคือ 1. การสังเคราะห์นวัตกรรมองค์ความรู้สำหรับแก้ปัญหาชุมชนท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์ และ 2. การสังเคราะห์ระบบกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม โดยผลการวิเคราะห์จะแยกเนื้อหาออกเป็น 4 คณะ ดังนี้ คือ (1) คณะครุศาสตร์และสังคมศาสตร์ (2) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (3) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ (4) คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ซึ่งเป็น 4 คณะที่เป็นต้นแบบในการขับเคลื่อนโครงการวิจัยพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม

4.1 ผลการวิเคราะห์นวัตกรรมองค์ความรู้และระบบกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม : คณะครุศาสตร์

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานชุดโครงการวิจัยการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาของคณะครุศาสตร์และภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มเป้าหมาย ประเภทของการวิจัย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ชื่องานวิจัยและนักวิจัย

ที่	ชื่อนักวิจัย	ชื่องานวิจัย
1	อ.ดร.เบญจมาศ เกิดมัลย์ สาขาพลศึกษา	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มวยพระยาพิชัยดาบหักเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์
2	อ.ทวิสิทธิ์ ปัญญา และอ.คชาวุธ ชาติศักดิ์ยุทธ สาขาคณิตศาสตร์	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์
3	อ. อุษณีย์ เชนยทิพย์ คุณครูณัษพร มั่นแจ็กและ คุณครูจาวรรณ เลี้ยววรรณ	กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำและแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น

ที่	ชื่อนักวิจัย	ชื่องานวิจัย
	สาขาการประถมศึกษา	
4	อ. วานิสสา จันทรานุสรณ์ สาขาวิชาภาษาจีน	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียน โครงการกองทุนการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5	อ. ธนพร สมผดุง สาขาวิชาเกาหลี	การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลี
6	อ.ดร.ชลายุทธ์ ครุฑเมือง สาขาหลักสูตรและการสอน	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของ โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดอุดรธานี
7	อ. วราภรณ์ มิ่งขวัญ อ. พิชินี เดือนดาว ยาบ่าน อ. ศิริกาญจน์ ศรีวิศาล สาขาวิชาภาษาอังกฤษ	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิง บูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษภายใต้ความร่วมมือของ คณะครุศาสตร์และภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนกอง ทุนการศึกษา
8	อ.ดร.จามรี ศรีรัตนบัลล์ สาขาจิตวิทยา	การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความ มีวินัย
9	อ.ดร.วจี ปัญญาใส สาขาจิตวิทยา	รูปแบบการจัดการเครือข่าย ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น
10	อ. พิสุทธิ ศรีจันทร์ สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา	การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธ กิจสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

จากตารางที่ 4.1 พบว่า มีอาจารย์ที่ทำวิจัยตามชุดโครงการวิจัยการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาของคณะครุศาสตร์และภาคีเครือข่าย จำนวน 15 คน เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในคณะครุศาสตร์ประกอบด้วยสาขาพลศึกษา คณิตศาสตร์ ประถมศึกษา ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ศึกษา จิตวิทยา หลักสูตรและการสอนและม้งานวิจัยทั้งสิ้น จำนวน 10 เรื่อง วัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาใน 4 ด้านแสดงในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตาราง 4.2 วัตถุประสงค์ในการพัฒนางานวิจัย

ที่	ชื่องานวิจัย	นวัตกรรม การเรียนรู้	พัฒนา ครู	พัฒนา ภาคี เครือข่าย	ระบบ สารสนเทศ
1	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มวยพระยาพิชัยดาบหักเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์	√			
2	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์	√			
3	กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำและแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น	√			
4	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครูผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√			
5	การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลี	√			
6	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์		√		
7	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษภายใต้ความร่วมมือของคณะครุศาสตร์และภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนกองทุนการศึกษา		√		

ที่	ชื่องานวิจัย	นวัตกรรม การเรียนรู้	พัฒนา ครู	พัฒนา ภาคี เครือข่าย	ระบบ สารสนเทศ
8	การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความมีวินัย			√	
9	รูปแบบการจัดการเครือข่าย ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น			√	
10	การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ คณะครู ศาสตราจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์				√

จากตารางที่ 4.2 พบว่า งานวิจัยทั้ง 10 เรื่องมีวัตถุประสงค์ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนานักเรียนโดยใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ มีจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มยุรพระยาพิชัยดาบหักเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำและแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลี

2. ด้านการพัฒนาครูเพื่อพัฒนานักเรียน มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดอุดรดิตถ์และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษภายใต้ความร่วมมือของคณะครูศาสตร์และภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนกองทุนการศึกษา

3. ด้านการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนานักเรียน มีจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความมีวินัยและ รูปแบบการจัดการเครือข่ายครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น

4. ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์เพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนและอื่นๆ มี 1 เรื่อง

4. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยแสดงรายละเอียดตามชื่อเรื่องตามตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตาราง 4.3 กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

ที่	ชื่องานวิจัย	นร.	ครู	ผู้บริหาร	ผู้ปกครอง	อปท	ชุมชน
1	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มัยพระยาพิชัยดาบหักเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์	√					
2	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์	√					
3	กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำและแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น	√					
4	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√					
5	การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลี	√					
6	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดอุดรดิตถ์	√	√				

ที่	ชื่องานวิจัย	นร.	ครู	ผู้บริหาร	ผู้ปกครอง	อปท	ชุมชน
7	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษภายใต้ความร่วมมือของคณะครุศาสตร์และภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนกองทุนการศึกษา	✓	✓				
8	การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความมีวินัย	✓	✓	✓	✓	✓	
9	รูปแบบการจัดการเครือข่าย ครูผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น	✓	✓	✓	✓	✓	
10	การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเรื่องที่ 1 – 5 เป็นนักเรียน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเรื่องที่ 6 – 7 เป็นนักเรียนและครู กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเรื่องที่ 8 – 9 เป็นนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเรื่องที่ 10 เป็นนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน

5. ประเภทของการวิจัยแบ่งตามเกณฑ์เทคนิคและเนื้อหาเฉพาะ (รัตนะ บัวสนธิ์. 2551 : 93 -95) มีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตาราง 4.4 ประเภทของการวิจัยแบ่งตามเกณฑ์เทคนิคและเนื้อหาเฉพาะ

ที่	ชื่องานวิจัย	การวิจัยและ พัฒนา	การวิจัยแบบมี ส่วนร่วม
1	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มยุรพระยาพิชัยดาบหักเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอป่าต จังหวัดอุดรธานี	✓	
2	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอป่าต จังหวัดอุดรธานี	✓	
3	กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำและแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น	✓	
4	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	
5	การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลี	✓	
6	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดอุดรธานี	✓	
7	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษภายใต้ความร่วมมือของคณะครุศาสตร์และภาควิชาเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนกองทุนการศึกษา	✓	
8	การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความมีวินัย	✓	
9	รูปแบบการจัดการเครือข่าย ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น		✓
10	การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	✓	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า เป็นงานวิจัยและพัฒนา จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มวยพระยาพิชัยดาบหักเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการ การสอนตามแนวสะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์ กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำและแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครู ผู้ปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลี การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดอุดรดิตถ์ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษภายใต้ความร่วมมือของคณะครุศาสตร์และภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนกองทุนการศึกษา การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความมีวินัยและการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูล งานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ และเป็นงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ รูปแบบการจัดการเครือข่าย ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น

6. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แสดงดังตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตาราง 4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่	ชื่องานวิจัย	แบบทดสอบ	แบบสัมภาษณ์	แบบสอบถาม
1	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มวยพระยาพิชัยดาบหักเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์	✓	✓	✓
2	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการ การสอนตามแนวสะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรดิตถ์	✓		✓
3	กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำและแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น	✓		✓

ที่	ชื่องานวิจัย	แบบทดสอบ	แบบสัมภาษณ์	แบบสอบถาม
4	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓		✓
5	การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลี	✓		✓
6	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สู่เต็มศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดอุดรธานี		✓	✓
7	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษภายใต้ความร่วมมือของคณะครุศาสตร์และภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนกองทุนการศึกษา		✓	✓
8	การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความมีวินัย	✓	✓	✓
9	รูปแบบการจัดการเครือข่าย ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น		✓	✓
10	การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี		✓	✓
รวม		6	6	10

จากตารางที่ 4.5 พบว่า งานวิจัยทุกเรื่องใช้แบบสอบถาม งานวิจัย 6 เรื่องใช้แบบทดสอบและงานวิจัย 6 เรื่องใช้แบบสัมภาษณ์

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา รายละเอียดสถิติที่ใช้อยู่แสดงในตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตาราง 4.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ที่	ชื่องานวิจัย	ความ ถี่	ร้อยละ	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน
1	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มวยพระยาพิชัยดาบหัก เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียน โรงเรียน บ้านห้วยคอม อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิตถ์			✓	✓
2	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิตถ์	✓	✓	✓	✓
3	กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำ และแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น	✓	✓	✓	✓
4	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	✓	✓	✓	✓
5	การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลี	✓	✓	✓	✓
6	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดอุดรดิตถ์			✓	✓
7	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษภายใต้ความร่วมมือของคณะครุศาสตร์และภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนกองทุนการศึกษา			✓	✓
8	การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความมีวินัย	✓	✓	✓	✓

ที่	ชื่องานวิจัย	ความ ถี่	ร้อยละ	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน
9	รูปแบบการจัดการเครือข่าย ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น	✓	✓	✓	✓
10	การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์			✓	✓
ภาพรวม		6	6	10	10

จากตารางที่ 4.6 พบว่า งานวิจัยทุกเรื่องใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน งานวิจัย 6 เรื่องใช้สถิติค่าความถี่ และงานวิจัย 6 เรื่องใช้สถิติค่าร้อยละ

4.1.1 ผลการสังเคราะห์ผลการวิจัย

จากชุดโครงการวิจัยการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาของคณะครุศาสตร์และภาคีเครือข่ายมีงานวิจัยจำนวน 10 เรื่อง ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียน ประกอบด้วยงานวิจัย 5 เรื่องได้แก่ 1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มวยพระยาพิชัยดาบหักเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิตถ์ 2. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิตถ์ 3. กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำและแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น 4. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5. การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลี ผลการสังเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า งานวิจัยทั้ง 5 เรื่องสามารถพัฒนานักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามที่กำหนดได้ เช่น งานวิจัยเรื่อง . การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มวยพระยาพิชัยดาบหักเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิตถ์ สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายผ่านเกณฑ์การทดสอบสมรรถภาพทางกาย งานวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาสามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีทักษะทางคณิตศาสตร์ที่สูงขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยวิธีการบูรณาการการสอนตามแนวสะเต็มศึกษาในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.52$, $SD=0.51$) งานวิจัยเรื่องกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออก

เสียงภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนปนเล่นผ่านสื่อการสอนอ่านสะกดคำและแจกลูกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นสามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้มีทักษะการอ่านที่ถูกต้อง ชัดเจน คล่องแคล่วและมีความพึงพอใจต่อการการจัดกิจกรรมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, $SD=0.48$) งานวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างเครือข่ายครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาเกาหลีทำให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการสื่อสารภาษาจีนและภาษาเกาหลี

2. ด้านการพัฒนาครูเพื่อพัฒนานักเรียน ประกอบด้วยงานวิจัยจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จังหวัดอุดรดิตถ์และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษภายใต้ความร่วมมือของคณะครุศาสตร์และภาควิชาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนกองทุนการศึกษา ผลการสังเคราะห์ผลการวิจัย พบว่า งานวิจัยทั้ง 2 เรื่องได้มีการพัฒนาครูโดยพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาและอบรมครูเพื่อให้ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนซึ่งเมื่อพัฒนาครูแล้วพบว่า หลักสูตรมีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะความสามารถ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์และด้านเวลาที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรโดยรวมผ่านเกณฑ์ทุกด้าน อีกทั้งความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรด้านพิธีเปิดปิด ด้านเนื้อหา/กิจกรรม ด้านวิทยากร ด้านเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านสื่อประกอบการฝึกอบรม ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม ด้านการนำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, $SD=0.34$) ส่วนการอบรมครูเพื่อให้ครูมีศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการโดยใช้ชุดฝึกทักษะภาษาอังกฤษ เมื่อครูได้รับการอบรมทำให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงบูรณาการสามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการใช้ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ดีขึ้น

3. ด้านการพัฒนานักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ประกอบด้วยงานวิจัย 2 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความมีวินัย และรูปแบบการจัดการเครือข่าย ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น ผลการสังเคราะห์ผลงานวิจัยทั้ง 2 เรื่องพบว่า งานวิจัยดังกล่าวมีเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนแต่การพัฒนาเด็กนักเรียนนั้นผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนานักเรียนโดยงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองและครูเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโครงการกองทุนการศึกษา : กรณีศึกษาความมีวินัย พบว่า สามารถพัฒนาเด็กเป้าหมายให้มีวินัย ส่วนงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเครือข่าย ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น พบว่า ปัจจัยเสี่ยงของเด็กนักเรียนในโรงเรียนกองทุนการศึกษา ประกอบด้วย ความคาดหวังเรื่องอนาคตจากผู้ปกครอง รองลงมาคือเด็กนักเรียนรู้สึกกังวลในเรื่องบุคลิกลักษณะของตนเองและการที่ผู้ปกครองมีรายได้ไม่แน่นอนรวมทั้งนักเรียนรู้สึกมีปมด้อยด้านสติปัญญาและการปรับตัวและจากปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวได้พัฒนารูปแบบการจัดการ

เครือข่าย ครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงดังกล่าวโดยมี 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่นประกอบด้วย 1. กิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมด้านตัวบุคคลโดยการให้ความรู้แก่วัยรุ่นในเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง การพัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพ การแนะแนวศึกษาต่อและอาชีพ ด้านครอบครัวมีกิจกรรมระหว่างสมาชิกในครอบครัวและการให้ความรู้ในการเลี้ยงดูลูกวัยรุ่น ด้านชุมชนมีการจัดพื้นที่สร้างสรรค์ให้วัยรุ่น และ 2. กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยมีการจัดตั้งเยาวชนจิตอาสา จัดตั้งเยาวชนอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมพัฒนาความเข้มแข็งด้านร่างกายและจิตใจ องค์ประกอบที่ 2 เป็นบทบาทของครู ผู้ปกครองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่น เช่น บทบาทของครูมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนและผู้ปกครอง บทบาทของผู้ปกครองคือ การเป็นแบบอย่างที่ดี การให้ความรัก ความอบอุ่น ยอมรับและเข้าใจในบุตร หลาน บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ในชุมชน จัดตั้งกลุ่มเยาวชนจิตอาสาเพื่อพัฒนาชุมชน จัดพื้นที่สร้างสรรค์และส่งเสริมการออกกำลังกาย ดังนั้นงานวิจัยทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะพัฒนานักเรียนในมิวนีและมีภูมิคุ้มกันด้านปัจจัยเสี่ยงในตนเอง

4. ด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ผลการสังเคราะห์ผลงานวิจัย พบว่า มีโปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์มีองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน ประกอบด้วย องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลนักวิจัยทั้งระดับคณะ มหาวิทยาลัย องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อมูลนักวิจัยร่วมในพื้นที่และองค์ประกอบระบบที่ใช้ในการจับคู่นักวิจัยของมหาวิทยาลัยและโจทย์วิจัยในพื้นที่ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวมีประสิทธิภาพทำให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ใช้ระบบที่สามารถทำให้นักวิจัยมีโปรแกรมในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่สำเร็จพร้อมนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้

ผลการสังเคราะห์ภาพรวมของผลการวิจัย พบว่า มีการหาวิธีการที่จะพัฒนานักเรียนในโรงเรียน กองทุนการศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่ต้องการโดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนกองทุนการศึกษาก่อนแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำเป็นสารสนเทศที่นำไปใช้ในการหาวิธีการพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องปัญหาและความต้องการดังนั้นจึงทำให้ผลการวิจัยจึงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทำให้สามารถพัฒนานักเรียนได้

4.1.2 ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้หรือนวัตกรรมการวิจัย

ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้หรือนวัตกรรมการวิจัยจากชุดโครงการวิจัยการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาของคณะครุศาสตร์และภาควิชาเครือข่าย พบว่า งานวิจัยเรื่องที่ 1 – 5 ได้ชุดกิจกรรมและชุดฝึกทักษะที่ใช้ในการพัฒนานักเรียน งานวิจัยเรื่องที่ 6 – 7 ได้หลักสูตรและวิธีการอบรมครูที่จะพัฒนาสมรรถนะของครูให้มีทักษะในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยเรื่องที่ 8 – 9 เป็นการพัฒนาการเรียนโดยมีภาควิชาเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมทำให้เกิดกระบวนการและรูปแบบในการทำงานของภาควิชาเครือข่ายที่ส่งผลถึงนักเรียนด้านความมีวินัยและการมี

ภูมิคุ้มกันด้านปัจจัยเสี่ยงในวัยรุ่นและงานวิจัยเรื่องที่ 10 ได้โปรแกรมระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการฐานข้อมูลงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ คณะครุศาสตร์

สรุปจากการวิจัยทั้ง 10 เรื่องทำให้ได้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมการวิจัยที่หลากหลายซึ่งองค์ความรู้ดังกล่าวใช้หลักการ แนวคิดที่มีนักวิชาการได้ศึกษามาแล้ว เช่น การใช้สื่อประกอบการเรียนรู้จะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ การพัฒนาครูจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะทำให้เกิดความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมกัน การนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนและพัฒนาจะทำให้การพัฒนาสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ ดังนั้นองค์ความรู้หรือนวัตกรรมการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้จึงเป็นการยืนยันในการใช้หลักการ แนวคิดที่ได้ศึกษา ทบทวนมาแล้วนั่นเอง

4.2 ผลการวิเคราะห์นวัตกรรมองค์ความรู้และระบบกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม : คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.2.1 กระบวนการขับเคลื่อน

สำหรับผลการดำเนินงานร่วมกันของเครือข่ายในระยะเริ่มต้น คือ การเสริมประสิทธิภาพการพัฒนาและกลไกการขับเคลื่อนงานของโครงการวิจัยย่อยที่มีการออกแบบการทำงานร่วมกันของทีม ตั้งแต่ต้นทาง ร่วมกัน สร้างการรับรู้ และความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน จัดทำประเด็นโจทย์วิจัย ทำกรอบการวิจัย และพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย ร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อขอรับทุนสนับสนุน โดย

- เน้นให้นักวิจัยในชุดโครงการขับเคลื่อนตามแนวทางการดำเนินการพันธกิจสัมพันธ์ทั้ง 4 ขั้นตอน และมองเป้าหมายของชุดโครงการร่วมกันก่อนเริ่มดำเนินโครงการ

- เน้นให้นักวิจัยมองทุนศักยภาพในพื้นที่เพื่อนำสู่การต่อยอดขยายผล เป็นแนวทางในการกำหนดแผนพัฒนาหรือนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม

- ทุกชุดโครงการลงพื้นที่กันเร็วในเวทีแรก เพื่อแนะนำทีมวิจัย และสร้างความเข้าใจร่วมกับผู้บริหารหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบระดับพื้นที่ และเก็บข้อมูลพื้นฐานของตำบล เพื่อเป็นประเด็นประกอบในแต่ละโครงการย่อย

- หัวหน้าแต่ละโครงการย่อยบริหารจัดการในการลงพื้นที่ร่วมกับนักวิจัยในโครงการในการลงพื้นที่

- ติดตามและประเมินในรูปแบบของการใช้กระบวนการกลุ่มในการสรุปทบทวนร่วมกัน แลกเปลี่ยนกันระหว่างนักวิจัย เพื่อติดตามความก้าวหน้า พุดคุยปัญหา อุปสรรคต่างๆ สร้างกระบวนการเรียนรู้ หาแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน และนำสู่การปฏิบัติหรือขยายผล

โดยภาพรวมของกระบวนการขับเคลื่อนแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

กระบวนการต้นทางเป็นการสนับสนุนกลไกการทำงานด้านต่างๆให้กับนักวิจัยในคณะ ทั้ง เรื่องของการค้นหาประเด็นโจทย์ การจัดทำกรอบประเด็นโจทย์ การหาพี่เลี้ยง ทีมที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ การเพิ่มขีดความสามารถของนักวิจัยด้วยการอบรมในหลักสูตรต่างๆ การจัดการ

ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสื่อสารสาธารณะระหว่างกันตลอดเพื่อช่วยติดตามงานและร่วมแก้ปัญหาจากการดำเนินงานระหว่างทาง และการพัฒนาฐานข้อมูลของหน่วยจัดการงานวิจัยเพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของนักวิจัย และกระบวนการปลายทางเน้นการนำงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์จริงในพื้นที่ด้วยการคืนข้อมูล ถ่ายทอดเทคโนโลยี ในรูปแบบต่างๆ ขึ้นอยู่กับองค์ความรู้นวัตกรรมที่เกิดขึ้น และจัดโครงการเพื่อพัฒนาบทความตีพิมพ์เผยแพร่ให้นักวิจัยเพื่อใช้ในการพัฒนาตนเองในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ



ภาพที่ 4.1 สรุปกระบวนการขับเคลื่อนชุดโครงการวิจัย

4.2.2 การบริหารจัดการ

บริหารคน

- (1) ให้สิทธิ์ในการบริหารจัดการกับหัวหน้าโครงการย่อย เนื่องจากเป็นผู้ที่ผ่านการอบรม 3 หลักสูตร (นักบริหารจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ นักจัดการข้อมูล และนักวิจัยเชิงพื้นที่) เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้กับนักวิจัยในสภาพพื้นที่จริง
- (2) โครงการวิจัยทุกโครงการมีการบูรณาการงานวิจัยและบริการวิชาการกับการเรียนการสอน โดยนำนักศึกษาเข้าร่วมวิจัย และจัดกิจกรรมกับพื้นที่ ได้ปัญหาพิเศษของนักศึกษา
- (3) เน้นการเชื่อมโยงงานกับเครือข่ายนักวิจัยที่อยู่ในพื้นที่ เพื่อให้สามารถช่วยในการเป็นนักวิจัยหลักในการเก็บข้อมูล และประสานงานกับพื้นที่ และเรียนรู้กระบวนการดำเนินการวิจัยในเชิงพัฒนาพื้นที่ร่วมกัน

บริหารเวลา

(1) การไปพื้นที่ในแต่ละครั้งมีการวางแผนการเดินทางเสมอเพื่อให้สามารถไปพื้นที่และได้ผลลัพธ์ตามที่วางแผนไว้ เพื่อไม่ให้เป็นการรบกวนเวลาของพื้นที่

(2) เน้นการวางแผนลงพื้นที่วันจันทร์ อังคาร และ พุธ ศุกร์ เพื่อความสะดวกของ พื้นที่

บริหารงบประมาณ

ออกแบบการทำงานโดยให้ผู้ร่วมวิจัยในพื้นที่เป็นหลักในการเก็บข้อมูลเพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และเป็นการสร้างการทำงานร่วมกันเป็นทีม แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ

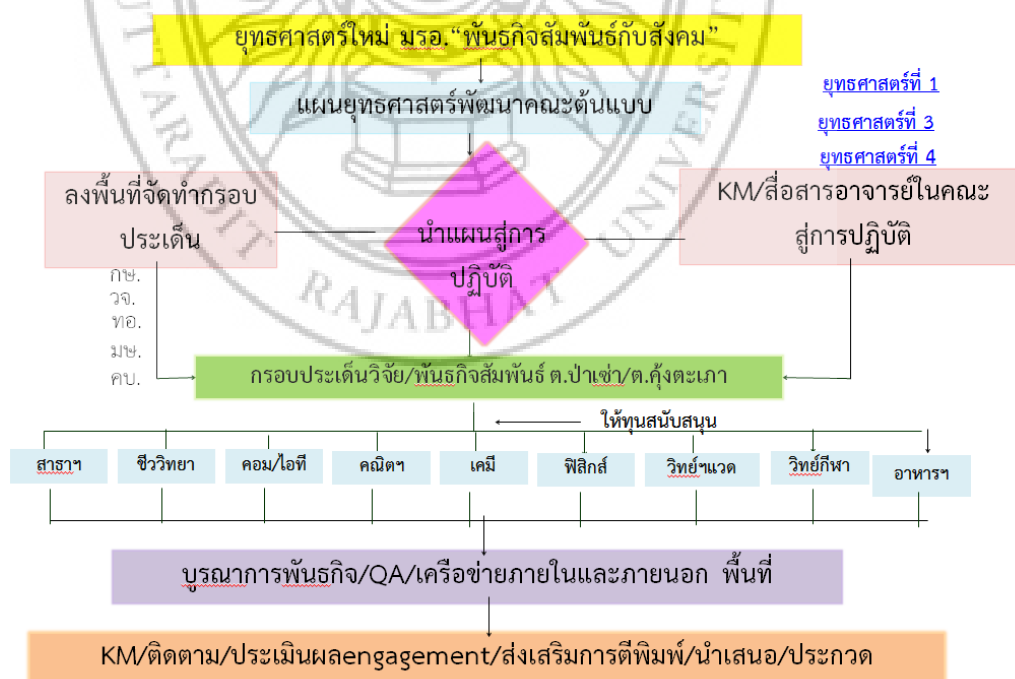
4.2.3 บทบาท-หน้าที่สำคัญของนักวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ที่ได้จากชุดโครงการวิจัย มีดังนี้

บทบาท – หน้าที่	เหตุผล
1. ดำเนินการประชุมแบบมีส่วนร่วม	1. เพื่อให้ทุกคนมีความรู้สึกร่วมถึงความเป็นเจ้าของ
2. กระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางความคิด	2. เพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหา สามารถตรวจสอบความคิดของทุกคนว่ามีความชัดเจนมากน้อยเพียงใด
3. เป็นผู้เปิดประเด็น-จับประเด็น-สรุปประเด็น	3. เพื่อการพูดคุยจะได้มีประสิทธิภาพ การตั้งหัวข้อหรือประเด็นจะต้องเข้าใจง่าย ไม่เสียเวลาตีโจทย์ สามารถจับเอาประเด็นเนื้อหาที่สำคัญของการระดมความคิด พร้อมทั้งสรุปเนื้อหาให้ตรงและเกิดการเชื่อมโยง
4. พี่เลี้ยง-ที่ปรึกษา	4. เมื่อชุมชนมีความงุนงง สงสัย ผู้เป็นนักวิจัยต้องอธิบายคลายความสับสนได้ จะต้องทำการบ้านหรือเตรียมข้อมูลมาเป็นอย่างดี
5. เชื่อมประสานได้ทุกกลุ่ม	5. เมื่อมีความแตกต่างกันในทางความคิด หรือการแบ่งแยกเป็นกลุ่มเป็นฝ่าย นักวิจัยที่ดีจะต้องเชื่อมประสานความคิด เพื่อนำไปสู่การทำงานร่วมมือกันอย่างมีพลัง
6. ควบคุมเวลาและสถานการณ์	6. เมื่อการพูดคุยหรือการประชุมเริ่มต้นพูดเรื่องเก่าซ้ำซาก นักวิจัยจะต้องคอยสังเกต และเตือนผู้เข้าร่วมว่าระยะเวลากับเนื้อหาให้เกิดความสมดุล
7. สร้างบรรยากาศ	7. ปัจจัยที่จะทำให้งานวิจัยสำเร็จ คือบรรยากาศต้องเป็นกันเอง มีความเสมอภาค ให้เกียรติ ให้โอกาสซึ่งกันและกัน

ผลที่ได้รับ ได้เครือข่ายนักวิจัยชุมชนท้องถิ่นที่ประกอบด้วยบุคลากรจากหลากหลายหน่วยงาน ผู้นำชุมชน แกนนำกลุ่ม องค์กรชุมชน รวมทั้งประชาชนในชุมชน ที่มีทักษะและประสบการณ์ ในการออกแบบและวางแผนการดำเนินงานวิจัยด้วยการนำใช้ข้อมูล ทักษะในการสื่อสาร การแก้ปัญหา การ ประนีประนอมไกลเกลี่ย และสามารถคิดวิเคราะห์ได้ที่อยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่

4.2.4 ระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากการดำเนินงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ของโครงการต่างๆในคณะ ทำให้คณะได้ภาพรวมของระบบการบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ที่ต้องเริ่มจากการมียุทธศาสตร์ของหน่วยงานทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะในระบบเพื่อเป็นเป้าหมายการดำเนินงานของบุคลากรวิจัยภายในคณะ จากนั้นลงสู่ระบบการจัดทำแผนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ โดยมีคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์เป็นกลไกในการสนับสนุนกระบวนการต้นทางในการทำเวทีเพื่อค้นหาประเด็นโจทย์ร่วมกับพื้นที่ และจัดทำกรอบประเด็นวิจัยให้กับอาจารย์ในแต่ละหลักสูตรที่สนใจ จากนั้นเป็นระบบการพัฒนาโจทย์วิจัยที่มีทีมพี่เลี้ยงและทีมที่ปรึกษาเป็นกลไกในการช่วยสนับสนุนการพัฒนาโจทย์ให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของชุดโครงการ ตลอดจนระบบการจัดการความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับนักวิจัยตลอดกระบวนการดำเนินโครงการ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบติดตามเสริมพลัง และระบบสนับสนุนปลายทางเรื่องของการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ทั้งในรูปแบบของการพัฒนาบทความตีพิมพ์เผยแพร่ และการนำผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์จริงในพื้นที่ด้วยการจัดเวทีคืนข้อมูลให้กับนักวิจัย (ภาพที่ 4.2)



ภาพที่ 4.2 ระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4.2.5 ระบบการจัดการความรู้และวิจัยชุมชนระดับตำบล (TRMU)

จากการทำงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับชุมชน พบว่า เกิดระบบการจัดการความรู้และวิจัยชุมชนระดับตำบลที่มีรูปธรรมผลงานที่ชัดเจน ระบบดังกล่าวประกอบด้วย (ภาพที่ 4.3)

1. ระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดการความรู้แหล่งเรียนรู้ มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่ายการทำงาน และถอดบทเรียนแหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในพื้นที่แบบมีส่วนร่วม
2. ระบบพัฒนาฐานข้อมูลสู่การใช้ประโยชน์ มีการพัฒนาฐานข้อมูลด้านต่างๆเพื่อใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน
3. ระบบสร้างองค์ความรู้ในชุมชน ที่มาจากการทำงานร่วมกันระหว่าง RMU และ TRMU มีการส่งโจทย์ให้นักวิชาการ และออกแบบวางแผนการทําวิจัยร่วมกันจนเกิดองค์ความรู้และนวัตกรรมต่างๆขึ้นในพื้นที่ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่มาจากความต้องการของชุมชน



ภาพที่ 4.3 ระบบการจัดการความรู้และวิจัยชุมชนระดับตำบล (TRMU)

4.2.6 องค์ความรู้และนวัตกรรม

ชุดโครงการ รูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อส่งเสริมงานพันธกิจสัมพันธ์ที่ยกระดับคุณภาพชีวิตแบบพึ่งพาตนเองโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเทศบาลตำบลป่าเขา มีโครงการภายใต้ชุดโครงการจำนวน 6 เรื่องดังนี้

1. โครงการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในชุมชนแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายชุมชนตำบลป่าเขา
อ.ดร.กิตติวรรณ จันทรฤทธิ์และคณะ
2. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายชุมชน
อาจารย์ศศิธร สุขจิตต์ และคณะ
3. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางสำหรับเทศบาลตำบลป่าเขา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์
อาจารย์พรเทพ จันทรเพ็ง และคณะ
4. รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านห้วยบังในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
อ.ดร.สุภาพร พงศ์ธรพฤษ และคณะ
5. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมไทยของชุมชนป่าเขาด้วยพันธกิจสัมพันธ์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
อาจารย์สุทธิพันธ์ แดงใจ และคณะ
6. การสังเคราะห์ระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
อ.ดร.สิริวดี พรหมน้อย และคณะ

4.2.7 องค์ความรู้/นวัตกรรมที่จะได้จากชุดโครงการวิจัย

1. ระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ ในระดับคณะ และเผยแพร่เป็นบทความวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการที่ส่งเสริมงานพันธกิจสัมพันธ์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับชุมชนท้องถิ่น จังหวัดอุดรดิตถ์ วารสารวิชาการวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2560)
2. คู่มือการบริหารและกระบวนการจัดการน้ำเพื่อลดปริมาณสารปนเปื้อนในแหล่งน้ำในชุมชน
3. คู่มือการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ
4. คู่มือสำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุ
5. ระบบฐานข้อมูลกลางเทศบาลตำบลป่าเขา
6. ตำรับมาตรฐานอาหารพื้นบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
7. เกิดระบบและกลไกในการทำงานร่วมกันแบบพหุภาคี
8. เกิดรูปแบบการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ

4.2.8 ตัวชี้วัดของแต่ละโครงการที่แสดงถึงการพึ่งตนเองได้ของชุมชน

- 1) ด้านจิตใจ ชุมชนมีการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รู้จักแสวงหาแนวทางในการบริหารจัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม และชุมชนมีความเป็นเอกภาพยอมรับความคิดเห็นระหว่างกันและมองเห็นประโยชน์ส่วนรวมของชุมชนเป็นที่ตั้ง
- 2) ด้านสังคม มีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลในด้านอาชีพ สวัสดิการ และการดำรงชีพ กระจายอำนาจในการตัดสินใจและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมสูง มีการประสานความร่วมมือและการสื่อสารระหว่างกัน และมีกฎกติกาของชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
- 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีระบบการจัดการทรัพยากรที่มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- 4) ด้านเทคโนโลยี มีการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีเก่าและเทคโนโลยีใหม่ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ละทิ้งวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบดั้งเดิม มีการรวมกลุ่มเพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การผลิตที่เป็นเทคโนโลยีใหม่เป็นของส่วนร่วมเพื่อให้สมาชิกได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- 5) ด้านเศรษฐกิจ มีการจัดระบบการผลิตการจำหน่ายที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันให้สมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุดในรูปของการรวมกลุ่ม การแปรรูปการผลิต โดยมีระบบการผลิตที่มุ่งตอบสนองความต้องการในการดำรงชีพของชุมชนเป็นหลักและการผลิตเพื่อการจำหน่ายตลาดภายนอกตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์นวัตกรรมองค์ความรู้และระบบกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กระบวนการขับเคลื่อน ในการบริหารจัดการวิจัยเพื่อขับเคลื่อนระบบการพัฒนาแบบกลไกการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน แบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลคอรุม อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ กับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏและภาคี ด้วยกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยเน้น กระบวนการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นจากทั้งนักวิจัยภาควิชาการ และนักวิจัยในพื้นที่ ดังนี้

1. กระบวนการต้นน้ำ จากการจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะนักวิจัยเชิงพื้นที่ โดยศูนย์บูรณาการพันธกิจสัมพันธ์ ทำให้เกิดการรวมตัวของนักวิจัยที่สนใจการแก้ไขปัญหาในประเด็นสวัสดิการสังคม อันประกอบไปด้วย

- 1) นักวิจัยภาควิชาการ คือ คณาจารย์จากศาสตร์ที่หลากหลายจากทุกหลักสูตร ดิฉันเริ่มต้นด้วยการสร้างความเข้าใจร่วมกันในประเด็นการจัดสวัสดิการสังคมและทิศทางในการทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา ใน ประเด็นดังกล่าวอย่างเป็นระบบ จากนั้นจึงนำประเด็นการวิจัยทวนสอบกับพื้นที่วิจัย ซึ่งหมายถึง
- 2) นักวิจัยในพื้นที่ ผู้ที่จะสะท้อนสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการจากพื้นที่จริง อันเป็นการทำงานร่วมกัน ระหว่างภาควิชาการและชุมชนท้องถิ่น เกิดการหนุนเสริมระบบและกลไกในการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ ดิฉันได้ วางแผนการทำงานในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยเฉพาะการ

วิเคราะห์ถึงปัญหาการวิจัยและแนวทางการทำงานในอนาคต เพื่อให้ทุกภาคส่วนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และเกิดความรู้สึกในการเป็น นักวิจัยร่วม อันเป็นการประสานการทำงานให้เกิดขึ้นในชุดโครงการวิจัย

ปัจจัยความสำเร็จในกระบวนการต้นน้ำคือ

1) นักวิจัยเชิงพื้นที่ ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญใน ประเด็นสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะหัวหน้าโครงการวิจัยที่มีองค์ความรู้ทางด้านการบริหารจัดการและการ พัฒนาชุมชนสังคม อันเป็นศาสตร์ที่เอื้อต่อการพัฒนางานวิจัยในประเด็นดังกล่าว

2) โครงการวิจัยทั้ง 11 โครงการ ที่สะท้อนถึงกลไกการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วมได้อย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการ ออกแบบงานวิจัยตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อให้ข้อค้นพบการวิจัยสามารถแก้ปัญหาของ ชุมชนได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน และ

3) การออกแบบกระบวนการทำงาน ต้นน้ำโดยเฉพาะการทำงาน ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ประสานงานหลัก โดยเป็นการออกแบบการทำงานในฐานะ นักวิจัยร่วมทำให้เกิดการหนุนเสริมซึ่งกันในการดำเนินงานวิจัยตั้งแต่การทบทวนประเด็นปัญหาการวิจัย อันเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดในการกำหนดโจทย์ที่เป็นสาเหตุของปัญหาชุมชน เพื่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และงานวิชาการมีคุณค่าต่อสังคมท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

2. กระบวนการกลางน้ำในการดำเนินงานวิจัยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความเข้าใจร่วมกันจากทั้งนักวิจัยภาควิชาการ และนักวิจัยในท้องถิ่น ด้วยการสนับสนุนนักวิจัยเชิงพื้นที่ในทุกด้าน มีการจัดเวทีเพื่อสร้างบรรยากาศในการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางแผน และหาทางออกร่วมกัน ทำให้เกิดรูปแบบในการบริหารจัดการงานวิจัยใน 3 ประเด็นหลักคือ

1) การบริหารคน เนื่องจากนักวิจัยภาควิชาการที่ ประกอบด้วยหลากหลายสาขาวิชา ทำให้ต้องมีการพูดคุยตั้งแต่เริ่มต้นโครงการวิจัย เพื่อให้ทุกคนได้ทราบ ข้อมูลและมีเป้าหมายในการทำงาน ร่วมกัน ด้วยการประชุมอย่างไม่เป็นทางการเป็นหลัก โดยทำเป็นประจำ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังต้องการออกแบบการประสานงานกับนักวิจัยในพื้นที่ เพื่อสร้างการรับรู้ใน บทบาทและระบบที่เอื้อต่อการ ทำงานเชิงพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนการทำงานร่วมกัน การเก็บรวบรวม ข้อมูลร่วมกัน การรับ ผลประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนการกำหนดนโยบายสาธารณะร่วมกัน ทั้งนี้ การประสานงานกับนักวิจัยใน พื้นที่ดังกล่าว ต้องใช้ความเป็นมิตร ความเอื้ออาทร และการเข้าใจในปัญหาซึ่งกันและกันผ่านการพูดคุย จนกระทั่งได้รับความไว้วางใจจากชุมชน

2) การบริหารงาน การออกแบบการ ทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย และประชาชนในพื้นที่ ถือ เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการบริหารจัดการงานวิจัย โดยเฉพาะการสังเคราะห์องค์ความรู้ ด้วยวิธีทำงานที่เน้นการ พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล รับฟังความคิดเห็น เสนอแนวทางร่วมกัน ทั้งนี้ การทำงานแบบประสานความร่วมมือจะก่อให้เกิดการบูรณาการแนวคิด และการหาทางออกที่เหมาะสมกับทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงการมีบทบาทในฐานะ คุณเอื้อ ในการรวบรวมและส่งต่อข้อมูลต่างๆ ให้กับ ผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน จากนั้นจึงได้ชวนคิด ชวนคุย

และชวนหาทางออก เพื่อเป็นการจุดประเด็นให้เกิด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และสร้าง การเรียนรู้อย่างอกระรวม และ

3) การบริหารเงิน ข้อท้าทายของการบริหารชุดโครงการวิจัยนี้คือ ระยะเวลาและ งบประมาณที่จำกัด ทำให้ต้องวางแผนการ ทำงานภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว ด้วยเริ่มจากการจัดสรร งบประมาณอย่างเท่าเทียม ผ่านมติการประชุมของ หัวหน้าโครงการวิจัยทุกคน จากนั้น จึงออกแบบการ ดำเนินงานร่วมกันคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกันใน ทุกโครงการ นั้นหมายความว่า เป็นการเดินทางไป เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมกันทุกครั้ง ด้วยการแบ่งกลุ่ม นักวิจัยและช่วยกันรวบรวมข้อมูลที่จะตอบ วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัยให้ได้มากที่สุด แล้วจึงนำข้อมูลมาใช้ ร่วมกัน และตั้งประเด็นที่ตอบโจทย์ โครงการวิจัยของตนไปใช้ประโยชน์ อันสะท้อนให้เห็นถึงการคำนึงถึงแผน งานวิจัยเป็นใหญ่ และการมี เป้าหมายร่วมกัน ยิ่งไปกว่านั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกันดังกล่าว ยังทำให้ เกิดการวางแผนร่วมกันใน เรื่องค่าใช้จ่าย เพราะมีการแชร์ค่าใช้จ่ายระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกัน ไม่ ว่าจะเป็นค่าอาหาร ค่าที่ พัก และค่าเดินทางในทุกครั้งอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้ในแผนงานวิจัยสามารถ ประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้ใน หลายส่วน ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารจัดการกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่เน้นการมี ส่วนร่วมของทุกคนในชุด โครงการวิจัย

ปัจจัยความสำเร็จในกระบวนการกลางน้ำคือ

1) หัวหน้าชุดโครงการวิจัย การออกแบบระบบการ บริหารจัดการในรูปแบบมีหัวหน้าชุด โครงการหลายคน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านองค์ความรู้และด้านการ บริหารงานวิจัย ทำให้สามารถช่วยกัน มองงานและเชื่อมโยงงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการให้ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่ดี ตลอดจน ได้เรียนรู้การทำงานจากประสบการณ์เชิงพื้นที่ร่วมกัน และ

2) การออกแบบกระบวนการทำงานกลางน้ำ โดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องมี ประสาน 2 ส่วนสำคัญ คือ นักวิจัยภาควิชาการในแต่ละโครงการวิจัย และนักวิจัยพื้นที่ในแต่ละชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งในฐานะนักวิจัย ร่วม ต้องทำความเข้าใจ มองเป้าหมายเดียวกัน และออกแบบการท างานของทั้ง สองฝ่าย ทำให้เกิดการ แลกเปลี่ยนและเอื้อข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อกันเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จาก การพูดคุยกับนักวิจัยใน พื้นที่ทำให้ทราบว่า นักวิจัยในพื้นที่ตระหนักถึงบทบาทในการเป็นคนกลาง เพื่อ เชื่อมประสานระหว่างนักวิจัย กับประชาชนในพื้นที่ อันสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยความสำเร็จในการดิง ศักยภาพของนักวิจัยในพื้นที่ได้อย่าง ชัดเจน

3. กระบวนการปลายน้ำ ซึ่งเป็นขั้นตอนท้ายสุดของชุดโครงการวิจัย นักวิจัยทุกคนได้ ออกแบบการ ทำงานร่วมกันคือ การได้ผลลัพธ์ความสำเร็จของชุดโครงการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับทั้ง 11 โครงการวิจัย ดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ ประโยชน์และคุณค่าที่ได้จากการพัฒนาระบบการจัดสวัสดิการสังคมโดย ชุมชนมีส่วน ร่วมกัน ทำให้เกิดระบบและกลไกสนับสนุนงานวิจัยเชิงพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม อันเป็น ประโยชน์ต่อการ พัฒนาระบบการบริการทางสังคมให้ยั่งยืนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน นอกจากนี้ การยกระดับเป็น นโยบายสาธารณะยังเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญในการพัฒนางานวิจัยที่สามารถนำไป ให้ประโยชน์ได้ สำหรับแผนงาน วิจัยสวัสดิการสังคมโดยชุมชนมีส่วนร่วมมีแนวทางในการกำหนดนโยบาย สาธารณะร่วมกันกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในทุกพื้นที่ที่วิจัยในประเด็นต่างๆ คือ การขับเคลื่อนการ

ท่องเที่ยวชุมชนสู่ระดับอำเภอ เพื่อสนับสนุนการจัดเวทีนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกระดับ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนในพื้นที่มีส่วนร่วมใน การท่องเที่ยวชุมชน การจัดการท่องเที่ยวชุมชนให้แก่ชุมชนโดยผ่านกระบวนการจัดการฐานข้อมูลและการนำ ใช้ข้อมูลชุมชน การหนุนเสริมและเพิ่มศักยภาพแกนนำในการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อจัดระบบและกลไกการ ท่องเที่ยวชุมชนให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างเครือข่ายการจัดการท่องเที่ยวชุมชน

ปัจจัยความสำเร็จในกระบวนการกลางน้ำ คือ

1) นโยบายสาธารณะ ในการออกแบบโครงการวิจัย ในช่วงแรกนั้น มิได้กำหนดให้ครอบคลุมกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ แต่ด้วยการออกแบบงานวิจัยที่ ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างเป็นระบบด้วยการจัดการฐานข้อมูล การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม การพัฒนาเครือข่าย และการติดตามประเมินผลอย่างเสริมพลัง ทำให้เอื้อต่อการกำหนดเป็นนโยบาย สาธารณะได้ไม่ยากนัก ซึ่งแผนงานวิจัยและนโยบายสาธารณะมีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจนคือ การจัดการ ตนเองในประเด็นการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งหมายความว่า หากสิ้นสุดโครงการวิจัยแล้ว นักวิจัยและ ประชาชนในพื้นที่ ต้องมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วยตนเองอย่างยั่งยืน และ

2) การ ออกแบบกระบวนการทำงานปลายน้ำ เงื่อนไขของการกำหนดนโยบายสาธารณะ ทำให้นักวิจัยภาควิชาการ และนักวิจัยในพื้นที่ต้องออกแบบการท างานร่วมกันในอันที่จะเอื้อต่อการก่อเกิดองค์ความรู้ นวัตกรรม ท้องถิ่น และนโยบายสาธารณะที่เหมาะสมในแต่ละชุมชน ทำให้นักวิจัยในพื้นที่เริ่มมองเห็นศักยภาพชุมชน แนวทางการต่อยอดองค์ความรู้ และเกิดโครงการเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ประเด็นสวัสดิการสังคมร่วมกับ นักวิจัยในชุดโครงการวิจัยซึ่งมีโครงการและชุดองค์ความรู้เกิดขึ้นทั้งสิ้น 11 โครงการ (ภาพ 4.1)



ภาพที่ 4.4 กระบวนการขับเคลื่อนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผลที่ได้รับ ได้เครือข่ายนักวิจัยชุมชนท้องถิ่นที่ประกอบด้วยบุคลากรจากหลากหลายหน่วยงาน ผู้นำชุมชน แกนนำ กลุ่ม องค์กรชุมชน รวมทั้งประชาชนในชุมชน ที่มีทักษะและประสบการณ์ ในการออกแบบ และ วางแผนการดำเนินงานวิจัยด้วยการนำใช้ข้อมูลทักษะในการสื่อสาร การแก้ปัญหา การประนีประนอม โกล เกลี่ย และสามารถคิดวิเคราะห์ได้ที่อยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่

ระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จากการดำเนินงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ของโครงการต่างๆ ในคณะ ทำให้คณะได้ภาพรวมของ ระบบการบริหาร จัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ที่ต้องเริ่มจากการมียุทธศาสตร์ของหน่วยงานทั้งใน ระดับ มหาวิทยาลัย และระดับคณะในระบบเพื่อเป็นเป้าหมายการดำเนินงานของบุคลากรวิจัยภายในคณะ จากนั้น ลงสู่ระบบ การจัดทำแผนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติ โดยมีคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยและ พันธกิจ สัมพันธ์ เป็นกลไกในการสนับสนุนกระบวนการต้นทางในการทำเวทีเพื่อค้นหาประเด็นโจทย์ร่วมกับ พื้นที่ และ จัดทำกรอบประเด็นวิจัยให้กับอาจารย์ในแต่ละหลักสูตรที่สนใจ จากนั้นเป็นระบบการพัฒนา โจทย์วิจัยที่มี ทีม พี่เลี้ยงและทีมที่ปรึกษาเป็นกลไกในการช่วยสนับสนุนการพัฒนาโจทย์ให้เป็นไปตาม เป้าประสงค์ของชุด โครงการ ตลอดจนระบบการจัดการความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสื่อสารเพื่อสร้าง การรับรู้ให้กับ นักวิจัย ตลอดจนกระบวนการดำเนินโครงการ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบติดตามเสริมพลังและระบบ สนับสนุน ปลายทางเรื่องของการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ทั้งในรูปแบบของการ พัฒนา บทความ ตีพิมพ์เผยแพร่ และการนำผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์จริงในพื้นที่ด้วยการจัดเวทีคืนข้อมูลให้กับ นักวิจัย



ภาพที่ 4.5 ระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ระบบการจัดการความรู้และวิจัยชุมชนระดับตำบล (TRMU) จากการดำเนินงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กับชุมชน พบว่า เกิดระบบการ จัดการความรู้และวิจัยชุมชนระดับ ตำบลที่มีรูปธรรมผลงานที่ชัดเจน ระบบดังกล่าวประกอบด้วย

1. ระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดการความรู้แหล่งเรียนรู้ มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่ายการทำงาน และถอดบทเรียนแหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในพื้นที่แบบมีส่วนร่วม

2. ระบบพัฒนาฐานข้อมูลสู่การใช้ประโยชน์ มีการพัฒนาฐานข้อมูลด้านต่างๆเพื่อใช้ในการ บริหารจัดการของเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน

3. ระบบสร้างองค์ความรู้ในชุมชน ที่มาจากการทำงานร่วมกันระหว่าง RMU และ TRMU มีการส่งโจทย์ให้นักวิชาการ และออกแบบวางแผนการทำวิจัยร่วมกันจนเกิดองค์ความรู้และ นวัตกรรมต่างๆขึ้นในพื้นที่ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่มาจากความต้องการของชุมชน

องค์ความรู้และนวัตกรรม ชุดโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบกลไกการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วมขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลอรุณ อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรติดต่อกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏและภาคี มีโครงการภายใต้ชุดโครงการวิจัยทั้งสิ้น 12 เรื่อง ดังนี้

1. การจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. รูปแบบการจัดท่องเที่ยวชุมชนเชิงบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัย
3. รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม
4. การพัฒนาเครือข่ายบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นตำบลอรุณ
5. การสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
6. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและงานศิลปกรรมร่วมสมัยเพื่อเป็นสินค้าที่ระลึกการท่องเที่ยวโดยชุมชน
7. การออกแบบอัตลักษณ์และการผลิตสื่อสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม
8. การพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วม
9. การถ่ายทอด ภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม
10. การสร้างสรรค์เพลงประจำถิ่น อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
11. รูปแบบการพัฒนาทักษะดนตรีมิ่งกละ สำหรับคน 3 วัย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนท้องถิ่น
12. การพัฒนาเสริมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์ท้องถิ่นชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

องค์ความรู้/นวัตกรรมที่จะได้จากชุดโครงการวิจัย

1. ระบบบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ ในระดับคณะ
2. ฐานข้อมูลการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรมโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
3. ต้นแบบการจัดท่องเที่ยวชุมชนเชิงบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของผู้สูงวัย
4. ต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม
5. เครือข่ายบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
6. มาตรการทางสังคมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

7. ผลิตภัณฑ์ชุมชนและงานศิลปกรรมร่วมสมัย
8. สื่อสำหรับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม
9. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วม
10. คู่มือ/วรรณกรรมท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม
11. เพลงประจำถิ่นเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วม
12. ต้นแบบดนตรีมิ่งกละสำหรับคน 3 วัย
13. หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์ท้องถิ่นชุมชน
14. ระบบและกลไกในการทำงานร่วมกันแบบพหุภาคี
15. รูปแบบการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ

ตัวชี้วัดของแต่ละโครงการที่แสดงถึงการพึ่งตนเองได้ของชุมชน

- 1) ด้านจิตใจ ชุมชนมีการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รู้จักแสวงหาแนวทางในการบริหาร จัดการชุมชนแบบมีส่วนร่วม และชุมชนมีความเป็นเอกภาพยอมรับความคิดเห็นระหว่างกันและมองเห็น ประโยชน์ส่วนรวมของชุมชนเป็นที่ตั้ง
- 2) ด้านสังคม มีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลในด้านอาชีพ สวัสดิการ และการดำรงชีพ กระจาย อำนาจในการตัดสินใจและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมสูง มีการประสานความร่วมมือและการสื่อสารระหว่าง กัน และมีกฎกติกาของชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
- 3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีระบบการจัดการทรัพยากรที่มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่มี การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- 4) ด้านเทคโนโลยี มีการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีเก่าและเทคโนโลยีใหม่ได้อย่างเหมาะสม โดย ไม่ ละทิ้งวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบดั้งเดิม มีการรวมกลุ่มเพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การผลิตที่เป็น เทคโนโลยี ใหม่เป็นของส่วนรวมเพื่อให้สมาชิกได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- 5) ด้านเศรษฐกิจ มีการจัดระบบการผลิตการจำหน่ายที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันให้สมาชิกใน ชุมชน ได้รับประโยชน์สูงสุด ในรูปของการรวมกลุ่ม การแปรรูปการผลิต โดยมีระบบการผลิตที่ มุ่งตอบสนอง ความ ต้องการในการดำรงชีพของชุมชนเป็นหลักและการผลิตเพื่อการจำหน่ายตลาดภายนอกตามลำดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์นวัตกรรมองค์ความรู้และระบบกลไกการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม : คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมได้เก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยในชุดโครงการการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรทฤษฎีใหม่สู่การเป็น Smart farming โดยมีเป้าหมายของชุดโครงการ คือ ระบบการบริหารจัดการเกษตรแบบครบวงจร (ผลิตและขายด้วยตนเอง) โดยใช้เทคโนโลยีและ

นวัตกรรมในการทำพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับภาคีเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรทฤษฎีใหม่) และมีวัตถุประสงค์ของชุดโครงการดังนี้

1. เพื่อพัฒนาสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจทางการเกษตร
 2. เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรทฤษฎีใหม่
 3. เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเกษตรสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์และส่งเสริมด้านการตลาดสำหรับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่
 4. เพื่อสังเคราะห์รูปแบบบริหารงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมกับภาคี
- สืบเนื่องจากสถานการณ์ปัญหาการวิจัย ณ ตำบลไร่อ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 39,236 ไร่ (62.70 ตารางกิโลเมตร) โดยมีพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 31,388 ไร่ ซึ่งคิดเป็นจำนวน 80% ของพื้นที่ทั้งหมด (แผนพัฒนา 3 ปี ตำบลไร่อ้อย, 2557) จากจำนวนพื้นที่ที่ทำการเกษตรมีจำนวนมากจึงเกิดปัญหาต่าง ๆ ทางด้านการทำเกษตรกรรมตั้งแต่ด้านการผลิตจนถึงด้านการจัดจำหน่ายปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเป็นอย่างมาก (รัชดา คำจริง และคณะ สัมภาษณ์, 2560)

จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงตรงกับการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่เน้นประเด็นด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรรมและวิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเมื่อพัฒนาโครงการย่อยภายใต้ชุดโครงการจะมีทั้งสิ้น 9 โครงการดังนี้

1. ต้นแบบระบบเกษตรแม่นยำสำหรับส่งเสริมการผลิตด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ
2. การออกแบบและพัฒนาต้นแบบระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์เพื่อบริหารจัดการการทำเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างคุ้มค่า
3. การออกแบบและพัฒนาเครื่องอบแห้งพลังงานทดแทนระดับวิสาหกิจชุมชน
4. การพัฒนารูปแบบการเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการเก็บเกี่ยวข้าวอินทรีย์ที่เหมาะสมในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่
5. การพัฒนารูปแบบที่อยู่อาศัยเพื่อตอบสนองวิถีเกษตรทฤษฎีใหม่
6. การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ภายใต้การทำเกษตรทฤษฎีใหม่สู่การเป็น Smart Farming
7. การออกแบบและสร้างแบรนด์สินค้าชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบรรจุภัณฑ์สู่การเป็น Smart Farming
8. การวิเคราะห์ใช้คุณค่าในห่วงโซ่อุปทานรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและช่องทางการตลาด

โดยงานวิจัยนี้เป็นหนึ่งในโครงการย่อยของชุดโครงการ ดังนั้นในการสังเคราะห์งานวิจัยได้นำเอางานวิจัยทั้ง 8 โครงการย่อยมาวิเคราะห์ด้านเนื้อหาองค์ความรู้ ส่วนรูปแบบระบบบริหารจัดการงานวิจัยพันธกิจสัมพันธ์จะนำเอาขั้นตอนการดำเนินงานของงานวิจัยนี้มาวิเคราะห์ประเด็น ได้ดังนี้

การเริ่มต้นการทำวิจัยชุดโครงการนี้ ได้ดำเนินการวางแผนงานตั้งแต่เริ่มออกแบบงานวิจัยร่วมกับชุมชน ซึ่งเป็นการดำเนินงานโดยยึดหลักพันธกิจสัมพันธ์เป็นแนวทางหลัก คือ มีการร่วมคิดร่วมทำแบบหุ้นส่วน เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีการใช้ความรู้พร้อมทั้งเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และสุดท้ายเกิดผลกระทบต่องานที่ประเมินได้ และเป้าของชุดโครงการได้ยึดแนวตามประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อจัดสรรทุนวิจัยมหาวิทยาลัยพันธกิจสัมพันธ์ ประจำปีงบประมาณ 2560 ลงวันที่ 28 ธันวาคม มีเนื้อความ ดังนี้

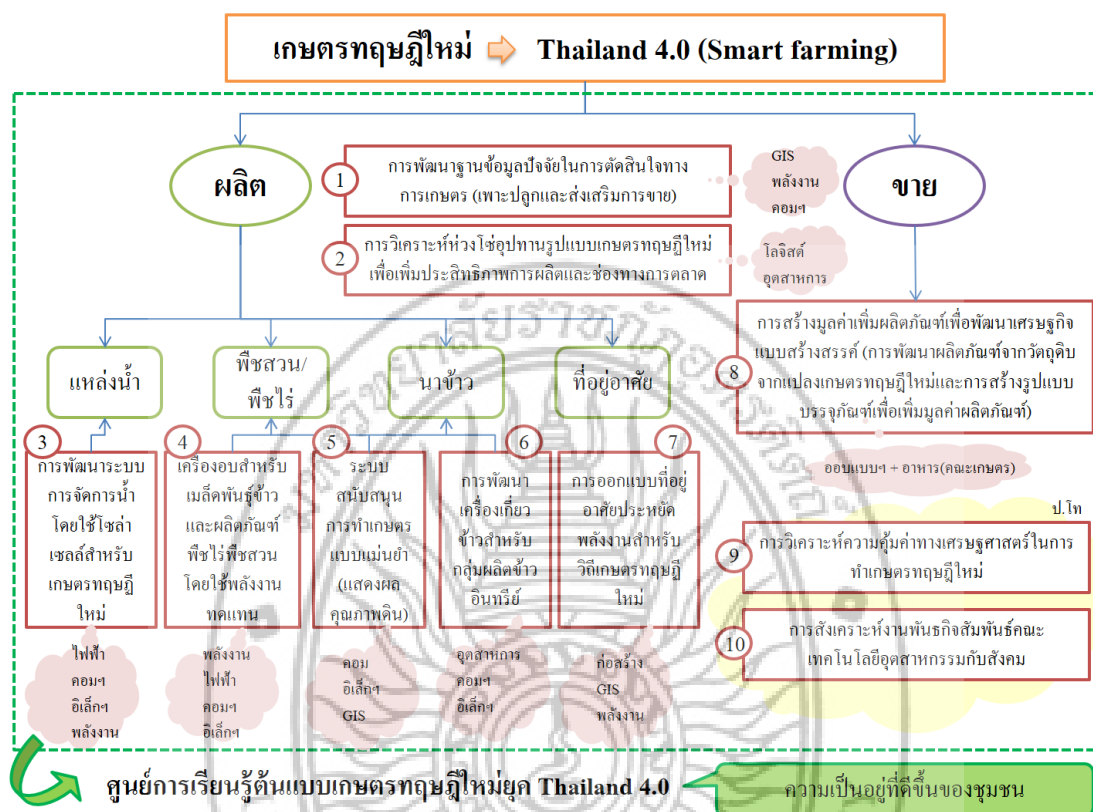
- “ทุนวิจัยมหาวิทยาลัยพันธกิจสัมพันธ์” หมายถึง ทุนวิจัยเงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้แก่คณะ/วิทยาลัยเพื่อดำเนินการวิจัยตามแผนการวิจัยหรือชุดโครงการวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ
- ให้คณะ/วิทยาลัย จัดทำแผนการวิจัยหรือชุดโครงการวิจัยตามกรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม (พ.ศ.2559-2563) โดยให้มีความสอดคล้อง/สัมพันธ์กับ Re-Profile ของมหาวิทยาลัย
- กรณีมหาวิทยาลัยมีนโยบายการวิจัยมหาวิทยาลัยพันธกิจสัมพันธ์แบบมุ่งเป้า ให้ดำเนินการตามข้อ 5 โดยใช้วงเงินงบประมาณที่เหลือจ่ายจากข้อ 4
- กำหนดวงเงินงบประมาณแผนการวิจัยหรือชุดโครงการวิจัยไม่เกิน 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) ต่อคณะ และไม่เกิน 800,000 บาท (แปดแสนบาทถ้วน) ต่อวิทยาลัย
- การพิจารณาเพื่อจัดสรรและอนุมัติทุนวิจัยให้เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบของมหาวิทยาลัย และจากการประชุมหารือเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานเพื่อจัดสรรทุน ในวันที่ 17 มกราคม 2560 ร่วมกับผู้ช่วยอธิการบดี ผู้แทนสถาบันวิจัยและพัฒนา และตัวแทนของคณะ/วิทยาลัย โดยตัวแทนของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมคือ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ พร้อมกับหัวหน้าหน่วยงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ ผลจากการประชุมทำให้มีมติให้ทางมหาวิทยาลัยกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อการจัดสรรทุนวิจัยดังนี้

- การดำเนินการจัดสรรทุนควรจัดสรรทุนในลักษณะของชุดโครงการวิจัย โดยกำหนดให้ผู้บริหารของคณะ/วิทยาลัย (คณบดี) เป็นหัวหน้าชุดโครงการ
- ชุดโครงการวิจัยฯ ให้เป็นไปตามแนวทางในประกาศที่อ้างถึง (ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อจัดสรรทุนวิจัยมหาวิทยาลัยพันธกิจสัมพันธ์ ประจำปีงบประมาณ 2560 ลงวันที่ 28 ธันวาคม) และควรประกอบไปด้วยโครงการวิจัยย่อยที่มาจากหลากหลายหลักสูตรโดยทำในพื้นที่เป้าหมายที่คณะ/วิทยาลัย ร่วมกันกำหนดและยึดหลักการทำงานแบบพันธกิจสัมพันธ์กับสังคมในการดำเนินการ
- ภายใต้อุดทุนโครงการวิจัยฯ ของคณะ/วิทยาลัย ต้องมีโครงการสังเคราะห์ผลงานวิจัยและการบริหารจัดการชุดโครงการ จำนวน 1 โครงการ โดยมีคณบดีเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยฯ และมีคณะกรรมการหน่วยงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ ร่วมเป็นทีมวิจัย
- มหาวิทยาลัยฯ โดยคณะกรรมการบริหารงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ จะจัดให้มีกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการงานวิจัย ตั้งแต่กระบวนการต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

- เนื่องจากทุนวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ เป็นงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับในปีงบประมาณ 2560 เพื่อให้การดำเนินการจัดสรรทุนเป็นไปตามกรอบปีงบประมาณ จึงกำหนดให้คณบดีได้นำเสนอรายละเอียดของแผนงานวิจัยของคณะ/วิทยาลัย (Concept paper) เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ ครั้งที่ 1 ในวันที่ 27 มกราคม 2560 และมหาวิทยาลัยฯ ได้กำหนดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยดังกล่าวในวันที่ 18-19 กุมภาพันธ์ 2559 เพื่อให้คณะ/วิทยาลัย สามารถจัดส่งข้อเสนอชุดโครงการวิจัยฯ ดังกล่าวได้ภายในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560 และนำเข้าพิจารณาอนุมัติงบประมาณได้ในการประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการวิจัยฯ ได้ในครั้งต่อไป

เมื่อรับทราบข้อมูลดังกล่าวทางคณะได้จัดการประชุมผู้รับผิดชอบชุดโครงการวิจัยของคณะ ประกอบด้วยคณบดี (ผศ.ศิริวัฒน์ กมลคุณานนท์) ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัยฯ (อ.ดร.รัชดา คำจริง) และหัวหน้าหน่วยจัดการงานวิจัยฯ (อ.ดร.ภคมน ปินตานา) เพื่อหารือวางแผนการทำงานทันที โดยใช้ข้อมูลเดิมจากข้อสรุปการประชุมแนวทางการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม : คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ปี พ.ศ.2559-2563 ณ พรหมพิราม เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2558 เป็นฐานในการดำเนินงานแบบ CIG Engagement Model (Community + Industrial + Government) ทั้งนี้พื้นที่วิจัยหลักคือ อำเภอพิชัย และพื้นที่รองคือ อำเภอท่าปลา จากฐานข้อมูลเดิมที่มีอยู่ จึงได้วางแผนทวนสอบ Input Process และ Target เพื่อเป็นการออกแบบชุดโครงการเบื้องต้น และวางเป้าหมายที่สอดคล้องกับ Thailand 4.0, Reprofitting, และ Engagement ซึ่งทำให้เกิดแนวทางทางการขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมกับสังคม ปี 2560 ดังแสดงในภาพที่ 1.1 ซึ่งเป้าหมายของชุดโครงการก็เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการเกษตรแบบครบวงจรคือการผลิตและขายด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรทฤษฎีใหม่) โดยการวางแผนการสร้างชุดโครงการวิจัยนี้เบื้องต้นได้เชิญปราชญ์ชาวบ้านด้านการทำนา คือ จ.ส.ต.พิพัฒน์ จินตัง ซึ่งเป็นตัวแทนพื้นที่ร่วมให้ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาและเสนอแนะประเด็นโจทย์วิจัย จากการร่วมวางแผนงานวิจัยสู่การนำเสนอในการประชุมกรรมการบริหารจัดการวิจัยฯ ของมหาวิทยาลัยครั้งที่ 1/2560 โดยคณบดี ผศ.ศิริวัฒน์ กมลคุณานนท์ โดยแผนภูมิโครงร่างชุดโครงการวิจัย แสดงดังภาพที่ 4.1 ซึ่งได้วางโครงการย่อยเบื้องต้นไว้ 9 โครงการเกี่ยวกับองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหาท้องถิ่น ครอบคลุมการผลิตและการขาย เพื่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ยุค Thailand 4.0 ในพื้นที่ อ.พิชัย และ 1 โครงการสังเคราะห์งานพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมกับสังคม ซึ่งในการประชุมก็มีมติเห็นชอบในหลักการเบื้องต้น และให้ไปดำเนินการบริหารจัดการเพื่อเตรียมตัวพัฒนา Concept paper ต่อไป

ในการนี้ทางคณะทีมงานอันประกอบด้วย คณบดี ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิจัยฯ และหัวหน้าหน่วยจัดการงานวิจัยฯ ได้ประชุมร่วมกับคณะกรรมการหน่วยจัดการงานวิจัยของคณะ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากทุกหลักสูตร เพื่อประชาสัมพันธ์อาจารย์ที่สนใจร่วมเป็นนักวิจัยในชุดโครงการของคณะ ซึ่งทุกหลักสูตรก็ได้ให้ความสนใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการพูดคุยเบื้องต้นคณะทีมงาน ได้นำเสนอแนวคิดจากการนำเสนอในการประชุมกรรมการบริหารจัดการวิจัยฯ ของมหาวิทยาลัยครั้งที่ 1/2560 ซึ่งเป็นการเปิดโจทย์เบื้องต้น ให้ผู้ที่สนใจเข้ามาร่วมพัฒนาโจทย์จากพื้นที่ในลำดับต่อไป



ภาพที่ 4.6 แผนภูมิโครงสร้างชุดโครงการวิจัยคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

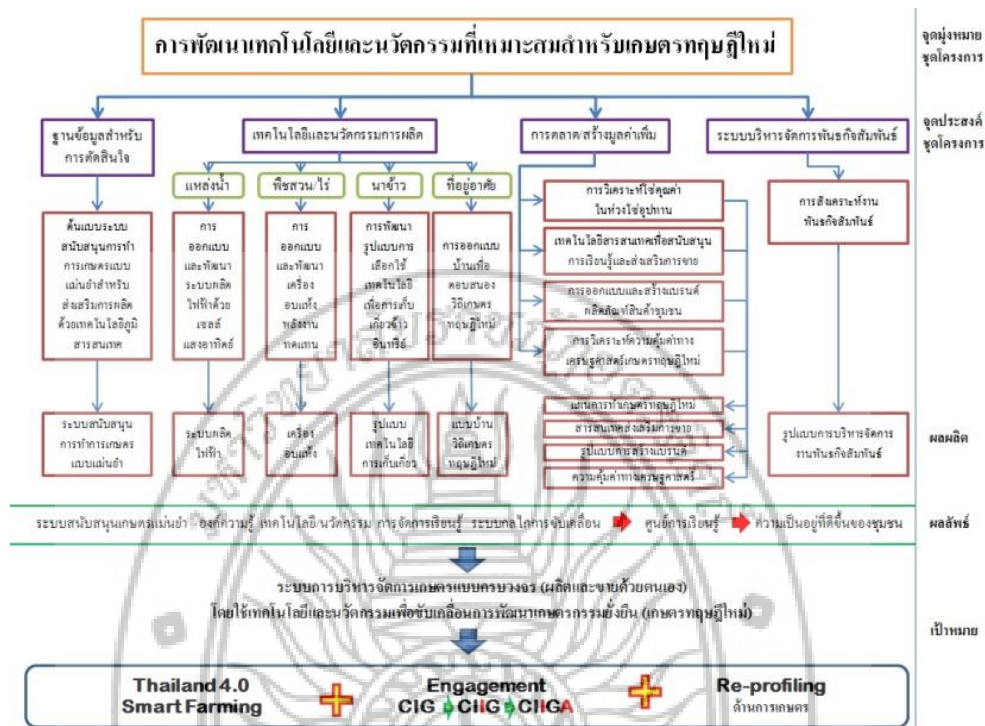
เมื่อได้ทีมงานชุดโครงการจากการประชาสัมพันธ์รอบแรก ทางทีมงานวางแผนอยากเปิดโอกาสให้นักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อพบกับสถานการณ์จริงก่อนจะเริ่มพัฒนาหัวข้อวิจัย และก่อนจะมีการจัดกิจกรรมพัฒนา Concept paper ของมหาวิทยาลัย จึงได้จัดโครงการเสริมศักยภาพนักจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมกับสังคม ปี 2560 โดยนำอาจารย์ที่สนใจลงเก็บข้อมูลสถานการณ์และปัญหาจากพื้นที่ ณ ศูนย์เรียนรู้เรื่องการผลิตข้าว ไร่ นา สวนผสม พืชทางเลือก ตำบลไร่อ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยมี จ.ส.ต.พิพัฒน์ ประสานงานภาคชุมชนเครือข่ายเกษตรกรเข้าร่วมประมาณ 30 คน เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2560 ลักษณะการพูดคุยเป็นแบบไม่เป็นทางการดังภาพที่ 4.2 และ 4.3 เน้นให้มีการบอกเล่าสถานการณ์และปัญหา โดยไม่มีการขึ้นจากทีมวิจัย ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์มาก สามารถสรุปเป็นแผนที่ความคิดได้ดังภาพที่ 4.4 ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับน้ำท่วม น้ำแล้ง ข้าวไม่ได้ราคา ไม่ได้คุณภาพ ขาดอุปกรณ์การทำเกษตร งานงบประมาณสนับสนุน มีความต้องการลดการใช้ปุ๋ยเคมี ปัญหาเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์ ผลผลิตที่เกษตรกรเพาะปลูกหรือแปรรูปไม่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรหลายประเภท



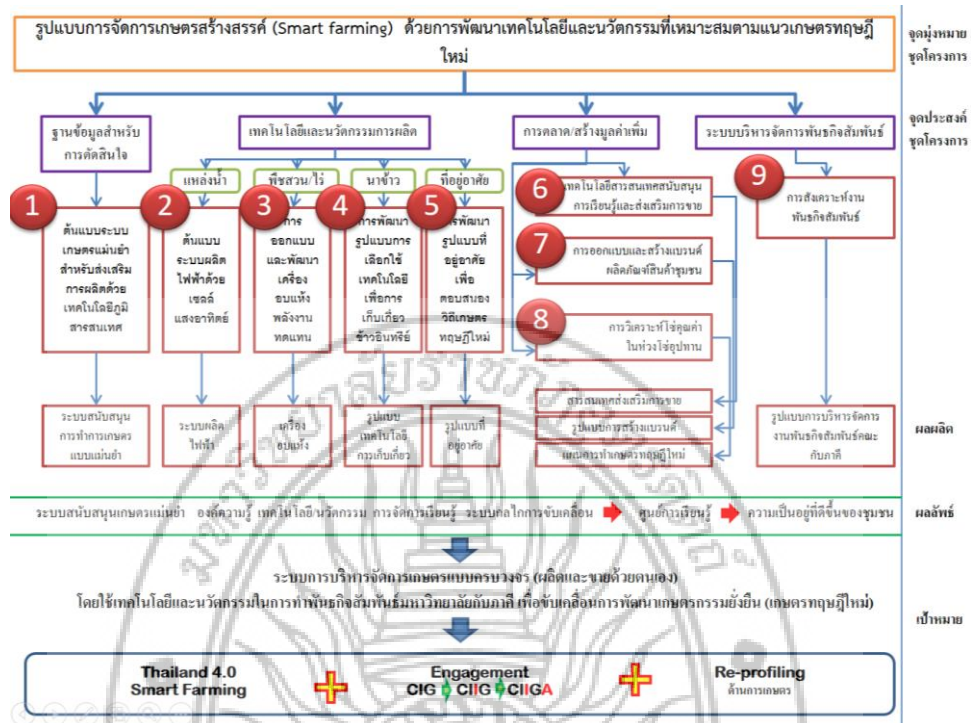
ภาพที่ 4.7 บรรยายการเริ่มโครงการ



ภาพที่ 4.8 บรรยายการพูดคุยระหว่างนักวิจัยและตัวแทนชุมชน



ภาพที่ 4.10 โครงสร้างชุดโครงการการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับเกษตรทฤษฎีใหม่



ภาพที่ 4.11 โครงสร้างชุดโครงการที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ



ภาพที่ 4.12 แผนการดำเนินงานระยะยาวงานพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ถัดจากนั้นทีมงานได้เชิญ จ.ส.ต.พิพัฒน์ เข้าร่วมให้ข้อเสนอแนะจากการพัฒนาชุดโครงการและรายละเอียดของแต่ละโครงการย่อย เพื่อรับฟังประเด็นที่อาจมีโอกาสดึงดูดความสนใจผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อน จากข้อมูลที่นักวิจัยวางแผนด้านวิชาการที่อาจไม่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจึงทำการพัฒนา Concept paper รอบสุดท้ายเพื่อนำเสนอในการประชุมนำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัยฯ ทูบวิจัยพันธกิจสัมพันธ์ ประจำปีงบประมาณ 2560 ในวันที่ 6 มีนาคม 2560 โดยหัวหน้าหน่วยจัดการงานวิจัยฯ อ.ดร.ภคมน ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ร่วมให้ข้อเสนอแนะคือ รศ.ดร.ฉัตรนภา พรหมมา ผศ.ดร.จรรยา คำทิพย์ รศ.ดร.สุภาวดี สัตยาภรณ์ อ.ดร.เสถียรภักดิ์ มุขดี และอ.ปิยวรรณ ปาลาศ โดยผลจากการนำเสนอครั้งนี้ได้รับคำแนะนำให้คณะวิจัยทำการปรับปรุง วัตถุประสงค์ของโครงการย่อยให้ชัดเจน ทวนสอบเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม วางแผนงานให้สอดคล้องกับงบประมาณ และจัดเตรียมแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอีกครั้งวันที่ 17 มีนาคม 2560

เมื่อเสร็จสิ้นการนำเสนอทางคณะก็ได้นัดคณะวิจัยทั้งหมดพูดคุยเพื่อรับทราบประเด็นในการปรับปรุง Concept paper และได้ทำการหารือวิธีปรับแก้ร่วมกัน ดังภาพที่ 4.6 โดยปรับงานวิจัยให้มีหัวข้อที่ชัดเจน ปรับเปลี่ยนชื่อชุดโครงการให้เหมาะสมคือ รูปแบบการจัดการเกษตรสร้างสรรค์ (Smart farming) ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ และตัดโครงการย่อยเรื่องการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์เกษตรทฤษฎีใหม่ เนื่องจากพิจารณาร่วมกันแล้วว่าจะมีปัญหาเรื่องเวลาในการทำวิจัยซึ่งต้องใช้ข้อมูลจากงานวิจัยในโครงการอื่นที่แล้วเสร็จจึงจะสามารถดำเนินงานวิจัยนี้ได้ ซึ่งพิจารณาแล้วว่าควรปรับให้อยู่ในการทำวิจัยระยะที่ 2 ตามแผนการดำเนินงานในภาพที่ 4.7 ซึ่งวางแผนระยะยาวไว้ 4 ปี แล้วจึงให้แต่ละโครงการย่อยดำเนินการปรับแก้ร่วมกับผู้ร่วมวิจัยเอง เมื่อ Concept paper ได้รับการพิจารณาผ่านผู้ทรงคุณวุฒิแล้วก็ได้นำเข้าประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ ครั้งที่ 2/2560 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2560 และได้รับการเห็นชอบอนุมัติทุนวิจัยเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ ครั้งที่ 1 ประจำปีงบประมาณ 2560 เป็นจำนวนเงินรวม 999,840 บาท

เนื่องจากระหว่างการดำเนินการเช่นนี้สัญญาทุนชุดโครงการ ได้มีการหมดวาระของคณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ทั้งนี้ตั้งแต่เดือนเมษายน ดังนั้นในการขับเคลื่อนงานต่อโดยรักษาการคณบดี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จึงได้จัดทำคำสั่งคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการทุนพันธกิจสัมพันธ์ ประจำปีงบประมาณ 2560 ดังภาพที่ 4.8 ซึ่งประกอบไปด้วยสายวิชาการและสายสนับสนุน ทั้งนี้ได้จากการหารือร่วมกันระหว่างชุดบริหารคณะเทคโนโลยีฯ ชุดเดิม และชุดบริหารคณะเทคโนโลยีฯ ชุดรักษาการ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน แม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งบริหารงานอื่น ๆ ภายหลังการเริ่มดำเนินงานชุดโครงการแล้ว

ทั้งนี้ในช่วงเริ่มต้นโครงการ คณะกรรมการทุนพันธกิจสัมพันธ์ ประจำปีงบประมาณ 2560 ได้ทำการประชุมเพื่อกำหนดวิธีดำเนินงานคณะ โดยเมื่อทางคณบดี (รักษาการ) เป็นผู้เสนอตั้งสัญญาฯ รับทุนกับมหาวิทยาลัย ก็จะเป็นผู้เสนอเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินภายในโครงการทั้งหมด โดยได้ทำการเปิดบัญชีทุน ดังภาพที่ 4.9 โดยกำหนดให้มีผู้มีอำนาจลงนามหลักคือ คณบดี (รักษาการ) และมีหัวหน้าหน่วยจัดการ

งานวิจัยฯ ของคณะ และหัวหน้าสำนักงานคณะ เป็นผู้ร่วมเปิดบัญชีและร่วมลงนามในการเบิกจ่าย นอกจากนี้ คณะได้จัดทำเอกสารขอเปิดบัญชีให้กับโครงการย่อยทั้ง 9 โครงการ เพื่อให้สามารถเบิกจ่ายทุนวิจัยแต่ละโครงการได้เป็นเอกเทศ ทั้งนี้ได้ประชุมชี้แจงการใช้จ่ายเงินในโครงการโดยให้หัวหน้าโครงการย่อย และทีมวิจัยรับผิดชอบเอกสารทางการเงินของโครงการตนเอง โดยให้หัวหน้าโครงการเป็นผู้ลงนามในใบสำคัญรับเงินจากคณะในการรับโอนเงินแต่ละงวดจากทางคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ซึ่งแนวทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงิน ได้นำวิธีดำเนินงานจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มาปรับใช้นั่นเอง

การจัดกิจกรรมเสริมเพื่อเสริมพลัง

จะเห็นว่าตลอดระยะเวลาในการเริ่มพัฒนาชุดโครงการ โครงการย่อย จนได้รับการอนุมัติทุนวิจัย นั้น ทางคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมได้วางแผนการการติดตามแบบเสริมพลังจากเดิมที่วางไว้คือทุก 2 เดือน แต่ดำเนินงานจริงด้วยระยะเวลาที่กระชั้นทำให้มีการนัดพบกันถี่ขึ้นเฉลี่ยเดือนละครั้ง ทั้งนี้การจัดสร้างกลุ่มในแอปพลิเคชันไลน์ ซึ่งมีตัวแทนทางพื้นที่ร่วมอยู่ ช่วยกระตุ้นการทำงานของทีมนักวิจัยได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับทางพื้นที่วิจัยว่าทางภาควิชาการไม่ได้จัดโครงการในพื้นที่แล้วเจียบหาย แต่ยังนำข้อมูลมาดำเนินการอยู่ตลอด เพียงแค่บางโครงการที่ไม่มีแผนดำเนินงานในพื้นที่จะไม่ได้ลงพื้นที่บ่อยครั้งเท่านั้น ทำให้การดำเนินงาน ฝากเก็บข้อมูล

ทั้งนี้ก่อนและระหว่างการดำเนินงานชุดโครงการ ทางทีมสังเคราะห์ได้จัดกิจกรรมเพื่อเป็นการเสริมพลังให้กับนักวิจัยในชุดโครงการอย่างต่อเนื่อง เอกสารแนบในภาคผนวก ข. โดยมีกิจกรรมดังนี้

- 4.1.2.1 โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการนอกสถานที่เพื่อขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมกับสังคม ปี 2560 และกิจกรรมส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- 4.1.2.2 โครงการเสริมศักยภาพนักวิจัยเพื่อขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมกับสังคม ปี 2560
- 4.1.2.3 โครงการเสริมศักยภาพนักจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมกับสังคม ปี 2560
- 4.1.2.4 โครงการนำเสนอผลงานวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อส่งเสริมงานพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม ปี 2560

การจัดกิจกรรมดังกล่าวได้มีการวางแผนเพื่อเสริมศักยภาพการดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์ให้กับนักวิจัยในโครงการ ตั้งแต่แนวทางการเขียนงาน การวางแผนลงพื้นที่ การดำเนินงานร่วมกับพื้นที่ ตลอดจนกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในคณะทำงานชุดโครงการ เพื่อให้บรรยากาศในการทำงานแบบพี่น้อง ช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้นักวิจัยมีกำลังใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งกิจกรรมร่วมกับพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายในการทำงาน การนำเสนอผลงานวิจัย การต่อยอดงานวิจัย และการขยายผลงานวิจัยไปยังพื้นที่อื่นต่อไป

การติดตามความก้าวหน้า

การดำเนินงานชุดโครงการทำสัญญากับมหาวิทยาลัยตั้งแต่ 1 เมษายน 2560 และมีสัญญาทุน 1 ปี ดังนั้นสิ้นสุดโครงการตามสัญญาทุนในวันที่ 31 มีนาคม 2561 จากการวางแผนติดตามความก้าวหน้าโดยการจัดประชุมเพื่อสอบถามความคืบหน้า แลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ทุก ๆ 2 เดือน จากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลพบว่ารูปแบบการประชุมแบบไม่เป็นทางการ รวมถึงการสื่อสารผ่านช่องทางออนไลน์โดยตรงระหว่างหัวหน้าโครงการย่อยและหัวหน้าชุดโครงการหรือทีมสังเคราะห์ ทำให้หัวหน้าชุดโครงการและนักวิจัยในโครงการสังเคราะห์ได้ข้อมูลเชิงลึกในการทำงานวิจัยจากนักวิจัย เพราะ ลักษณะการพูดคุยเป็นกันเอง เหมือนการเล่าสู่กันฟัง ไม่มีความกดดันจากการเห็นความสำเร็จจากงานของผู้อื่น

ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลยังพบว่าการเสริมพลังจากการตั้งกลุ่มในแอปพลิเคชันไลน์ เป็นการช่วยกระตุ้นการดำเนินโครงการได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเมื่อมีความก้าวหน้าจากโครงการหนึ่ง จะทำให้เกิดการกระตุ้นเล็ก ๆ ให้กับโครงการที่เหลือ แต่อย่างไรก็ตามจากการสังเกต ลักษณะการพูดคุยผ่าน แอปพลิเคชันไลน์นั้น หัวหน้าชุดโครงการจะไม่สร้างความกดดันให้กับหัวหน้าโครงการย่อยมากเกินไป เพราะจะส่งผลให้เกิดความเครียด และทำให้เกิดการปิดรับการแจ้งเตือนจากกลุ่มซึ่งจะส่งผลไม่ดีต่อการติดตามความก้าวหน้าในส่วนถัดไป

อย่างไรก็ตามการประชุมแบบเป็นทางการเพื่อพิจารณาความก้าวหน้ารอบรอบที่ 1 ดำเนินการในวันที่ 19 พฤษภาคม 2560 ดังภาพที่ 4.10 แม้ว่าจะยังไม่ครบ 3 เดือนจากการเซ็นสัญญารับทุน แต่ด้วยการเริ่มทำโครงการนั้นได้เริ่มลงพื้นที่ไปก่อนหน้านี้ คือตั้งแต่ กุมภาพันธ์ ดังนั้นด้วยระยะเวลาดังกล่าว จึงทำให้แต่ละโครงการมีผลการดำเนินงานแล้ว การติดตามความก้าวหน้าครั้งในนี้ได้หัวหน้าโครงการนำเสนอผลการดำเนินงานแบบพูดคุยหรือนำเสนอ ppt เพื่อให้เห็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยต่อ หากพบปัญหาจะได้ดำเนินการแก้ไขได้ทัน โดยได้เชิญตัวแทนจากพื้นที่คือ จ.ส.ต.พิพัฒน์ จินทั้ง ร่วมรับฟังและให้ข้อมูลแลกเปลี่ยนกับคณะวิจัย การประชุมครั้งนี้มีตัวแทนผู้เข้าร่วมประชุมครบทุกโครงการ และทำให้ได้แลกเปลี่ยนข้อมูล ปัญหาที่เกิดขึ้น วิธีแก้ปัญหาของแต่ละโครงการ ซึ่งเป็นการดีเนื่องจากในทีมวิจัยทั้งชุดโครงการนั้น มีทั้งผู้มีประสบการณ์ในงานวิจัยเชิงพื้นที่และผู้วิจัยหน้าใหม่



ภาพที่ 4.13 การประชุมติดตามความก้าวหน้า

ซึ่ง ส่วนการติดตามความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน จะเป็นการส่งเอกสารเพื่อพิจารณาจัดสรรทุนงวดที่ 2 เมื่อมีความก้าวหน้าเป็นไปตามกำหนด โดยการส่งรายงานความก้าวหน้ามีเอกสารแนบที่ภาคผนวก ก. ซึ่งเป็นการรายงานความก้าวหน้าทั้งชุดโครงการ มีเปอร์เซ็นต์ความก้าวหน้าประมาณ 65 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งบางโครงการดำเนินงานไปถึง 80 เปอร์เซ็นต์ จากภาพรวมมีการดำเนินงานเร็วกว่ากำหนดในแผนงานวิจัย มีแนวโน้มที่จะปิดทุนวิจัยได้ก่อนกำหนด

การสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัย

จากการเชื่อมโยงองค์ความรู้ตั้งแต่วางแผนชุดโครงการร่วมกับพื้นที่ ซึ่งทำให้เกิดเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

- 1) เพื่อพัฒนาสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจทางการเกษตร
- 2) เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรทฤษฎีใหม่
- 3) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเกษตรสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์และส่งเสริมด้านการตลาดสำหรับการทำเกษตรทฤษฎีใหม่

โดยแต่ละจุดประสงค์ได้มีโครงการย่อย คือ

จุดประสงค์ที่ 1 โครงการย่อยคือ ต้นแบบระบบเกษตรแม่นยำสำหรับส่งเสริมการผลิตด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ

จุดประสงค์ที่ 2 มีโครงการย่อย 4 โครงการ คือ 1) การออกแบบและพัฒนาต้นแบบระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์เพื่อบริหารจัดการการทำเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างคุ้มค่า 2) การออกแบบและพัฒนาเครื่องอบแห้งพลังงานทดแทนระดับวิสาหกิจชุมชน 3) การพัฒนารูปแบบการเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการเก็บเกี่ยวข้าวอินทรีย์ที่เหมาะสมในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ และ 4) การพัฒนารูปแบบที่อยู่อาศัยเพื่อตอบสนองวิถีเกษตรทฤษฎีใหม่

จุดประสงค์ที่ 3 มีโครงการย่อย 3 โครงการ คือ 1) การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ภายใต้การทำเกษตรทฤษฎีใหม่สู่การเป็น Smart Farming 2) การออกแบบและสร้างแบรนด์สินค้าชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบรรจุภัณฑ์สู่การเป็น Smart Farming และ 3) การวิเคราะห์ใช้คุณค่าในห่วงโซ่อุปทานรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและช่องทางการตลาด

ผลการวิจัยของทุกโครงการมีการส่งต่อข้อมูลให้แกกัน โดยใช้เป็นกลไกการขับเคลื่อนการเกษตรแบบครบวงจร (ผลิตและขายด้วยตนเอง) ในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ดังภาพที่ 4.11 ข้อมูลสารสนเทศรายแปลง ข้อมูลน้ำและสภาพอากาศรายแปลง สามารถนำไปเป็นฐานข้อมูลในการผลิตพืชแต่ละชนิดในแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ได้อย่างแม่นยำ โดยในการผลิตที่ได้แบ่งตามโครงสร้างเกษตรทฤษฎีใหม่ 4 ส่วนคือ แหล่งน้ำ นาข้าว แปลงพืชสวน และที่อยู่อาศัย ก็ได้มีงานวิจัยรองรับทั้ง 4 ส่วน คือ ด้านแหล่งน้ำงานวิจัยพัฒนาระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ที่สามารถเป็นต้นแบบสำหรับการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างคุ้มค่า ในขณะที่การพัฒนารูปแบบการเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อการเก็บเกี่ยวข้าว ก็ทำให้เกษตรกรเรียนรู้ว่าการทำข้าวอินทรีย์นั้นต้องใช้เครื่องเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพและการยอมรับของผู้บริโภคด้วย ส่วนการพัฒนาเครื่องตากแห้งพลังงานทดแทน โดยการออกแบบทางวิศวกรรมและดำเนินการโดยช่างชุมชน สามารถใช้ในการอบแห้งพืชผลจากแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่แม้ไม่มีแสงแดดได้ ส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายของเกษตรกร และการออกแบบบ้านเพื่อตอบสนองวิถีเกษตรทฤษฎีใหม่ ก็ทำให้ได้แบบบ้านที่เหมาะสมในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของเกษตรกร และได้แบบแปลนสำหรับนำไปสร้างที่อยู่อาศัยได้จริง และสุดท้ายในด้านการตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่ม ก็มีผลงานวิจัยรองรับ 3 ส่วน ส่วนแรกคือการวิเคราะห์ใช้คุณค่าในห่วงโซ่อุปทานของการเกษตรทฤษฎีใหม่ ทำให้ได้แนวทางในการนำไปพัฒนารูปแบบการดำเนินกิจกรรมเพื่อเพิ่มคุณค่าหรือมูลค่าทางการแข่งขัน ผลการวิจัยออกแบบและสร้างแบรนด์สินค้าชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ก็ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบให้มีความเหมาะสมสำหรับการเข้าสู่การเป็น Smart farming กระตุ้นการรวมกลุ่มเพื่อก่อตั้งแบรนด์ร่วม และได้สร้างกระบวนการเรียนรู้สู่ชุมชนในการออกแบบและสร้าง แบรนด์ของตนเองด้วย สุดท้ายผลงานวิจัยการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ภายใต้การทำเกษตรทฤษฎีใหม่สู่การเป็น Smart Farming ได้พัฒนาสารสนเทศสำหรับกลุ่ม

เกษตรทฤษฎีใหม่ ที่เป็นกลุ่มนาร่องในพื้นที่ตำบลไร่อ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งสามารถเป็นสารสนเทศต้นแบบในการส่งเสริมการรวมกลุ่มให้กับพื้นที่อื่น ๆ ต่อไปได้



ภาพที่ 4.14 องค์ความรู้ที่เกิดจากการทำวิจัยทุนพันธกิจสัมพันธ์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมปี 60

โดยในงานปี 2560 ได้เริ่มก่อตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่เกษตรกรตัวอย่าง ซึ่งเป็นที่สาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่แก่กลุ่มเกษตรกรในตำบลไร่อ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ รวมถึง กลุ่มชมรมคนรักในหลวง ภาคเหนือ 17 จังหวัดอีกด้วย ผลการวิจัยในปี 2560 เสร็จตามวัตถุประสงค์ของทุกโครงการ โดยจากการลงพื้นที่วิจัยยังคงมีคำถามวิจัยเพิ่มเติมและโครงการย่อยบางส่วนที่ยังต้องการการเพิ่มเติมตามแผนที่วางไว้สำหรับดำเนินการในปี 2561 ซึ่งจะทำให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ขึ้นกลางแบบเต็มรูปแบบในพื้นที่ต่อไป

ในส่วนของภาควิชาการได้มีการนำผลงานวิจัยนำเสนอในรูปแบบบทความวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ และในหลายหลักสูตรได้นำนักศึกษาลงพื้นที่เพื่อเรียนรู้การทำงานเชิงวิจัยในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้นๆ เสมือนเป็นห้องเรียนนอกมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผล

โครงการวิจัยพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคมสามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

เส้นทางพัฒนาสู่การเป็นพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม ช่วงก่อนปี 2540 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์มีผลงานที่ร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นที่มีคุณค่าควรแก่การสานต่อจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่ขึ้นกับบุคคล ขาดการบ่มเพาะสานพลังต่อเนื่อง จุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือ ปี 2540 -2550 มหาวิทยาลัยได้ทุนวิจัยเชิงกลยุทธ์เพื่อประเมินสถานภาพองค์ความรู้และพัฒนาชุดโจทย์วิจัยที่สนองต่อเป้าหมายวิสัยทัศน์การพัฒนาพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ 1. จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทำให้เกิดเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยฯ กับภาคี ทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรมเป็นจุดเริ่มให้มีการสานต่อการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง และทำให้มหาวิทยาลัยฯ ได้รับงบประมาณสนับสนุนทุนวิจัยที่มีการดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่าย ดังนี้ 1. โครงการวิจัยพัฒนาเครือข่ายการวิจัยท้องถิ่นอุดรดิตถ์ แพร่ น่าน 2. โครงการวิจัยพัฒนาระบบประกันคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏและองค์กรท้องถิ่นเขตภาคเหนือตอนล่าง 3. โครงการวิจัยการพัฒนาเครือข่ายระหว่างภาครัฐภาคเอกชนและภาคชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรภายใต้นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม 5 จังหวัด ภาคเหนือ 4 และโครงการวิจัยรูปแบบการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน

ปี 2551-2554 มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อดำเนินโครงการสร้างเสริมสุขภาวะเพื่อความอยู่ดีมีสุขของชุมชนโดยความร่วมมือขององค์กรท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์ และโครงการสร้างเสริมสุขภาวะจังหวัดอุดรดิตถ์ : ทำเหนือเมื่อนำอยู่จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายภายนอก จากการออกแบบการทำงานเพื่อสร้างกลไกเชิงระบบที่เชื่อมโยงงานประกันคุณภาพองค์กรกับการพัฒนาพื้นที่ที่เกิดจากโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบจัดการคุณภาพงานวิจัยแบบบูรณาการเพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์โดยกระบวนการจัดการความรู้อย่างมีส่วนร่วมเป็นการลดช่องว่างที่เคยขาด การเชื่อมต่อสิ่งดี ๆ จากประสบการณ์คนรุ่นเก่า ให้มีการสานพลังจากทุกคณะร่วมกับองค์กรภาคี ช่วยกันสานเครือข่ายสิ่งดีเข้าด้วยกันให้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน โดยมีการพัฒนาระบบการคิด วิถีงานของมหาวิทยาลัยกับองค์กรภาคี เริ่มจากทีมงานที่มีจิตวิญญาณทำงานเพื่อชุมชนส่งผลให้เกิดการสานพลังทำงานสู่เป้าหมายร่วมกันของพื้นที่ทั้งระดับตำบลและจังหวัด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังได้การพัฒนา นวัตกรรมการบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาพื้นที่โดยความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรภาคีอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงการจัดการงานวิจัยของทุกคณะกับงานพัฒนาตำบลโดยหน่วยจัดการงานวิจัยและทีมงานที่เชื่อมกับตำบลของแต่ละคณะจะเชื่อมข้อมูลสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่เพื่อการวิจัยและปฏิบัติพันธกิจแบบบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมกับเครือข่าย

องค์กรภาคี องค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารจัดการ มี 4 ด้านหรือที่เรียกว่า RICN Model ได้แก่ 1) การสร้างองค์ความรู้และการจัดการความรู้ควบคู่กับการทำงาน (Research : R) 2) การบูรณาการพันธกิจและศาสตร์ทุกสาขากับปัญหาในพื้นที่ (Integration : I) 3) การไหลเวียนของข้อมูลเพื่อการสื่อสารที่ทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อใช้ประโยชน์ (Communication : C) และ 4) เครือข่ายการเรียนรู้และการทำงานทั้งภายในและภายนอกสู่เป้าหมายร่วมพัฒนา (Network : N) ผลงานดังกล่าวจึงเป็นรูปแบบเฉพาะเป็นที่กล่าวขานและศึกษาคูงานของมหาวิทยาลัยอื่นมาอย่างต่อเนื่อง คือ การดำเนินงานแบบบูรณาการพันธกิจแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพื้นที่ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “อุตรดิตถ์โมเดล” โดยในปัจจุบันการทำงานในรูปแบบของอุตรดิตถ์โมเดลทุกคณะในมหาวิทยาลัยได้นำไปดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม



บรรณานุกรม

- กรมวิทยาศาสตร์บริการ. 2561. ฐานข้อมูลส่งเสริมและยกระดับคุณภาพสินค้า OTOP สมาร์ทฟาร์มคืออะไร. ออนไลน์ <http://www.sptn.dss.go.th/otopinfo/index.php/2014-10-09-08-12-02/article-1/103-2016-11-28-08-12-01>. เข้าถึงเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2561.
- คณะศิลปศาสตร์. 2557. รายงานสังเคราะห์งานวิจัยคณะศิลปศาสตร์ ที่ได้รับการเผยแพร่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556. รายงานวิจัย คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- ธวัชชัย ศุภวิทิตพัฒนา. 2557. บทสังเคราะห์งานวิจัย บริการวิชาการ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีการศึกษา 2557. คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก.
- แผนพัฒนา 3 ปี ตำบลไร่ฮ้อย, 2557
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2561. การจัดการทรัพยากรการผลิตทางการเกษตรเพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน (ออนไลน์เมื่อ 29 พฤษภาคม 2561)
- รัชดา คำจริง และคณะ. 2560. บทสัมภาษณ์
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ พักตร์ผจง วัฒนสินธุ์ อัจฉรา จันทร์ฉาย และ ประกอบ คุปรัตน์. 2553. นวัตกรรม: ความหมาย ประเภท และความสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ. วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปีที่ 33. ฉบับที่ 128.
- สุนทรา โตบัว. 2555. การสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. รายงานวิจัยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- สำนักวิจัย. 2555. รายงานการคัดสรร วิเคราะห์ และสังเคราะห์งานวิจัยการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2555. สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- หนึ่งหทัย ดันดีสันติคม และสรพรเพชญ์ เทียงเกตุ. 2557. การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับด้านเกษตรอินทรีย์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้. รายงานวิจัยมหาวิทยาลัยแม่โจ้. เชียงใหม่.
- อังคินันท์ อินทรกำแหง. 2551. การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับความเครียดและการเผชิญความเครียดของคนไทย. รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.